

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktiges sammanträde

Tid: Torsdagen den 13 november 2025, kl. 18.30

Plats: Lilla Park, Kulturkvarteret

Ledamot som är förhindrad att delta vid sammanträdet ska snarast kontakta sin gruppleadare som kallar ersättare för tjänstgöring.

Hjo 2025-11-06

Michael Kihlström
Ordförande

Klara de Boer
Sekreterare

Ärendelista

Ärende	Kommunstyrelsens förslag till beslut
1. Upprop	
2. Val av protokollsjusterare och fastställande av tid för justering	Eva-Lott Gram (Kd) och Birgitta Vester (S) utses att tillsammans med ordföranden justera protokollet. Ersättare: Catrin Hulmarker (M) och Anders Karlsson (S). Justeringsid: Måndag 17 november 2025, kl. 15.00.
3. Fastställande av dagordning	
4. Allmänhetens frågestund	
5. Frågestund	
6. <i>Informationer:</i> Budget- och verksamhetsplan 2026-2028 för Hjo kommun <i>Föredragande: Ekonomichef Lisbet Bärenholdt</i> Information från byggnadsnämnden <i>Föredragande: Byggnadsnämndens ordförande Knut Indebetou (M)</i>	
7. Interpellation till sociala utskottets ordförande angående anlitande av företag för personlig assistans	
8. Revisionens budget för 2026 <i>Ansvarig politiker:</i> <i>Kommunfullmäktiges ordförande Michael Kihlström (Kd)</i>	Kommunfullmäktige föreslås besluta att anslå 960 000 kronor till kommunrevisionen för år 2026.

Kommunfullmäktiges sammanträde

Ärendelista (forts)

9. Budget- och verksamhetsplan 2026-2028 för Hjo kommun <i>Ansvarig politiker: Kommunstyrelsens ordförande Catrin Hulmarker (M)</i>	Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att: - Driftbudget för 2026 fastställs på politikområdesnivå samt för 2027–2028 på nämndnivå enligt föreliggande förslag till budget, - Investeringsbudget 2026 samt investeringsplan för perioden 2027–2033 fastställs enligt föreliggande förslag till budget på sidan 42, - Resultatbudget för 2026 samt preliminär resultatbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget, - Kassaflödesbudget 2026 samt preliminär kassaflödesbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget, - Balansbudget 2026 samt preliminär balansbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget, - Kommunstyrelsen har under år 2026 rätt att omsätta lån och ta upp nya lån inom en totalt högsta låneram om 250 mnkr. - I budgeten angivna prioriterade mål för fullmäktige fastställs, - Nuvarande skattesats om 22:00 bibehålls.
10. Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor <i>Ansvarig politiker: Direktionens ledamot Linnéa Hultmark (C)</i>	Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, att gälla från och med 2026-01-01.
11. Avfall & Återvinning Skaraborg: Delårsrapport 2025 <i>Ansvarig politiker: Direktionens ledamot Stefan Swenson (M)</i>	Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsrapport 2025 för Avfall & Återvinning Skaraborg.
12. Samordningsförbundet Skaraborg: Delårsrapport 2025 <i>Ansvarig politiker: Styrelsens ledamot Ann-Christine Fredriksson (M)</i>	Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsrapport 2025 för Samordningsförbundet Skaraborg.
13. Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare <i>Ansvarig politiker: Kommunstyrelsens ordförande Catrin Hulmarker (M)</i>	Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningens förslag till "Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare".
14. Revidering av Avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn <i>Ansvarig politiker: Tekniska utskottets ordförande Stefan Swenson (M)</i>	Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att: - fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för båtplatser, sommaruppställning, rampavgifter och gästhamnsavgift att gälla från 2026-01-01. - fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för vinteruppställning att gälla från 2026-09-01.

Kommunfullmäktiges sammanträde

Ärendelista (forts)

15. Revidering av VA-taxa / Taxa Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning <i>Ansvarig politiker: Tekniska utskottets ordförande Stefan Swenson (M)</i>	Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att VA- taxan höjs enligt förvaltningens förslag, att gälla från 2026-01- 01.
16. Valärenden	
17. Nya motioner att anmäla	Motion angående minskad miljöpåverkan genom färre transporter
18. Anmälningsärenden	

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I HJO

Interpellation ställd till Hjo Fullmäktige!

Frågan går till sociala utskottets ordförande Ann-Christine Fredriksson (M)

Bakgrund: Vi får oros samtal gällande anlitande av företaget Lilja Assistant. Man kan ju förstå oron om det som går att googla fram bl. a när bakgrunden i vissa tidningsartiklar kommer fram. (Se nedan) Sammanfattningsvis handlar det om brister när det gäller att svara och ge återkoppling på de frågor som ställts bland annat från personal i Hjo kommun. I media har man kunnat läsa bristande omvårdnadsarbete i Corren. Bristfälliga underlag har lämnats in vid upphandling i Uddevalla kommun. Fler negativa artiklar om Lilja assistans finns att läsa nedan länk.

<https://www.corren.se/nyheter/linkoping/artikel/politikern-kritisk-vi-borde-ha-sagt-nej-till-lilja-assistans/r906pwzr>

[Kommunen backar – stoppar nya assistansbolaget | Mitt i](#)

[Brister i vården som kommunen köper – kan vara avtalsbrott](#)

[Ägaren sålde fem nya bolag på fyra månader: ”Missbrukar systemet”](#)

[Flykt från nya assistansbolaget i Linköping: ”Stor klump i magen”](#)

Vår fråga 1, 2 och 3.

1. Anser du att det inte är tillräckliga skäl till att avstå från att teckna ett avtal med dess bakgrund?
2. Kan du inför Fullmäktige säga att du känner dig trygg i ett ev tecknande av ett avtal med Lilja Assistant med tanke på negativ uppmärksamhet?
3. Kommer du som ansvarig ordförande fortsättningsvis anlita liknande företag med tanke på vad som finns i kritiken när det gäller omdömen och brister som uppmärksamats?

Hjo 2025-10-28

Vänligen

Pierre Robert Rydén (S)

Enhet

Presidium

Datum

2025-10-22

Dnr

2025-347

Handläggare

Michael Kihlström

Mottagare

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta att anslå 960 000 kronor till kommunrevisionen för år 2026.

Sammanfattning

Kommunrevisionens budget bereds av kommunfullmäktiges presidium i enlighet med 11 kap. 8 § kommunallagen. Det är således presidiet som lämnar förslag till budget för kommunfullmäktige att ta ställning till. Revisionens budget behandlas som ett eget budgetärende.

Anledningen till detta förfarande är att stärka revisionens oberoende i förhållande till kommunstyrelsen som har att bereda budgeten i övrigt.

Kommunens revisorer ska i sin granskning biträddas av sakkunniga. Revisorerna väljer själva dessa och anlitar dem i den omfattning som behövs för att kunna fullgöra en granskning av kommunens verksamhet i enlighet med god revisionssed. Presidiets förslag är samma belopp som föregående budgetår.

Michael Kihlström

Kommunfullmäktiges ordförande

Jörgen Fransson

Kommunfullmäktiges vice ordförande

Kommunstyrelsen

Ks § 134

2025-347

Budget- och verksamhetsplan 2026-2028 för Hjo kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Driftbudget för 2026 fastställs på politikområdesnivå samt för 2027–2028 på nämndnivå enligt föreliggande förslag till budget,
- Investeringsbudget 2026 samt investeringsplan för perioden 2027–2033 fastställs enligt föreliggande förslag till budget på sidan 32,
- Resultatbudget för 2026 samt preliminär resultatbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Kassaflödesbudget 2026 samt preliminär kassaflödesbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Balansbudget 2026 samt preliminär balansbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Kommunstyrelsen har under år 2026 har rätt att omsätta lån och ta upp nya lån inom en totalt högsta låneram om 250 mnkr.
- I budgeten angivna prioriterade mål för fullmäktige fastställs,
- Nuvarande skattesats om 22:00 bibehålls.

Yrkande

Ann-Christine Fredriksson (M), Linnéa Hultmark (C), Eva-Lott Gram (Kd) och Björn Bröne (L) yrkar bifall till liggande förslag till beslut.

Protokollsanteckning

Socialdemokraternas ledamöter deltar inte i beslutet. Partigruppen kommer att lägga ett eget budgetförslag senast i samband med ärendets behandling i kommunfullmäktige.

Vänsterpartiets ledamot deltar inte i beslutet. Partigruppen kommer eventuellt att lägga ett eget budgetförslag senast i samband med ärendets behandling i kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Alliansen har arbetat fram förslag till budget och verksamhetsplan 2026-2028 för Hjo kommun.

Beslutsunderlag

Alliansens budgetförslag 2026-2028, 2025-10-24

Tillägg till budgetförslag, 2025-10-27

HJO KOMMUN

Budget och verksamhetsplan 2026-2028

1 OMVÄRLD

Här redovisas förändringar i omvärlden och hur dessa påverkar Hjo kommun.

2 VISION

I Hjo skapar vi framtiden tillsammans

3 BUDGET

Ekonomiska prioriteringar och uppdrag

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

För första gången på väldigt många år har höstens budgetprocess varit betydligt tuffare än vårens. Det utrymme vi såg i våras har drastiskt minskats. Skatteprognosen har dippat, invånarantalet backat och pensionsprognosen skrivits upp vilket innebär att vi fördelat ut mer pengar än vi ser oss ha framöver. Med andra ord måste vi vidta åtgärder för att komma ur detta.

Tidigt i våras visade dessutom vår resultatprognos för 2025 på ett befarat stort underskott. Förvaltningen har sedan dess arbetat hårt med att återställa balansen i driften och gjort ett fantastiskt arbete som förväntas ge gott utslag. Dessvärre har en fallande skatteprognos och ökade pensionskostnader gjort att trots detta fina arbete pekar årsprognosen på ett underskott jämfört budget. Med andra ord så kommer vi behöva fortsätta med åtgärder som syftar till en budget i balans även kommande år.

Vi kan konstatera att denna budget innehåller mycket lite, om ens något valfläsk. Däremot speglar den ett stort och djupt ansvarstagande för Hjo kommuns ekonomi. En rad genomlysningar kommer att ske för att vi ska vara helt säkra på att vi använder våra gemensamma skattepengar på bästa möjliga vis. Vi kommer att behöva ta en rad beslut och en del av dem kommer att vara obekväma. Trots detta kan vi konstatera att vi har mer pengar att göra verkstad för 2026 än 2025! De nya medlen har använts till att säkra löneuppräknings för kommunens medarbetare samt att till att indexuppräknings vissa inköp.

Budgeten innehåller också en rad uppdrag till förvaltningen. Åtgärdsplan 3.0 är ett sådant. Där öppnar vi upp för skarpare åtgärder, tigare uppföljning av både ekonomi och konsekvenser i verksamheten, eventuella revideringar av vår investeringsplan samt möjligheten att ta in extern hjälp med översyn, analys och benchmarking. Åtgärdsplanen ska sträcka sig över två år och kommer följas upp var månad.

Redan nu har större investeringsobjekt såsom Guldkrokssområdet skjutits fram ett år. Prioriterade investeringar rör objekt som tex är personalbesparande, viktiga för miljön, säkerhetshöjande, kostnadssänkande, tillgänglighetsstärkande samt välfärdsteknik som är servicehöjande och arbetsbesparande. Innan vi kan investera kraftfullt i större projekt måste vår driftsbudget hålla sig inom ramarna. Allt annat vore ansvarslost!

Kommunal verksamhet är en rörlig materia. Vi står inför en rad utmaningar såsom demografiutveckling, kompetensförsörjning och den snabba samhällsutvecklingen, vilken påverkar omgående och ofta ställer nya krav på vår verksamhet som i sin tur kräver verktyg som vi inte alltid har i vår verktygslåda. Eftersom en kommun är den instans som står medborgarna närmast är det kommunen som måste lösa mycket av det som falerar på andra nivåer. Det kommer krävas kreativitet, idérikedom, hårda prioriteringar, anpassning och långsiktighet för att lyckas.

Hjo kommun har en fantastisk verksamhet med lojala och kompetenta medarbetare. Vi är en liten kommun och har nära till varandra och det måste vi bli ännu duktigare på att nyttja till vår fördel. Ett annat uppdrag i förvaltningen är därför att säkerställa att idéer och förslag från alla nivåer tas till vara i det dagliga arbetet. Att man arbetar vidare med att skapa en tillåtande miljö där man vågar prova och där det också är tillåtet att misslyckas ibland.

Slutligen....vi lever i en osäker tid och vi är medvetna om att denna budget innebär en utmaning för alla våra medarbetare. Vi hoppas att prognoserna framåt blir mer positiva men till dess får vi hjälpas åt och jobba på.

Vår vision "Vi utvecklar framtidens Hjo – tillsammans" kommer att utmanas men vi har tillit till att visionen håller även kommande år!

Allians för Hjo/

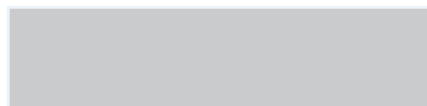

Catrin Hulmarker (m)
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLL:

Budget och verksamhetsplan 2026-2028

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	2
Kommunstyrelsens förslag till beslut	4

Förutsättningar för årets budgetarbete

Omvärldsbeskrivning	6
Arbetsgivarpolitik	8
Skatter och generella statsbidrag	10

Målmodell och prioriterade mål

Ny visionsformulering och utvecklingsområden	14
Prioriterade mål i budget 2026	26

Prioriteringar och uppdrag i budget

Hur budgeten för 2026 växte fram	30
Ekonomiska prioriteringar i 2026 års budget	32
Särskilda uppdrag till förvaltningen	40
Investeringsbudget	42

Ekonomiska sammanställningar och rapporter

Översikt över ramförändringar	52
Resultatbudget 2026-2028	56
Kassaflödesanalys 2026-2028	57
Balansbudget 2026-2028	58
Taxefinansierade verksamheter	59

Bilagor

Beskrivning av Hjo kommuns budgetprocess	62
Organisationsschema	64

Sammanfattning av kommunstyrelsens beslut

2025-10-29

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Driftbudget för 2026 fastställs på politikområdesnivå samt för 2027–2028 på nämndnivå enligt föreliggande förslag till budget,
- Investeringsbudget 2026 samt investeringsplan för perioden 2027–2033 fastställs enligt föreliggande förslag till budget på sidan 42,
- Resultatbudget för 2026 samt preliminär resultatbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Kassaflödesbudget 2026 samt preliminär kassaflödesbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Balansbudget 2026 samt preliminär balansbudget för perioden 2027–2028 fastställs enligt föreliggande förslag till budget,
- Kommunstyrelsen har under år 2026 rätt att omsätta lån och ta upp nya lån inom en totalt högsta låneram om 250 mnkr.
- I budgeten angivna prioriterade mål för fullmäktige fastställs,
- Nuvarande skattesats om 22:00 bibehålls.

1

Förutsättningar för årets budgetarbete...

Här redovisas förändringar i omvärlden och hur det påverkar Hjo kommuns budget de kommande åren.

Omvärldsbeskrivning

Hjo kommuns budgetar arbetas fram med prognoser från SKR som underlag. Årets budget bygger på information i cirkulär 25:47 av den 3 oktober 2025. I denna sammanfattar SKR nuläget enligt följande:

Återhämtning i sikte

Det råder fortsatt stor osäkerhet kring den globala konjunkturutvecklingen. Enligt SKR:s bedömning kvarstår lågkonjunkturen i år och återhämtning i BNP-tillväxten väntas först under 2026. Det finns ett betydande behov av att anpassa verksamheterna till förändrade demografiska villkor.

- Hushållens konsumtion blir drivkraften ut ur lågkonjunkturen.
- Efter två svaga år växlar sysselsättningen upp 2026 och ännu mer 2027.
- Skatteunderlagets tillväxt når tillbaka till det historiska genomsnittet under de kommande två åren.

Lågkonjunkturen har blivit utdragen men återhämtningen har börjat men bedöms inte komma igång ordentligt förrän 2027. Hushållens konsumtion väntas komma igång och det kan ge en effekt att företagets situation också förbättras. Konjunkturen i de viktigaste handelsländerna fortsätter att vara svag både i år och nästa år, vilket gör att svensk ekonomi inte får någon draghjälp utifrån i närtid. Därför är det den inhemska efterfrågan som behöver stimuleras. Stigande reallöner, lägre räntekostnader och en expansiv finanspolitik, i och med förslagen i Budgetpropositionen för 2026, pekar mot en tydlig potential för en återhämtning av hushållens konsumtion. Utan någon större draghjälp från omvärlden blir det dock en relativt långsam återhämtning.

Sysselsättning och arbetskraftsdeltagande har utvecklats starkare än väntat, men arbetslösheten väntas öka något 2025–2026 på grund av en fördröjd konjunkturåterhämtning. Arbetslösheten är för närvarande förhöjd. Efterfrågan på arbetskraft väntas dock öka under 2026 i spåren av konjunkturåterhämtningen, vilket kommer att bidra till stigande sysselsättning och en minskning av arbetslösheten.

Regeringen bedömer att inflationen i år ligger på en tillfälligt hög nivå och det beror i huvudsak på höjda hyror och livsmedelspriser ihop med tekniska faktorer kopplade till beräkningen av inflationen. Dessa effekter bedöms försvinna 2026. Nästa år dämpas inflationen tillfälligt till följd av införandet av aviserade skattesänkningar på konsumtion.

Bortsett skatteeffekter bedömer regeringen att inflationen ligger nära Riksbankens inflationsmål. Regeringen bedömer därför att Riksbanken avslutar sin serie av räntesänkningar under hösten 2025.

För kommunerna finns ett stort behov att säkerställa hur statsbidrag påverkar långsiktigt. Behovet av att kunna planera på ett balanserat sätt är viktigt.

Stark ökning för skatteunderlaget i reala termer 2025

SKR:s sammantagna bedömning är att skatteunderlagets ökningstakt i år blir starkare än 2024 samt att den underliggande utvecklingen ligger nära ett historiskt genomsnitt. Det relativt svaga bidraget från lönesumman kompenseras till viss del av högre pensioner, vilket är en följd av ökningen av inkomst- och prisbasbeloppet.

Tabell 3. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Faktiskt skatteunderlag	3,4	3,8	4,2	4,5	4,1	4,1
Regelförändringar*	-0,2	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	3,6	4,1	4,7	4,5	4,1	4,1
Prisutveckling	4,6	0,1	2,3	2,6	3,8	2,9
Realt skatteunderlag	-0,9	4,0	2,3	1,9	0,2	1,2

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

Den konjunkturuppgång som förutses 2026 och 2027, bland annat till följd av en mer expansiv ekonomisk politik, ökar efterfrågan på arbetskraft och beräknas bidra till att antalet arbetade timmar stiger igen båda åren. Timökningen är snabbast 2027, och avtar därefter. Som genomsnitt för perioden 2025–2029 beräknas det underliggande skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, något lägre än den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,5 %).

Den låga prisökningen 2025 ger en stor real ökning av skatteunderlaget, efter två år av real nedgång. I genomsnitt ökar skatteunderlaget i reala termer med 1,4 procent 2026–2029.

Lokala faktorer

Hjo är enligt SKR:s definition en "pendlingskommun till mindre tätort". Ca 2 000 personer pendlar dagligen ut från Hjo samtidigt som ca 700 pendlar in.

Näringslivet inom Hjo kommuns gränser utgörs i huvudsak av mindre och medelstora företag inom bland annat verkstadsindustri, bygg- och anläggningsentreprenörer, grön

näring mm. Vi har också en rik besöksnäring inom kultur/hantverk, restauranger, caféer och glasskiosker. Mångfalden och avsaknaden av riktigt stora industrier gör oss mindre sårbara för stora koncerners strategiska beslut om omlokalisering eller nedläggningar. Samtidigt är vi i egenskap av pendlingskommun starkt beroende av utvecklingen i Skövde med dess stora arbetsgivare i form av Volvo-bolagen, Försvarmakten, Skaraborgs sjukhus samt Högskolan i Skövde.

Att inflationen gått ner och verkar vara stabil på den lägre nivån är positivt på flera sätt inte minst den påverkan den har på pensionernas uppräknings. Pensionskostnaderna i Hjo har dock inte gått ner så mycket som beräknat varför det har tagits höjd för detta i budget 2026.

Det finns fortfarande positiva företeelser i Skaraborg som kommer att påverka Hjo. Etableringen av batterifabrik i Mariestad, kraftig utökning av verksamheten på fångvårdsanstalten i Tidaholm samt en ärtpoteinfabrik i Lidköping mm gör att tusentals arbetstillfällen beräknas att skapas i vårt närområde. Detta kommer innebära utmaningar vad gäller kompetensförsörjningen i vårt närområde. Därför gäller det att samverka i Skaraborg för att attrahera nyinflyttning. Hjo kommun är en attraktiv kommun att bosätta sig i och det finns planlagda områden som möjliggör inflyttning.

I Hjo kommun ökade befolkningen under 2024 och det haft positiv inverkan men under 2025 kom minskningen och invånarantalet är tillbaka på samma nivå som för ett år sen. Trenden har dessbättre vänt under hösten och en förhoppning om fortsatt ökning finns. Vi eftersträvar en större rörlighet på bostadsmarknaden. Därför är vårt största bostadsbolag, Wennergrens planer på att bygga lägenheter på Sjörydsområdet, beläget mellan Stadsparken och Hjo Camping glädjande.

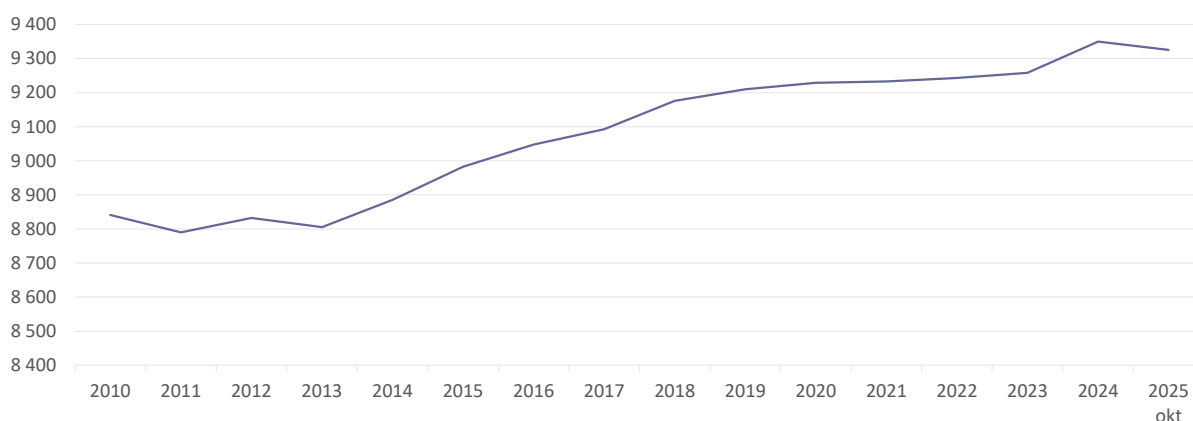
Kommunen har också möjliggjort inflyttning genom exploatering av nya villaområden. 22 nya tomter har nyligen skapats på Knäpplan Västra, varav samtliga nu är sålda. I Etapp I av Hjo Söder 6:1, beläget strax norr om den nya Estrid Ericsonskolan har tillskapats 17 nya villatomter som nu finns till försäljning. I området finns potential att skapa ytterligare 18 tomter. Vidare har detaljplan antagits för Knäpplan Södra. Området kommer att utvecklas för 13 villatomter och en grupphusbebyggelse med 10 mindre kedjehus.

Befolkningsutveckling och demografi

Hjo kommuns invånarantal i mitten av oktober 2025 uppgår till 9 326, vilket innebär en minskning under 2025 med 24 personer. Invånarantalet har ökat de senaste veckorna från ett bottenläge under 2025 på 9316.

Den demografiska trenden är lite svårare att tyda jämfört med tidigare då unga flyttade ut i samband med att de börjar studier på annan ort men många av dessa återvänder sedan när de har eller är på väg att skapa familj. Denna trend är inte lika tydlig längre. Tyvärr gäller samma läge som i övriga i landet att det föds få barn.

Antal invånare - utveckling sedan 2010

Arbetsgivarpolitik

Hjo kommun står inför en period av förändring och ökade krav inom välfärdssektorn. För att klara framtidens utmaningar behöver vi bygga en stark arbetsgivaridentitet och fortsätta skapa goda förutsättningar för medarbetare att växa, trivas och bidra. Ett tydligt och attraktivt varumärke blir en nyckel – både för att säkra rätt kompetens över tid och för att positionera Hjo som en plats där människor vill bo, arbeta och vara en del av utvecklingen.

Kompetensförsörjning

Den ökande efterfrågan på rätt kompetens, särskilt inom skola, vård och omsorg, innebär stora utmaningar för kommunens bemanning. För att möta detta krävs ett strategiskt och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning. Hjo kommun behöver fortsatt stärka sin attraktivitet som arbetsgivare, utveckla nya arbetssätt och främja ett hållbart arbetsliv med en god arbetsmiljö. Flera insatser pågår inom dessa områden.

Ett viktigt steg i kommunens arbete med kompetensförsörjning har varit införandet av heltid som norm inom socialtjänstens verksamhetsområde. Arbetet fortsätter genom en effektiviserad schemaplanering och samverkan över enhetsgränser då en av våra största utmaningar är att jämna ut arbetstoppar och fördela arbetsuppgifter mer effektivt över dygnet.

En annan prioriterad åtgärd är att ta till vara på den kompetens som finns hos medarbetare som vill och kan fortsätta arbeta efter pensionsåldern. Genom att erbjuda flexibla lösningar och goda förutsättningar – såsom uppskattning, möjligheter till utveckling och hälsofrämjande arbetsmiljö – kan fler välja att stanna kvar längre i arbetslivet. Detta bidrar både till kompetensöverföring och stabilitet i verksamheten. 2025 har Hjo kommun 16 tillsvidareanställda medarbetare som är 65 år eller äldre varav 1 av dessa arbetar inom socialtjänst, 8 inom vård och omsorg, 4 inom barn och utbildning, 1 inom KS-förvaltning och 2 inom samhällsbyggnad.

Genom till exempel vård- och omsorgslyftet, lärarlyftet och omställningsfonden försöker kommunen ta tillvara på den kompetens vi har i verksamheten och skapa förutsättningar för att bemanna bristyrken med befintlig personal. Språkhöjande insatser genom vårdsvenska är ett annat exempel.

Arbetsmiljö och hälsa

För att kunna leverera service av hög kvalitet till medborgare och besökare krävs engagerad och välmående personal. Ett starkt fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet är därför avgörande. Genom att arbeta främjande med så kallade friskfaktorer – såsom närvarande ledarskap, god kommunikation och hög grad av delaktighet – kan vi skapa arbetsplatser som är friska, hållbara och attraktiva.

Sjukfrånvaron i Hjo kommun låg perioden 250101 – 250831 på 6,54%, en nivå som i stort sett varit oförändrad de senaste tre åren. Statistiken sticker inte ut i förhållande till övriga Skaraborgskommuner och speglar flera av samhällets bredare utmaningar, till exempel psykisk ohälsa.

Ett tidigt och samordnat stöd till medarbetare i risk för ohälsa är centralt för att minska sjukfrånvaron. Hjo kommun bedriver ett nära samarbete med Närhälsan och detta riktade och förebyggande arbetssätt har skapat många vinster inom hela sjukskrivningsprocessen – från tidig upptäckt till återgång i arbete.

Lönebildning

Arbetet med lönestruktur och anställningsvillkor för medarbetare i Hjo kommun skapar goda förutsättningar för att kunna behålla, utveckla och rekrytera engagerade medarbetare och rätt kompetens.

Medarbetarens löneutveckling baseras på kompetens och förmåga att utföra arbetet i förhållande till ansvar och svårighetsgrad. Chefen ansvarar för att i dialog med medarbetare på individuell nivå konkretisera mål och uppdrag samt följa upp medarbetares resultat. Det ställer krav på tydlighet och mod hos chefen samt en samsyn på resultat och prestation inom verksamheterna.

Lönerevision 2025 föregicks av en grundlig löneanalys där lönespridning, löneutveckling, lönenivåer och särskilt konkurrensutsatta grupper kartlagts. Genom lönekartläggningen vars syfte är att identifiera osakliga löneskillnader mellan kön och lika samt likvärdiga arbeten möjliggörs strategiska satsningar för att behålla och utveckla. SKR:s rekommenderade prognos för 2025 är 3,5%.

Jämställdhet och mångfald

Vi värdesätter mångfalden i organisationen och arbetar aktivt för lika rättigheter och möjligheter på våra arbetsplatser.

Årliga löneanalyser syftar till att motverka osakliga lönegap mellan kvinnor och män. Införandet av heltid som norm är också en viktig jämställdhetsfråga som bidrar till en mer ekonomiskt trygg arbetsmarknad. Det nya jämställdhetsdirektivet innebär ökade krav på öppenhet kring löner och arbetsvillkor samt aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och orättvisa löne- och karriärskillnader.

Mångfald och jämställdhet är centrala för att skapa en rättvis och inkluderande arbetsplats som kan möta framtidens utmaningar. Vid rekrytering fokuserar vi på kompetens och rättvisa förutsättningar i enlighet med gällande lagstiftning, inklusive lönetransparensdirektivet.

Ekonomiska beslut i budget 2026 kopplat till arbetsgivarpolitiken

Kommunstyrelsen har i politikområdenas ekonomiska ramar gjort en generell tilldelning om totalt 18,3 mnkr baserat på personalkostnaderna i 2025 års budget, beloppet motsvarar 3,5 procent av 2025 års budgeterade personalkostnader. Pensionskostnaderna beräknas öka 2026 med 5,0 mnkr.

Under 2026 avsätts vidare 600 tkr i investeringsbudgeten riktat mot arbetsmiljöförbättrande insatser som uppkommer i samband med kommunens årliga skyddsronder. Beslut om fördelning av resursen tas av kommundirektör efter beredning i kommunledningsgruppen.

Med anledning av vårt pågående arbete med heltid som norm finns också avsatt en pott om 2 mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Beräkning av ekonomiskt utrymme 2026-2028

I beräkningen av det ekonomiska utrymmet för åren 2026-2028 har följande antaganden gjorts:

- Antalet invånare inför 2025 uppgick till 9 340 och beräknas för budget 2026 till 9 350
- Skattesatsen är satt till 22:00 för hela perioden
- Bidrag och avgifter till de kommunalekonomiska utjämningsystemen beräknas i enlighet med SKR:s prognos enligt cirkulär 25:47 av den 3 oktober 2025.

Skatteintäkter m.m (mnkr)	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Skatteintäkter	508,4	510,3	532,1	555,9	578,2
Skatteintäkter, avräkning	2,3	-2,4	-2,2	-	-
Inkomstutjämning	140,6	137,5	142,7	150,5	158,9
Kostnadsutjämning	4,2	4,0	7,8	7,8	7,9
Regleringspost	24,5	24,7	26,2	24,0	22,3
LSS-utjämning	-9,3	-9,3	-2,2	-2,3	-2,3
Fastighetsavgift	29,7	29,9	30,1	30,1	30,1
Summa intäkter	700,4	694,7	734,5	766,0	795,1

Skatteintäkter

Skatteintäkterna baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos (cirkulär 25:47) över skatteunderlagets utveckling. Skatteintäktsprognosen är beräknad utifrån en egen prognos över invånarantalet och en kommunalskatt om 22:00.

Inkomstutjämningen

Inkomstutjämningen garanterar kommunerna ett utjämningsbidrag motsvarande 115 % av medelskattekraften i riket. Kommuner vars beskattningsbara inkomster överstiger denna nivå ska betala en avgift till staten. Hjo kommun har en medelskattekraft som understiger nivån och erhåller därför ett bidrag från utjämningen.

Kostnadsutjämningen

I kostnadsutjämningen fastställs en så kallad standardkostnad för olika verksamheter, såsom barnomsorg, skola, äldreomsorg och individ- och familjeomsorg. Standardkostnaden är enkelt uttryckt, den kostnad kommunen bör ha med hänsyn till demografisk (befolkningsmässig) och geografisk struktur. Har en kommun högre standardkostnader än riket i genomsnitt erhålls ett bidrag och har kommunen en lägre standardkostnad än riket betalas istället en avgift.

För 2025 får Hjo tillskott med 4 mnkr och näst intill fördubblas till 2026 som sen håller i sig under planperioden. Utjämningsens förändring beror inte bara på den egna kommunens utan på samtliga kommuners förändringar.

Regleringsbidrag/-avgift

Staten har behov av att kunna påverka kommunsektorns samhällsekonomiska utrymme och statsfinanserna. Även förändringar i ansvaret mellan kommunsektorn och staten måste kunna regleras på något sätt. Därför finns en regleringspost i utjämningsystemet.

Regleringsposten i utjämningsystemet fungerar så att om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag som motsvarar mellanskillnaden. Regleringsbidraget beräknas som ett enhetligt belopp per invånare. Om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna i stället blir högre än det belopp staten beslutat tillföra, ska mellanskillnaden tas ut i form av en regleringsavgift från kommunerna. För 2026 ökar bidraget för Hjo med 1,5 mnkr för att sedan börja trappas av från och med 2027.

LSS-utjämning

LSS-utjämningsystemet är ett led i att försöka utjämna de stora kostnadsskillnaderna avseende LSS verksamheten som finns mellan kommunerna. Alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att kunna bedriva denna verksamhet.

Systemet är skilt från det ordinarie kostnadsutjämningsystemet för kommunerna. Skälet är att underlagen inte på samma sätt som i det ordinarie systemet kan anses uppfylla kriteriet att vara opåverkbara för den enskilda kommunen. Precis som i det ordinarie kostnadsutjämningsystemet beräknas en standardkostnad för varje kommun.

Denna standardkostnad är baserad på antalet verkställda beslut för tio olika LSS-insatser som viktas med en riksgenomsnittlig kostnad per insats. Dessutom beaktas skillnader i vårdtyngd och stordriftsfördelar i verksamheten. Beroende på hur kommunens beräknade standardkostnad avviker från den genomsnittliga standardkostnaden i landet får kommunen antingen ett bidrag eller betala en avgift.

För 2025 är avgiften för Hjo kommun beräknad till ca 9,3 mnkr vilket är en ökning med hela 1,3 mnkr mot 2024 men för 2026 minskar avgiften med lite mer än 7 mnkr till 2,2 mnkr. Utjämning sker med ca 2 års förskjutning vilket alltså innebär att den ökning inom LSS som skett i Hjo nu ger effekt i form av minskad utjämningsavgift. I och med att prognoserna är beroende av i vilken utsträckning kostnaderna och antal brukare förändras i Hjo i förhållande till genomsnittet i riket är prognoser över detta behäftade med stor osäkerhet.

Fastighetsavgift

Avgiften utgör i statsrättslig mening en skatt, där riksdagen beslutar om underlag och storlek av fastighetsavgiften. Avgiften tillfaller dock kommunerna. Från och med 2009 anlitar SKR Statistiska centralbyrån (SCB) för prognoser av avgiften till landets kommuner. För Hjo kommun har avgiften beräknats till 30,1 mnkr per år under planperioden.

Specifisering av vissa statsbidrag

De statsbidrag som utgår till kommunerna har olika konstruktion. Vissa specifika statsbidrag ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och finns med i de generella statsbidragen, medan andra är riktade och kan sökas i särskild ordning. Dessa sökbara statsbidrag är ofta kopplade till att kommunen ska påvisa att kommunen haft en kostnad eller utfört en prestation. Information om statens motiv och intentioner med dessa statsbidrag presenteras oftast i samband med budgetpropositionen. Sveriges kommuner och landsting informerar också löpande om dessa bidrag i sina cirkulär.

De bidrag som är generella är ofta angivna i kronor per invånare för att underlätta beräkningen av hur stor andel av det totala statsbidraget som tillfaller respektive kommun. I budgetprocessen i Hjo kommun är principen för fördelningen av dessa bidrag att de ingår i det totala utrymme som finns att fördela och att förvaltningen äskar medel för specifika ändamål som antas medföra ökat åtagande.

Listan över specifika statsbidrag som har haft och eventuellt kommer att få betydelse för Hjo kommuns intäkter under 2026 - 2028 är omfattande. Av denna anledning redovisas inte dessa i detta dokument. Den intresserade hänvisas istället till SKRs hemsida www.skr.se.

2

Målmodell och prioriterade mål.

Här beskrivs hur verksamheterna arbetar med Hjo kommuns vision ”I Hjo skapar vi framtiden – Tillsammans”

Vision, utvecklingsområden och prioriterade mål

Hjo kommuns vision lyder “I Hjo skapar vi framtiden tillsammans”.

Hjo växer och utvecklas tillsammans med vår omvärld. Genom goda möten samverkar vi och hittar vägar mot en hållbar framtid. Vi bevarar och värnar vår unika stadsmiljö, landsbygd och Vättern. Vi som bor, lever och verkar i Hjo möter framtiden med mod inför förändring och nya lösningar.

Visionen är Hjo kommuns målbild – vi ska gemensamt sträva mot att uppnå visionen. Samtidigt är visionen ett verktyg för att nå våra mål. Den ska hjälpa oss att fatta beslut som leder oss framåt, mot målbilden. Visionen konkretiseras genom fyra utvecklingsområden och till varje utvecklingsområde finns prioriterade mål som beslutas av fullmäktige. På efterföljande sidor beskriver vi varje utvecklingsområde.

Tillhörande utvecklingsområden

De fyra utvecklingsområdena syftar till att spegla Hjos styrkor, möjligheter och utmaningar. Uppföljningen sker genom de prioriterade målen med tillhörande indikatorer. ”Utveckling i samverkan” återspeglar vår metod för att nå en gynnsam utveckling – genom samverkan och det goda mötet. ”Genom hela livet” samlar kommunens kärnuppdrag – med utbildning, stöd och omsorg genom hela livet. ”En plats att välja” belyser att för att Hjo skall kunna utvecklas krävs att platsen är attraktiv att både bo på, verka i och att besöka. ”Hållbar livskvalitet” innebär att om vi alla skall leva i Hjo, Skaraborg eller världen med livskvalitet behöver vi skapa gemensamma förutsättningar för ett hållbart samhälle – både socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Arbetet med vår vision och utvecklingsområden har präglats av Agenda 2030 och de 17 globala målen. En gemensam global strävan mot ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Ett verktyg för att sätta olika mål och målkonflikter i relation till varandra samt att förstå den egna kommunens eller landets roll i den globala helheten. I vår närmaste omvärld har sker även förändringar och möjligheter med bla nya etableringar i Skaraborg.

För Hjos del blir samverkan central för att både bidra till omställningen och ta del av möjligheterna den medför. Aktörerna i Hjo kan genom att våga satsa, prova, vara nyfiken och modiga ta del av Skaraborgs möjligheter och vara delaktiga i världens gemensamma utmaningar. Samverkan är central både inom kommunen och med våra omgivande aktörer.

Hjo Kommuns målmodell

Modellen syftar till att omsätta vision och tillhörande utvecklingsområden i praktisk handling i alla verksamheter. Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i kommunen och utser en kommunstyrelse som leder och samordnar verksamheten och verkställer uppdrag från kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har fem utskott som bereder ärenden innan de kommer till kommunstyrelsen. Det finns även en byggnadsnämnd som hanterar enklare planfrågor och bygglov.

Kommunfullmäktige beslutar om ett antal prioriterade mål som ska vara styrande för nämndernas och förvaltningens arbete. De prioriterade målen är ett begränsat antal övergripande och långsiktiga mål som är nyckelfaktorer för arbetet med att uppnå visionen. Dessa prioriterade mål finns med i kommunfullmäktiges budget. Till målen finns indikatorer som ska ge signaler på om vi är på väg att nå visionens målbild inom respektive utvecklingsområde.

Måluppföljning – bedömning av utveckling i riktning mot målet

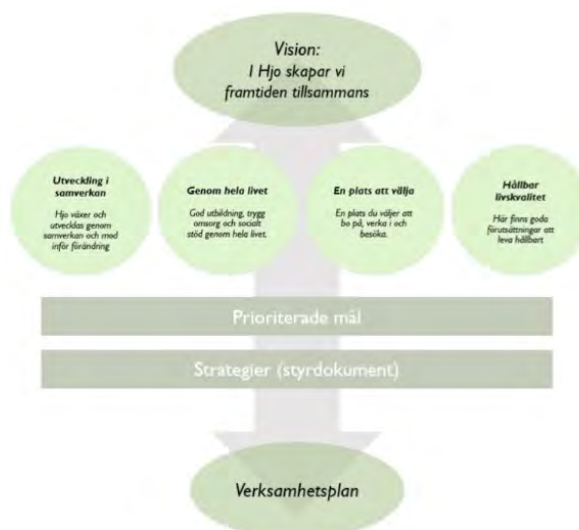
Vid måluppföljningen görs en sammantagen bedömning av mätbara indikatorer och icke mätbara resultat. Sammantaget ska nämnderna utifrån uppföljningen kunna redovisa för fullmäktige om verksamhetens arbete leder i riktning mot målen och om verksamhetens resultat är förenligt med god ekonomisk hushållning. Detta redovisas genom att ange en riktning för målet:

- Grön - utveckling i riktning mot måluppfyllelse
- Orange – otillräcklig progression, ej närmat sig måluppfyllelse
- Rött – utveckling går åt fel håll, minskad möjlighet till måluppfyllelse

Till majoriteten av målen finns flera indikatorer men för ett av målen sker bedömning av måluppfyllelsen helt utifrån genomfört arbete. Det är önskvärt att indikatorer utvecklas i den tänka riktningen, men i bedömningen av måluppfyllelsen lägger vi stor vikt vid genomfört arbete och kvalitativa signaler. Varje indikator förtydligas med en målsättning, som skall spegla den tänkta riktningen för indikatorn.

Det finns också möjlighet för kommunstyrelsen och byggnadsnämnden att komplettera med uppdrag för att styra verksamheten. Kommunfullmäktige och nämnderna styr också verksamheten med hjälp av politiskt antagna strategier och planer.

I nästkommande avsnitt redovisas kommunfullmäktiges 14 prioriterade mål inom visionens respektive utvecklingsområde. 11 mål är verksamhetsmål och 3 är finansiella. Utöver detta har fullmäktige också genom ägardirektiv 3 mål som avser bolagen. Utifrån dessa mål, tillgängliga resurser och övrig styrning utarbetar förvaltningen en årlig verksamhetsplan där arbetet för att nå målen beskrivs och motiveras.

Vision och utvecklingsområden:

God ekonomisk hushållning och balanskrav

God ekonomisk hushållning bygger på långsiktigt tänkande och att varje generation som lever och verkar i Hjo står för de kostnader som de ger upphov till. I kommunlagen ställs krav på att kommunfullmäktige ska besluta om särskilda mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin som har betydelse för God ekonomisk hushållning.

Den kommunala verksamheten ska bedrivas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Detta är uttryckt i kommunallagen i form av det så kallade balanskravet. På lång sikt räcker det inte med ett nollresultat för att bevara kapaciteten. Det krävs ett årligt överskott för att finansiera investeringar och för att säkerställa att det egna kapitalet inte minskar i värde.

För Hjo kommun innebär God ekonomisk hushållning att resurserna i verksamheten ska användas till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Visionens utvecklingsområden och kommunfullmäktiges prioriterade mål är styrande för all verksamhet och utveckling. De ekonomiska förutsättningarna i budgeten styr takten i vår strävan att uppfylla visionen.

I HJO SKAPAR VI FRAMTIDEN TILLSAMMANS

Utveckling i samverkan

Genom hela livet

En plats att välja

Hållbar livskvalitet

Utvecklingsområde I: Utveckling i samverkan

I Hjo är det enkelt, välkomnande och nära mellan människor. Här förenas landsbygdens kraft och stadens utbud genom goda möten och möjlighet till delaktighet. Det är enkelt att vara med och utveckla vår plats. Vi möter framtida utmaningar och möjligheter i samverkan med andra i Skaraborg och vår omvärld. Vi värnar om tilliten genom goda möten och vågar prova nytt för att utvecklas och förbättra Hjo.

Mål I: Utveckling och framtidstro genom delaktighet

Indikator:	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Antal invånare 31/12. (SCB Kolada N01951)	Öka		9 350	9 258	9 243
Andel som upplever att kommunens politiker är lyhörda till invånarnas tankar och idéer kring kommunen och dess verksamheter (SCB Medborgarundersökning)	Öka		31%	-	47,3%
Andelen som uppger att möjligheten att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra (SCB:s Medborgarundersökning N00651)	Öka		38,4%	-	53,4%
Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel % (SCB:s medborgarundersökning)	Bibehålla		66%	-	73,5%
Andel förstagångsväljare som röstade i senaste valet (Kolada U17410)	Bibehålla		88%	88%	88%
Svenskt Näringslivs ranking avseende kommunens service och bemötande till företagare (ranking)	Öka	40	94	197	-
Fastighetspris småhus, kr/kvm (Kolada)	Öka		19 520	17 360	17 907

Utvecklingsområde 2: Genom hela livet

Tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare stöttas varje barn och elev att utvecklas utifrån sina förutsättningar i en likvärdig skola. Alla elever lämnar skolan med goda kunskaper, god självkänsla och framtidstro. Vården och omsorgen är mänsklig, nära och trygg med fokus på dem vi är till för. Valfärdsteknik ger ökad självständighet och trygghet. I Hjo stärks varje individ på vägen till en egen försörjning och ett eget arbete eller studier. Hjo kommun samverkar med näringslivet, offentliga aktörer och det övriga samhället för att människor ska ha möjlighet att lära hela livet och hitta nya vägar.

Mål 2: Stöd, vård och omsorg möjliggör ett självständigt liv och en känsla av välbefinnande

Indikator: Socialstyrelsen, egen enkät, SCB Medborgarundersökning	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Andel som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med den hemtjänst de har	Öka	80%	89%	85%	91%
Andel som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med sitt äldreboende	Bibehålla	85%	77%	83%	78%
Andel klienter inom Socialtjänst som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med insatsen (egen enkät kvalitetsundersökning).	Bibehålla	98%	85%	84%	89%
Trivs du hemma? (Brukarenkät inom LSS- boende - andel positiv, egen enkät)	Öka		77%	80%	-
Andel positiva till hur äldreomsorgen fungerar i kommunen (ny).	Bibehålla		73,8%		69,6%
Andel positiva till hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning fungerar i kommunen (ny).	Bibehålla		72,2%		75,4%
Andel positiva till hur socialtjänstens stöd till utsatta personer fungerar i kommunen (ny).	Bibehålla		54,5%		68,4%

Mål 3: Invånarna får stöd på vägen till hållbar egen försörjning

Indikator: Öppna jämförelser gymnasieskola och IFO Kolada (jämförelse med riket inom parentes)	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Andel vuxna som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat stöd	Bibehålla		86%	79%	92%
Tre dagars målet uppnått (bedömning om målet är uppnått ja/nej)			ja	nej	nej
Andel individer vidare i egen försörjning efter avslutad insats på arbetsmarknadsenheten.	Bibehålla		35%	35%	36%
Kursdeltagare i Komvux på gymnasial nivå som avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat kurs (%).	Bibehålla		92%	86%	68%
Kursdeltagare i komvux (exkl. anpassad utbildning) som har avbrutit kurs under året, i huvudmannens skolenheter, antal.	Minska		113	95	102
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv. 16–20 år	Minska		13%	13%	11%
Andel positiva till hur kommunala vuxenutbildningen fungerar i kommunen	Bibehålla		93%	-	90%

Mål 4: Barn och elever utvecklar goda kunskaper i en skola präglad av trygghet och arbetsro

Indikator: Öppna jämförelser grundskolan – kommunala skolor, Kolada, Antagningskansliet, SCB medborgarundersökning	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	Öka	78%	68%	82%	75%
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Bibehålla	87%	79%	86%	84%
Elever i åk 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	Öka	216,9	213,2	225,7	213,2
Andel elever i åk 4–9 som svarar "Alltid" eller "Ofta" på frågan Hur ofta är det arbetsro på lektionerna? (Elevenkäten)*	Öka	41%	48%	43%	-
Andel elever i åk 4–9 som svarar "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan Känner du dig trygg i skolan? (Elevenkäten)*	Öka	77%	79%	83%	-
Andel elever i åk 4–9 som svarar "Alltid" eller "Ofta" på frågan Hur ofta får lärarna dig att bli intresserad av skolarbetet? (Elevenkäten)*	Öka	19%	20%	23%	-
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn trivs på förskolan, "Stämmer helt och hållet" och "Stämmer ganska bra". (Kvalitetsenkät förskola)	Bibehålla	93%	98%	96%	95%
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal.	Bibehålla		4,7	5,0	5,2
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel %	Bibehålla		88%	86%	68%

Utvecklingsområde 3: En plats att välja

Vi stärker och bevarar den unika stadsmiljön, landsbygden och Vättern. Genom den lilla kommunens fördelar attraheras nya invånare, företag och besökare. Jär finns gott om rekreationsområden, kulturupplevelser och aktiviteter för alla åldrar. Näringslivet bidrar till en levande stad och landsbygd och kommunen möjliggör etablering och expansion. Hjo är ett resmål året runt och besöksnäringen skapar upplevelser och arbetstillfällen.

Mål 5: En attraktiv boendemiljö som möter invånarnas behov

Indikator: SCB Medborgarundersökning/Kolada	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Inflyttade till kommunen, antal.	Öka		502	464	441
Utflyttade från kommunen, antal.	Bibehålla		400	425	419
SCB:s Medborgarundersökning: Kommunen är en bra plats att leva och bo på, andel % som svarar "Mycket bra" eller "Ganska bra".	Bibehålla		97%		96%
SCB:s medborgarundersökning. Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel %.	Bibehålla		95%		93%
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner den 31/12, antal per tusen invånare. SKR: Öppna jämförelser- egen undersökning i kommunen.	Öka		-	32,4	-
Färdigställda bostäder, nybyggnad, antal/1000 inv.	Öka		0,7	1,4	2,2
SCB:s Medborgarundersökning: Andel som kan rekommendera andra att flytta till Hjo	Öka		75%	-	79%

Mål 6: Hjo kommun bidrar till att besöksnäringen utvecklas hållbart med fokus på hela kommunen och besökare året om

Indikator: Bedömning av årets arbete

Mål 7: Hjo kommun ska möjliggöra näringslivets etablering, expansion och utveckling

Indikator:	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
SYNA:s tillväxtplacering inom Västra Götalands Län	Öka		23	8	18
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking.	Öka	57	98	204	146
Sammantagen bedömning företagsklimat (Sv. Näringsliv) (skala 1-6)	Öka		3,84	3,38	3,57
Nystartade företag, antal per 1000 inv. 16-64 år	Bibehålla		12,9	9,3	12,0
Företagsförekomster, antal per 1000 inv.	Öka		-	61,8	-

Mål 8: Ett rikt fritids- och kulturutbud för människor i alla åldrar

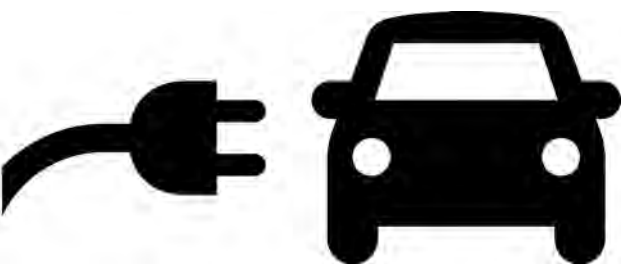
Indikator: SCB Medborgarundersökning/Kolada	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Andel positiva till utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen	Bibehålla		84,9%	-	70,7%
Andel positiva till utbudet av friluftsområden i kommunen	Bibehålla		93,4%	-	87,7%
Andel positiva till skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar	Bibehålla		85%	-	88,3%
Andel positiva till utbud av böcker och tidskrifter på biblioteket	Bibehålla		97%	-	96%
Andel positiva till utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen	Bibehålla		40,1%	-	32%
Andel positiva till utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen	Bibehålla		75,9%	-	78,8%
Andel av alla barn och unga som går i kulturskolan, 6-19 år, % (Kolada)	Bibehålla		15%	13%	
Andel positiva till det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen	Öka		62,2%	-	69,5%

Utvecklingsområde 4: Hållbar livskvalitet

Tillsammans utvecklar vi ett samhälle där det är lätt att göra rätt. De lokala förutsättningarna för att leva ett klimatsmart liv stärks och bidrar till att Hjo blir en mer levande och trygg plats. Genom att fokusera på kreativitet, samarbete och resurseffektivitet kan kommun, näringsliv, föreningar och invånare samverka för att ta fram smarta lösningar och skapa förutsättningar för en hållbar livskvalitet.

Mål 9: I Hjo är det enkelt att leva hållbart

Indikator: SCB Medborgarundersökning/Kolada	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel positiva (%)	Bibehålla		62%		58%
Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel positiva (%)	Bibehålla		84%		80%
Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel positiva (%)	Bibehålla		81%		83%
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	Minska		748	732	747
Kommunalt avfall som samlas in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	Öka		41%	40%	38%
Energirådgivning antal ärenden	Bibehålla		27	-	-
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Öka		66%		68%
Invånare, 20–64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	Minska			12%	11%
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	Bibehålla		87%		88%

Mål 10: Alla kommunala verksamheter arbetar för en gynnsam utveckling av miljö och klimat

Indikator: SCB medborgarundersökning, kolada	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023	2022
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	Bibehålla		78,2	77,4	60,5
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter, andel (%)	Öka			21	22
Mängden matsvinn/portion i snitt i förskolan (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	Bibehålla		32g (35g)	41g (45g)	46g (45g)
Mängden matsvinn/portion i snitt i skolan (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	Minska		42g (35g)	35g (45g)	45g (45g)
Mängden matsvinn/portion i snitt i äldreomsorgen (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	Minska		172g (100g)	150g (45g)	164g (45g)
Kwh/kvm – elförbrukning i våra lokaler	Minska		36,7	36	33

Mål 11: Vi värnar vår kultur- och livsmiljö

Indikator:	Målsättning/ riktning	2025	2024	2023
Andel detaljplaner med skydds- och varsamhetsbestämmelser av årets antagna detaljplaner	Öka		2 av 7	3 av 7
Antal detaljplaner med utformningsbestämmelser för att säkerställa en god gestaltad miljö	Öka		2	3
Genomfört informationshöjande insatser inom kultur- och byggnadsvård, ja/nej	Bibehålla		ja	ja
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten är bra, andel (%)	Bibehålla		94	-
Dricksvattensvinn på dricksvattnätet, i procent	Minska		16	17

Vision och utvecklingsområden:

För att kunna utjämna resultat över åren när det är ett sämre läge i ekonomin så som varit fallet under 2023 och 2024 då kommuner haft ovanligt höga kostnader för pensioner finns möjlighet att använda resultatutjämningsfond. Hjo har avsatt 20 mnkr till RUR i bokslut 2022 och använde 7,3 ur fonden för bokslut 2024 vilket medför att det finns 12,7 kvar.

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning. Reglerna för disponering ska framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Kommunfullmäktige har beslutat om användning av RUR i Hjo.

Finansiella mål

För att skapa förutsättningar för att bedriva en verksamhet med hög och jämn kvalitet över tiden krävs en god och stabil ekonomi. För att uppnå detta har Hjo kommun formulerat nedanstående finansiella mål som anses återspegla god ekonomisk hushållning.

Mål 12: Årets resultat ska uppgå till lägst 10 mnkr.

Mål 13: Investeringarna ska finansieras med egna medel under mandatperioden 2023–2026.

Mål 14: Soliditeten inklusive pensionsåtaganden ska årligen bibehållas eller förbättras.

Bolagens mål (fastställda i ägardirektiven)

Mål 15: Soliditeten i koncernen Hjo stadshus AB ska öka med minst 1 % per år från och med år 2015 och senast år 2025 uppgå till minst 25 %.

Mål 16: Soliditeten i AB Hjo Småindustrier ska uppgå till minst 30 %.

Mål 17: Taxor för elnät och fjärrvärme i Hjo Energi AB bör ligga under regiongenomsnittet.

3

Prioriteringar och uppdrag i budget

Här förklaras hur budgeten växt fram, vilka uppdrag som delats ut och hur budgetmedlen fördelats mellan politikområdena.

Hur budgeten för 2026-2028 har växt fram...

Vårbudgeten för 2026 baserades på SKRs skatteunderlagsprognos från april månad. Denna prognos indikerade en ökning i intäkter från skatter och generella statsbidrag med ca 33,7 mnkr enligt nedan. Skatteprognosen baserades på antagandet att invånarantalet den 1 november 2025 uppgår till 9 370 invånare.

	Budget 2025	Prognos 2026 SKR 25:47 apr	Förändring
mnkr			
Skatteintäkter	510,7	531,4	20,7
Inkomstutjämningsbidrag	140,6	145,5	4,9
Kostnadsutjämnings	4,2	7,8	3,6
Regleringsbidrag	24,5	21,8	-2,7
Avgift LSS-utjämnings	-9,3	-2,5	6,8
Fastighetsavgift	29,7	30,1	0,4
Summa skatter och statsbidrag	700,4	734,1	33,7

Efter att inflationen gick ner under våren 2024 minskade kostnaderna för pensioner. Dock pekade SKRs prognos på en större minskning än vad utfallet blev för Hjo. SKRs prognos är ett snitt för landets kommuner och till det får sen läggas den egna pensionsprognosen. Tyvärr håller den högre nivån i sig även för 2026 och en del behöver återläggas för att klara den prognostiserade kostnaden för pensioner för 2026

Inför höstprocessen kom nya indata i form av budgetproposition samt ny skatteunderlagsprognos (cirkulär 25:47 av den 3 oktober). Skatteprognosen ger i princip samma utrymme som vårens prognos. Dock räknades invånarantalet i vårens arbete till 9 370 vilket är högre än höstens beräkning (9 350). Minskat invånarantal föranleds av att det sen maj månad har varit en minskning men som nu i oktober vänt uppåt igen men inte nått den nivå som behövs för att beräkna på samma tal som under vårprocessen.

I en jämförelse mellan skatter och utjämnings är den största förändringen hur bedömningen görs för avräkning för 2024 samt för innevarande år. Dessa har minskat med 4,8 mnkr jämfört med prognosen i april. Det som också har förändrats är det sk regleringsbidraget som ökat med 4,4 mnkr vilket gör att summan av skatter och bidrag är i stort sett den samma.

Beträffande avsättning för stigande kostnader tillämpas SKRs prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilken uppgår till 3,5 % för lönekostnader och 2,5 % för övriga

kostnader.

Förändringen av utrymmet är i princip i nivå med de kostnadsökningar som finns för löner och övriga kostnader. Tyvärr har kostnaderna för pensioner inte minskat så mycket som beräknat för 2025 och den högre nivån håller enligt prognos från pensionsbolagen i sig för 2026 och 2027 också. Skatteunderlagsprognosen ger ökat utrymme med 34,1 mnkr jämfört med budget 2025 med en marginell beräknad ökning av invånarantalet till 9 350. Efter tilldelning för löneökningar och po på 3,5 % (18,3 mnkr) och indexökning för kostnader på 2,5 % (6,6 mnkr), samt ökad avsättning för räntekostnader med 1,0 mnkr finns utrymme kvar på 3,1 mnkr. De tilldelningar till verksamheten som gjorts med 16,2 mnkr (se lista sidan 32) kräver en effektivisering på 13,5 mnkr. Justering av kapitalkostnader har gjorts men den ger i princip ett nettovärde på noll.

	Budget 2025	Prognos 2025 SKR 24:38 okt	Förändring
mnkr			
Skatteintäkter	510,7	529,9	19,2
Inkomstutjämningsbidrag	140,6	142,7	2,1
Kostnadutjämnings	4,2	7,8	3,6
Regleringsbidrag	24,5	26,2	1,7
Avgift LSS-utjämnings	-9,3	-2,2	7,1
Fastighetsavgift	29,7	30,1	0,4
Summa skatter och statsbidrag	700,4	734,5	34,1
Avgår finansnetto	-5	-6	-1,0
Avgår årets resultat	-10	-10	0,0
Att disponera	685,4	718,5	33,1

Sammanfattning;

- Skattesatsen lämnas oförändrad till 22:00
- Resultatmålet behålls på samma nivå som föregående års budget på 10 mnkr

För detaljerad beskrivning av tilldelningar och dispositioner hänvisas till avsnittet "Översikt över ramförändringar.

Koncernens ekonomi

- Prognos 2026–2028 för Hjo Stadshus AB

Under budgetperioden 2026–2028 förväntas bolagskoncernen som helhet uppvisa ett stabilt och positivt resultat varje år.

Den sammanlagda resultatnivån för koncernen beräknas uppgå till ett överskott på c:a 3-5 mnkr per år under budgetperioden 2026–2028.

- Framtidsbedömning

Det positiva resultatet under 2026–2028 skapar förutsättningar för att bygga upp en starkare egenkapitalbas, öka möjligheterna till framtida investeringar och bidra till kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning.

Sammantaget bedöms koncernföretagen ha en stabil ekonomi under hela budgetperioden 2026–2028.

Ekonomiska prioriteringar i budget 2026

Politikområden/Prioriteringar (tkr)	Tilldelning 2026
Demokrati	0
Kommunledningskontoret	
- Folkhälsostateg	
- Intranät	
- Kollektivtrafiknämnden	
- Upphandling personalsystem	
Summa:	600
Plan och Bygg	
- Behålla 700 tkr tilldelat för planarbete	
-Summa:	0
Kultur, turism och fritid	
- Simskolebussar	
- Drift/underhåll Kulturkvarteret	
- Systemdrift	
- Mjukvara accesspunkter	
- Handslaget 2.0	
Summa:	600
Barn och utbildning	
- Utbildning Skaraborg - prislista	
- Elevförändring gymnasiet	
- Högskoleförberedande program	
Summa:	5 900
Socialtjänst	
- Motsvarande statsbidrag	
säkerställa en god omsorg om äldre	
- LSS-plats samt placeringar	
- Lås och larm SÄBO	
Summa:	8 000
Teknisk service	
- Minskad intäkt tomtförsäljning	
Summa:	1 100
Totalt beviljat	16 200

Särskilda medel har avsatts i årets budget för att prioritera följande områden:

Demokrati

Området omfattar kommunens politiska verksamhet med kommunfullmäktige, revision, valnämnd, bygglövsnämnd samt kommunstyrelsen med utskott. Inom politikområdet ingår förutom arvoden och ersättningar till politiker även kostnader för sakkunniga biträden till revisionen, partistöd och överförmyndarverksamhet.

Politiska prioriteringar

Politikområdet lyfte inga behov i budgetprocessen och tilldelas inga medel utöver generella uppräknings i budgeten 2026.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret ansvarar för ledning, styrning, uppföljning och kontroll av den samlade verksamheten i Hjo kommun. Kommunledningen och dess stabsfunktioner ger strategiskt stöd och service till politiken och förvaltningen samt säkerställer att fattade beslut genomförs. Staben innefattar ekonomi, upphandling, kansli, personal och kommunikation samt arbetet med hållbar utveckling. Utöver detta finns även projekt för utveckling samt säkerhetsarbete.

Politiska prioriteringar

• Finansiering av folkhälsostrategitjänst 2026

Under 2024 beslutade Västra Götalandsregionen, VGR, att strukturen och organiseringen av folkhälsostrategierna skulle vara densamma i hela regionen. I Skaraborg har folkhälsostrategierna tidigare varit organiserade, anställda och helt finansierade av regionen medan det i andra delar av regionen varit en samfinansiering med kommunerna. VGR beslutade att samma ordning skulle gälla för Skaraborg som för övriga delar av regionen. Nya folkhälsoavtal togs fram för 2025 för att initialt gälla under ett år och kommunerna fick ett erbjudande om att teckna avtal om ett nytt samverkansavtal med en samfinansiering. För 2025 finansierar VGR tjänsten som folkhälsostrateg med 75% och kommunerna 25%. För 2025 har Hjo kommun finansierat 25% med statliga medel för brottsförebyggande arbete (ca. 195 tkr). Det brottsförebyggande arbetet ingår nu som en del i tjänsten som folkhälsostrateg då det ses som en central och viktig folkhälsofråga.

Från 2026 är finansieringen 50% för vardera huvudmannen. Från 2026 måste finansiering, motsvarande 25%, ca. 200 tkr, per år därmed skjutas till från kommunal budget.

De brottsförebyggande medlen, som för 2025 finansierar nuvarande 25%, är statliga stimulansmedel. Förvaltningen har ingen information om hur länge dessa statsbidrag kommer att finnas kvar. Om de inte längre betalas ut till kommunen så saknar tjänsten finansiering om 50%. Enligt

folkhälsoavtal för år 2025 avsätter parterna vardera 141 064 kronor för utvecklingskostnader, för helåret 2025.

Regionen föreslår i avtal för 2026 är att Hjo kommun och DRNÖ vardera avsätter 184 050 kr för utvecklingsmedel (en fast summa om 100 tkr för en kommun i Hjos storlek + 9 kr/inv). Detta medför att kommunen behöver tillskjuta ca 43 tkr för 2026. Förvaltningen föreslog, mot bakgrund av det ekonomiska läget, att utvecklingsbudgeten för Hjo kommun även 2026 är 141 064 och att Hjo kommun och regionen därmed inte utökar med det föreslagna budgetbeloppet.

• Nytt intranät

Kommunikation äskade 120 tkr för implementering av en ny intranätsplattform och utökade webbkostnader. Kommunens befintliga intranät når inte upp till de krav som ett modernt och ändamålsenligt intranät bör klara.

Det handlar bland annat om att plattformens nuvarande uppbyggnad och bristfälliga anpassning mot kommunens AD (användarregister) gör att det inte finns förutsättningar att individanpassa innehållet genom exempelvis riktade nyheter, skraddarsydda menyer för åtkomst till olika verktyg och verksamhetssystem eller annat målgruppsanpassat innehåll.

Idag sköts all drift, support och förvaltning av intranätet av kommunikationsstrateg med hjälp av konsulter på en webbyrå. Det är en lösning som kräver att kommunikationsstrategen lägger mycket arbetstid (uppskattningsvis ett par timmar i veckan) på kontakt med redaktörer, webbyrå och IT Skövde om supportärenden, fel som uppstår och utveckling av plattformen.

Ett intranät i Omnia skulle effektivisera verksamheterna eftersom informationen blir mer lättillgänglig för användaren. Det blir enklare att hitta relevant information, eftersom informationen baseras på användarens roll i organisationen. Dessutom skulle ett intranät i Omnia underlätta och spara mycket tid för redaktörerna och ansvarig kommunikationsstrateg.

- Engångskostnad: Implementera Omnia: 550 tkr (2026)
- Årlig kostnad: Drift, support och förvaltning: 300 tkr (från 2027 och framåt).

Om vi går med i Omnia försvinner kostnader för det befintliga intranätet om ca 100 tkr. Den årliga nettoökningen blir alltså 200 tkr/år.

Kostnader över tid: Budgeten för Hjo kommuns kommunikationsarbete utökades med 490 tkr 2025, medel som under 2025 används till en systemuppgradering av hjo.se, ny grafisk profil och nya Office-mallar. I 2026 års budget skulle kommunikation behöva ytterligare 120 tkr för att:

- implementera nytt intranät (total kostnad 550 tkr)
- utöka budgeten för webbkostnader med 60 tkr kr, eftersom den befintliga budgeten inte täcker de kontinuerliga kostnaderna.

Från och med budgeten 2027 kommer kostnaderna för intranätet att vara lägre, eftersom implementeringen är färdig och övergår till en årlig kostnad för drift och förvaltning. Samtidigt försvinner kostnaderna för det befintliga intranätet.

• Upphandling av personalsystem

Kommunledningskontoret tilldelades 350 tkr för projektledning och expertstöd under 2025. Avtal med leverantör förväntas tecknas juni 2025 och implementeringsprojektet kommer därefter att påbörjas för att pågå som minst t.o.m. sommaren 2026 förutsatt att avtalsstart är 1 januari 2026. Det finns därav ett behov av att bibehålla den utökning av budgetmedel som tilldelades inför år 2025 även i 2026 års budget. Upphandlingen kommer att medföra en kostnadsökning om ca 10%.

• Kollektivtrafiknämnden

Budget för kollektivtrafiknämnden har budgeterats något lägre än den budget som kollektivtrafiknämnden budgeterat. Tidigare år har utfallet varit lägre än budget men detta är inte hållbart framöver och för 2026 är behovet att beräkna i enlighet med den budget som kollektivtrafiknämnden beräknar. I budget för 2026 innefattas sommarlovskort till ungdomar. Utöver den satsningen utgår KTN från följande avseende trafik kostnaderna:

1. Antagande om något lägre färdtjänstkostnader för 2026 jmf med budget 2025 (dock viss osäkerhet pga nya transportörsavtal för Västtrafik from juli 2026).
2. Oförändrade avtal och resandenivåer inom tillköp för Flex- och Närtrafik.
3. Högre kostnader för seniorbiljetter utifrån faktiskt resande 2024.

Behov av utökad ram för 2026 är 472 tkr.

Sammantaget tilldelas Kommunledningskontoret 600 tkr för ovanstående äskanden.

Plan och Bygg

Plan och Bygg ansvarar för tillsyn och myndighetsutövning enligt Plan- och Bygglagen samt för tillsyn av strandskydd. Området omfattar också kart- och mätverksamhet samt fysisk planering. Plan och Byggheten arbetar gentemot Byggnadsnämnden och i vissa frågor mot KS.

Politiska prioriteringar

Politikområdet lyfte inga behov i budgetprocessen och tilldelas inga medel utöver generella uppräknings i budgeten 2026.

Kultur, turism och fritid

I verksamheten för kultur, turism och fritid ingår ansvar för bibliotek, olika kulturarrangemang, turism samt övrig kulturverksamhet i kommunen. Man ansvarar även för kommunens fritidsgård, fritidsanläggningar, lokaluthyrning, föreningssamverkan och föreningsbidrag samt simskola och utomhusbad. Från och med hösten 2024 organiseras även IT under Kultur, turism och fritid.

Politiska prioriteringar

• Simskolebussar

Som en konsekvens av att Kommunfullmäktige fattat beslut om att ta bort avgiften för de elever som åker med simskolebuss mister Kultur, turism och fritid intäkten som detta gav. I kombination med att hyran av bussarna ökat blir det för mycket att hantera budgetmässigt varför verksamheten åskade 25 tkr för detta.

• IT/Digitalisering (kommungemensamma kostnader)

Systemdrift

Vid en genomgång av avtalet med Skövde-IT kring de system som de drifvar har det upptäckts att Hjo kommun betalar för lite. Detta kommer att justeras till 2026 och innebär en kostnadsökning. Förvaltningen åskade därför om täckning för denna kostnad om 220 tkr.

Mjukvara accesspunkter

Från och med innevarande år ingår inte kostnad för mjukvaran till de accesspunkter som finns i kommunens fastigheter, utan en tillkommande årsavgift för hantering av accesspunkterna á 667 kr har tillkommit. Det finns i nuläget ca. 240 accesspunkter varför förvaltningen åskade 160 tkr för att täcka dessa kostnader.

Handslaget 2.0

Inom ramen för SKR:s projekt "Handslag för digitalisering" har tre nya initiativ erbjudits till kommunerna. Dessa initiativ är viktiga för fortsatt verksamhetsutveckling inom de respektive områden som de täcker och syftet är bland annat att på sikt sänka kostnader inom dessa verksamheter. I det kortare perspektivet innebär det däremot en kostnad, som bland annat innefattar installation, utbildning och implementering av dessa nya system. För detta åskade förvaltningen 100 tkr.

• Kulturutveckling

Punkterna under denna rubrik härrör från rapporten "Utvecklingsförslag för kulturen i Hjo", som antogs av KS i april.

Offentlig konst

Offentlig konst är en central del av Hjos stadsbild och bidrar till en attraktiv, identitetsskapande och tillgänglig stadsmiljö. För närvarande finns ingen särskild budget för restaurering och konservering av befintlig konst, vilket har resulterat i att nödvändiga åtgärder antingen skjutits upp eller finansierats genom tillfälliga budgetlösningar.

Hjo kommun har nyligen köpt in egna föremål till Estrid Ericson-utställningen, vilket innebär ett ytterligare ansvar att säkerställa att dessa föremål förvaltas och bevaras på ett professionellt sätt. För att kunna ta fram en underhållsplan behöver vi anlita restaureringsexpert som tar fram en åtgärds- och underhållsplan för den offentliga konsten i Hjo kommuns utemiljö. Verksamheten åskade för den beräknade kostnaden för detta om 70 tkr.

Utställningar; 50 tkr

Förvaltningen arbetar aktivt för att minimera behovet av en ökad budgetram genom att förändra arbetssättet kring utställningarna. Genom längre utställningsperioder, effektivare planering och utökad samarbete med andra aktörer skapas bättre ekonomiska förutsättningar.

Trots dessa insatser är det blir svårt att hantera de ökade kostnaderna helt inom befintlig budgetram. Därför åskade verksamheten 50 tkr för att kunna bibehålla verksamheten i dess nuvarande form. Om budgeten inte anpassas riskerar Hjo kommun att få svårt att attrahera konstnärer till Hjo, vilket i sin tur kan påverka Kulturkvarterets möjligheter att hålla en attraktiv och högkvalitativ utställningsverksamhet.

Drift/underhåll Kulturkvarteret

Hjo kommun har idag ingen fast budget för underhåll och uppdatering av teknisk utrustning på Kulturkvarteret och Park. Det innebär att teknik som används i scenverksamhet, utställningar och publika evenemang gradvis försämrats och riskerar att bli obrukbar. Därför äskade verksamheten 100 tkr till detta.

Sammantaget tilldelas Kultur, turism och fritid 600 tkr för ovanstående äskanden.

Rättelser / Omfördelningar / Övrigt

Skolbiblioteken, som tidigare varit en del av Barn och utbildning, kommer framöver att organiseras under Kultur, turism och fritid. Budgetramarna justeras därför inför 2026 där budgetmedel för skolbiblioteken flyttas från BoU till KTF. Belopp att flytta inför 2026 uppgår till 800 tkr.

Barn och utbildning

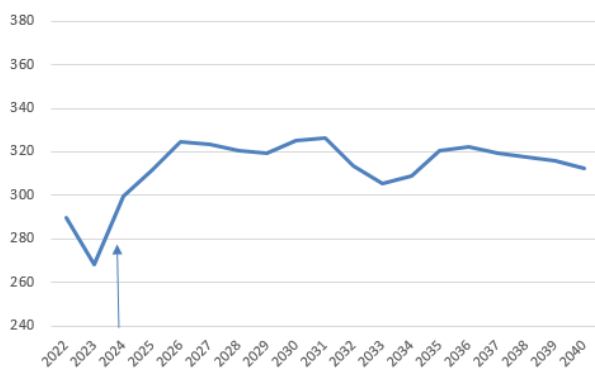
Barn och utbildning är indelat i verksamhetsområdena: Barn och utbildning gemensam, förskola, grundskola inklusive förskoleklass och anpassad grundskola, fritidshem, elevhälsa samt stödorganisation och skoladministration. Kulturskola och slutligen gymnasie- och vuxenutbildningen inklusive svenska för invandrare (SFI).

Politiska prioriteringar

• Prislista Gymnasiet samt elevökning

Barn och utbildning beviljades i vårprocessen sammanlagt 5,0 mnkr för att kompensera kostnadsökningen för Utbildning Skaraborgs prislista mellan kommuner samt för fler gymnasieelever.

Modellen för intern prislista mellan kommuner inom Utbildning Skaraborg är föregående års riksprislista som räknas upp med ett viktat index. Indexet tas fram genom att beräkna ett viktat snitt över de senaste 4 årens KPI (konsumtprisindex) och personalkostnader från PKV (Prisindex för kommunal verksamhet). KPI läses av i april och PKV i september för respektive år. Viktningen är 30% KPI och 70% PKV. Exempelvis blir då 2025 års interna prislista, riksprislistan för 2024 uppräknad med snittet på ett viktat index, åren 2020 - 2024. För Barn och utbildning innebär detta 5,29% tillsammans med riksprislistans uppräkning om sammanlagt 7,6% Differensen mellan tilldelningen 3,5 och 7,6% innebär en merkostnad 2025 med 1,4 mnkr. Inför 2026 tillkommer prisökningen enligt ovan modell. I dagsläget vet vi inte KPI och PKV för mätdatumet enligt modellen, men om vi utgår från vad vi vet idag skulle 2026 års ökning innebära 5,14% + uppräkning riksprislistan som vi i dagsläget inte vet något om, men om vi räknar med 1,5% innebär detta en uppräkning med 6,64% minus det som vi tilldelats i härledningstabellen sid 52. Index uppräknat övr kostnader Generell uppräkning av övriga kostnader $6,64 - 3,5 = 3,14\%$ (Basen 45 mnkr $\cdot 0,0314 = 1,4$ mnkr).

Födda	Slutar 9:an	Tar studenten	Elev- förändring	Tillkommande kostnader
2009	103	80	+23	1 782 tkr vt-26
2010	104	83	+21	1 627 tkr ht-26
Summa				3 409 tkr

Beräknad kostnad per gymnasieplats och år är utifrån Hjo kommuns elevunderlag i dagsläget ett snitt om 155 tkr. Barn och utbildning tilldelas i vårbudgetprocessen avseende budgetåret 2026 sammanlagt 5 mnkr för att täcka kostnadsökningen till följd av fler elever samt en kostnadsökning beroende på uppräknig av Utbildning Skaraborgs prislista.

Utöver ovan ökning av prislistan samt ökat antal elever har också 70% av "Hjo-eleverna" valt yrkesförberedande program, vilket är program som är betydligt dyrare än högskoleförberedande. Därtill äskar Barn och utbildning ytterligare 0,9 mnkr utifrån val av gymnasieprogram.

Sammantaget innebär ovan en kostnadsökning med 7,1 mnkr. Barn och utbildning tilldelas i budget 5,9 mnkr för att möta ovan kostnadsökning.

Rättelser / Omfördelningar / Övrigt

Skolbiblioteken, som tidigare varit en del av Barn och utbildning, kommer framöver att organiseras under Kultur, turism och fritid. Budgetramarna justeras därför inför 2026 där budgetmedel för skolbiblioteken flyttas från BoU till KTF. Belopp att flytta inför 2026 uppgår till 800 tkr.

Socialtjänst

Socialtjänsten har ansvar för att tillgodose behoven för kommunens äldre och personer med funktionsnedsättning genom olika stödinsatser, omvårdnad och sjukvård, både i egna och särskilda boenden. Äldreomsorgen inkluderar hemvård, korttidsvård, dagverksamhet, särskilt boende samt kommunal hälso- och sjukvård. Insatser för funktionshindrade regleras främst av LSS-lagstiftningen och omfattar personlig assistans, ledsagare, kontaktpersoner, korttidsvistelse för barn och unga, bostad med särskild service och daglig verksamhet. Individ- och familjeomsorg utreder behov av stöd och insatser och erbjuder stöd bland annat genom öppenvård, familjecentral, arbetsmarknadsinsatser samt integration och flyktingmottagning.

Politiska prioriteringar

- **Motsvarande statsbidrag "Säkerställa god omsorg och hälso- och sjukvård om äldre"**

Socialtjänsten, tidigare Vård och omsorg, har sedan flera år tillbaka rekviderat ett riktat statsbidrag, "Säkerställa en god omsorg och hälso- och sjukvård om äldre" om 4,75 mnkr. När statsbidraget infördes togs motsvarande summa bort från Vård- och omsorgs budgetram.

2026 upphör detta statsbidrag som riktat statsbidrag och görs i stället om till ett generellt statsbidrag. Verksamheten äskade att få ta del av dessa medel och återföra dem till budgetramen för att klara budgeten för 2026.

- **LSS-plats samt placeringar**

Syftet med omställningen till ny socialtjänstlag är att kunna komma in med insatser i ett så tidigt skede som möjligt. Förebyggandeenheten har under 2025 nya medarbetare som finansieras av statsbidrag avsedda för omställningen av ny socialtjänstlag. Att kunna tillgodose behov hos våra medborgare på hemmaplan ställer högre krav på personal inom socialtjänstens alla verksamheter, kommunen i stort och på lokalsamhället.

En del av kommunens kostnader kopplat till placeringskostnader beror på svårighet för barn och vuxna att få tillgång till psykiatrisk vård. Hemmaplanslösningar och omställning mot tidiga och förebyggande insatser kommer att ta tid och ett visst behov av externa placeringar kommer alltid att finnas.

Under 2025 har det tillkommit en köpt LSS-plats i annan kommun. Socialtjänsten äskade medel för att täcka placeringskostnaden. De medel som finns i budget täcker inte heller de placeringskostnader som redan finns. Verksamheten äskade 6 600 för att täcka nytillkomna placeringskostnader.

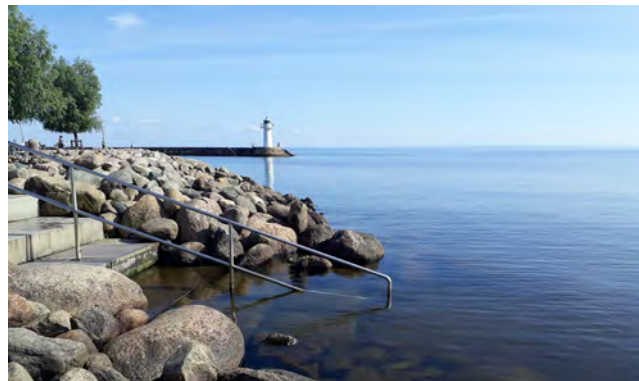
• Lås- och larm

Under året har en översyn gjorts gällande avtal för lås och larm inom hemtjänstverksamheten och på de särskilda boendena. Avtal har tidigare skrivits och förlängts utanför lagen om offentlig upphandling (LOU) och över direktupphandlingsgränsen och vi har nu nödgats att göra ett omtag kring detta. Befintliga lås och larm på de särskilda boendena och gruppboendena är dessutom gamla och utdaterade. Mjukvaran i arbetstelefonerna stöds inte heller längre av befintlig leverantör, utan kräver vid fortsatt användning att alla mobiltelefoner byts ut.

Hjälpmiddelscentralen som de nyckelfria låsen för ordinärt boende avropas ifrån har upphandlat två olika leverantörer som har två olika lösningar för upplåsning. En lösning via telefoner och en lösning via en fysisk nyckel med digital behörighetsstyrning. I nuläget bedöms den billigaste och bästa lösningen för Socialtjänsten bli att avropa lås via fysisk nyckel och på så sätt undvika kostnader för utbyte av alla mobiltelefoner. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1,2 mnr.

Sammantaget innebär det uteblivna statsbidraget, nytillkommen placering samt förnyelse av lås och larm en ökad kostnad för förvaltningen om 12,5 mnr. Inför budgetåret 2026 tilldelas Socialtjänsten 8 mnr för ovanstående behov.

Teknisk service

Teknisk Service omfattar Fastighetsförvaltningen inkl lokalvård och vaktmästeri, Måltidsenhet och Gata/Park/Hamn. Fastighetsförvaltningen omfattar förvaltning, administration, drift, tillsyn, vaktmästeritjänster och lokalvård av kommunens samtliga fastigheter, egna som förhyrda. Måltidsenheten tillhandahåller mat till äldreomsorgen, barnomsorgen och grundskolan, samt ansvarar för leverans av mat till serveringen på Rödingen. Gata/Park/Hamn omfattar drift och underhåll av gator, vägar, gång- och cykelvägar, hamn, VA-nät, parker och grönytor. I uppdraget ingår även skötsel av kommunens skog samt naturreservatet Hjoåns dalgång.

Politiska prioriteringar

- Justering av intäktsnivån för försäljning av tomter och mark

I budget för 2023 räknades intäkterna för försäljning av tomter för bostäder och verksamhet upp från 1,7 mnr till 3,7 mnr. Som ett resultat av det ekonomiska läget med höga räntor och inflation som påverkat kostnader för nybyggnation har intäkterna vikt neråt sedan 2023. Byggsektorn är en av de sektorer som har drabbats särskilt hårt av svaga ekonomiska förutsättningar. Återhämtningen för byggsektorn och privatpersoner som står i beredskap att bygga egna hem bedöms ske långsamt på grund av fortsatt höga byggkostnader och det osäkra världslägets påverkan på hushållens köpkraft. Hjo kommun har för närvarande ett 15-tal tomter till salu vid Lundby västra och ett antal andra aktuella försäljningar av mark. Efterfrågan på tomter och områden för markanvisningar i Hjo får bedömas som fortsatt relativt låg under 2026. Därför sker en sänkning av intäktsbudgeten med 1,1 mnr inför 2026.

.....

Särskilda uppdrag till förvaltningen

Utöver kommunfullmäktiges prioriterade mål samt de ekonomiska prioriteringarna på föregående sidor ger Kommunstyrelsen förvaltningen nedanstående särskilda uppdrag. Uppdragen är indelade i två kategorier och inleds med ett antal verksamhetsspecifika uppdrag som ges i denna budget eller som getts tidigare men ännu inte avrapporterats. Kategori 2 utgörs av uppdrag som ska genomsyra hela kommunens verksamheter.

Åtgärdsplan 3.0 - ekonomisk anpassning över 2 år

2025 års prognostiserade resultat visar att kommunens verksamhet inte håller den budgetram som lagts. En rad åtgärder är vidtagna men en hel del utmaningar kvarstår och den ekonomiska balansen måste återvinnas för att kommunen ska stå stark och kunna utvecklas på bästa vis framöver. Anledningarna till den uppkomna situationen är många och till delar inte påverkansbara. Det handlar bl.a. om ökade behov, skärpt lagstiftning, demografi, skatteunderlag och konjunktur. Trots det måste vi ställa om verksamheten efter dessa förutsättningar.

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan som sträcker sig över max två år och som ger för handen hur vi etappvis ska uppnå en balanserad ekonomisk framfart utan att riskera vitala delar av verksamheten.

Förvaltningen får också i uppdrag att ta extern hjälp med analysarbete, kartläggning och benchmarking om så behövs. Detta för att ta in nya perspektiv och idéer på vad som bör ändras och hur vi i så fall skulle kunna gå till väga.

Uppföljningen av arbetet kommer skärpas. Vid sidan av vår ordinarie ekonomiska uppföljning i utskotten/Ks/KF får förvaltningen i uppdrag att också genomföra

- en månatlig helhetsuppföljning i Ks av ekonomin inom resp område samt vilka åtgärder som genomförs och hur väl de slår ut.
- en månatlig uppföljning av investeringsplanen med syfte att kunna revidera löpande om så anses behövas.
- att vid det årliga ombudgeteringstillfället av investeringsplanen i början av 2026 genomföra en ordentlig revidering för att hålla nere investeringsnivån.

Långsiktig plan för kommunalt lokalbehov

Hjo kommun äger och förvaltar ett stort antal fastigheter med lokaler speciellt anpassade för den verksamhet vi bedriver, allt från skol- och omsorgslokaler till idrottshallar m.m. Mycket av verksamheten bedrivs inte dygnet om årets alla dagar utan många lokaler står tomma stora delar av tiden. Detta förhållningsätt är inte, ur flera perspektiv (ekonomiskt, miljö- och klimatmässigt) långsiktigt hållbart. Vi behöver bli duktiga på att samutnyttja redan befintliga ytor i mycket större omfattning än vi gör idag. Därutöver behöver vi skapa förutsättningar för hur vi bättre kan hyra ut lokalerna till andra verksamheter/organisationer/föreningsliv/näringsliv då de inte används av den kommunala verksamheten.

Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med ovanstående och samtidigt ta fram en långsiktig plan (10-15 år) för hur vi ska lösa hela kommunens verksamheters lokalbehov med hänsyn till demografi, prognostiserat omsorgsbehov och förändrad lagstiftning.

Entréavgifter

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram detaljerade förslag på nivåer, tidpunkter och på hur genomförande av avgifter för Guld Kroksbadet, Kommunala evenemang/arrangemang samt utställningen om Estrid Ericson skulle kunna utformas. Utredningen presenteras våren 2026.

Parkeringsområden och avgifter

Förvaltningen får i uppdrag att inventera möjliga nya områden i Hjos centrala delar som sommartid kan avgiftsbeläggas för parkering och samtidigt göra en översyn av avgiftsnivåerna. Utredningen presenteras under våren 2026.

Gatubeläggingsplan

Investeringsbudgeten innehåller idag en pott för asfaltering. Gatsten är ett alternativ som passar för vissa delar av Hjo stad och skulle kunna ersätta asfaltbeläggningen. Gatsten har långsiktigt både miljömässiga och ekonomiska fördelar även om gatsten initialt innebär en högre investering. Gatsten har dessutom en fartdämpande effekt vilket är bra i centrala Hjo.

Aktivt arbete med tomtförsäljning och byggnation

Förvaltningen får i uppdrag att starta upp ett mer aktivt arbete med att få igång tomtförsäljning och byggnation på de områden som nu är klara för byggstart och som kommunen har rådighet över. Insatserna kan bestå av direkta kontakter med entreprenörer, hustillverkare eller andra aktörer samt mer offensiv marknadsföring via olika medier.

Kunskap, delaktighet, innovation

Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med att öka kunskapsnivån kring ekonomi, resurser och förutsättningar. Att säkerställa att idéer och förslag från alla nivåer tas till vara i det dagliga arbetet. Att man arbetar vidare med att skapa en tillåtande miljö där man vågar prova och där det också är tillåtet att misslyckas ibland.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten för Hjo kommun beslutas av Kommunfullmäktige med nedanstående fördelning. Inom dessa ramar äger förvaltningen rätt att omdisponera mellan de olika projekten som redovisas i verksamhetsplanen som följer på nästkommande sidor.

Investeringsbudget och 8-årsplan 2026–2033:

Hjo kommun har under de två senaste mandatperioderna gjort stora investeringar. Detta har i huvudsak finansierats med egna medel, men lån har också behövts tas. Målet för självfinansieringsgraden under mandatperioden 2023 – 2026 har satts till 100 %, d v s samtliga investeringar ska rymmas inom de medel som verksamheten genererar.

Samtidigt står Skaraborg inför stora förändringar i form av nyetableringar och utbyggnader av industrier och andra verksamheter. Detta gör att Hjo kommun som en del i Skaraborg behöver möjliggöra och förbereda för inflyttning genom exploatering av såväl bostadsområden som industriområden.

Dessa faktum tillsammans med det höga kostnadsläget och osäkra ekonomiska läget gör att investeringsbudgeten och plan för 2026–2033 har fått justeras i höstbudgeten. Vissa projektbudgetar har minskats, strukits, omdisponerats eller skjutits på något eller ett par år framåt i tiden.

Rubricering	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
Teknisk service övergripande	3 882	3 005	4 840	3 955	3 185	4 930	3 575	3 710
Plan och bygg	100	100	100	100	100	100	100	100
Fastigheter övergripande	2 275	2 300	2 340	2 380	2 420	2 460	2 500	2 550
Fastigheter Barn och utbildning	815	0	0	0	0	0	0	0
Kultur och fritidsfastigheter	5 425	2 800	43 305	8 810	7 815	3 320	325	330
Gator, vägar, infrastruktur	17 710	16 090	15 940	21 185	14 805	12 160	12 400	12 650
Exploateringsfastigheter	500	8 500	310	315	320	325	330	335
KLK inventarier:	6 340	2 275	2 320	2 365	2 410	2 455	2 500	2 545
Markinköp/nya händelser:	1 325	1 350	1 375	1 400	1 425	1 450	1 475	1 500
Skattefinansierad verksamhet	38 372	36 420	70 530	40 510	32 480	27 200	23 205	23 720
Avgiftsfinansierad verksamhet	13 700	7 600	7 700	7 800	7 900	8 100	8 200	8 300
Summa investeringar	52 072	44 020	78 230	48 310	40 380	35 300	31 405	32 020

Utgångspunkten för investeringsbudget är den åttaårsplan som antogs i vårbudget 2026. Nedan beskrivs först de förändringar som skett av vårbudgeten. Därefter kommer ett avsnitt om nya behov och projekt sedan vårbudgeten. Sista delen avser den taxefinansierade verksamheten.

Ändringar av vårbudgeten

- Robotgräsklippare

300 tkr flyttas från investeringsbudgeten år 2026 till 2027.

- Offentlig konst

I plan för 2026–2033 finns en årlig pott om drygt 200 tkr. Denna post utgår 2026.

- Solfångare på Guldkroksbadet

I nuläget pågår samtal kring framtida lösningar för uppvärmning av bassäng- och duschvatten på Guldkroksbadet och behovet av investeringsmedel för nya solfångare kan komma att förändras. I nuläget kommer medlen ligga kvar i investeringsbudgeten för 2026.

- Lekutrustning

I plan för 2026–2033 finns en årlig pott för reinvesteringar i lekutrustning. I 2026 års budget finns 725 tkr avsatta. Denna post utgår till förmån för 815 tkr i lekutrustning förskolegårdar (se nya behov nedan).

- Lekskepp strömparterren

De 500 tkr som finns avsatta för lekskepp på strömparterren 2026 flyttas fram till 2027.

- Cykelinfrastruktur

I plan för 2026–2033 finns en årlig pott om drygt 800 tkr. Denna post utgår 2026.

- Skyltning stadsparken

330 tkr finns avsatt för skyltning i stadsparken 2026. Denna post utgår helt ur investeringsbudget och plan.

- Brorenovering Grebbans kvarn

I mnkr finns avsatt i budgeten för 2026. 200 tkr sätts i stället av för projektering år 2026 och 800 tkr för själva renoveringen flyttas till år 2027.

- Muddring hamnen

Muddring av yttre delen av hamnen genomfördes under 2018 och andra etappen, den inre delen av hamnen var inledningsvis planerad att genomföras under åren 2025–2026. I vårbudgeten 2026–2028 flyttades projektet fram till åren 2027 och 2028. Förvaltningen bedömer att muddringen kan skjutas fram ytterligare och medlen fördelas i stället med 5 mnkr vardera under åren 2028 och 2029.

- Utveckling av Guldkroksområdet

Förslag till vision för utveckling av Guldkroksområdet har tagits fram med hjälp av konsultföretaget White Arkitekter. Förslaget har remitterats till berörda föreningar, skolan, samtliga kommunala råd och diskuterats i flera fora och enskilda möten. Kommunstyrelsen ser generellt positivt på visionen och förslagen på utformning av området och uppmanar förvaltningen att gå vidare med projektet etappvis. Varje etapp kommer att kräva fortsatt dialog och utveck-

lande detaljdiskussioner med de föreningar/organisationer och kommunala verksamheter som ska nyttja området. Projektet startade redan 2024 med att förbereda och anlägga en parkeringsplats belägen på delar av gräsängen norr om Lars i Knäpplans väg. Detaljplanen har blivit överklagad men kvarstår i investeringsbudgeten för 2026.

I beslutad investeringsplan skulle projektering av området påbörjas under 2025 för att därefter pausas under 2026 och sedan fortsätta under 2027. På grund av budgetläget kommer projektet att skjutas fram med ett år till 2028–2031 och samtidigt tillkommer medel i investeringsplanen för projektering om 2,5 mnkr 2027 så att tidsplanen hålls ihop utan avbrott.

- Ny väg/ Exploatering av nya industri och verksamhetsområdet i norr

Antalet detaljplanerade och därmed tillgängliga tomter för etablering av verksamheter och industri är i nuläget starkt begränsat. Detaljplanen för det nya verksamhetsområdet i de norra delarna av Hjoområdet är i skrivande stund ute på granskning. För att förbättra angöringen till- och från det befintliga och det nya verksamhetsområdet planeras för en ny huvudgata på det nya området som ska ansluta Sveavägen i söder och väg 195 i öster. I förlängningen är det tänkt att denna anslutning ska avlasta angöringen mot industriområdet som i dag sker via infarten från Skövde vid Hem och hobby. Det innebär också att den nuvarande norra infarten till Hjo kan stängas. Förvaltningen har inlett en dialog med Trafikverket kring anslutningen av den nya huvudgatan mot väg 195. Anslutningen kommer att byggas av Trafikverket med 100 % medfinansiering av Hjo kommun och kalkylerad kostnad är cirka 10 mnkr. På grund av det ekonomiska läget så kommer byggnationen av huvudgatan skjutas på i framtiden. Utrymmet motsvarande de 8 mnkr i budget 2026 omfördelas och flyttas till 2027 för att i stället finansiera utbyggandet av nuvarande industri/ verksamhetsområde enligt den nya detaljplanen, men att detta görs i etapper med början under 2026.

- Lars i Knäpplans väg – förlängning ut till Falköpingsvägen

I vårbudgeten 2023 fanns medel avsatta för att genomföra detta projekt under 2023 och 2024. Kommunstyrelsen beslutade att skjuta på detta projekt till 2027–2028 och i stället fokusera på förtätning av befintliga bostadsområden och har givit förvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för Hamnardalsområdet före exploatering av området Siggahusen. Därför flyttas byggnationen av Lars i Knäpplans väg fram ytterligare till år 2029–2030.

- Omläggning av konstgräsplan

Det är i nuläget fortfarande oklart vilken lösning, när det gäller fyllnadsmaterial, som skulle kunna passa bäst för Hjo kommuns förutsättningar. Förvaltningen arbetar vidare med detta och återkommer längre fram. I planen finns detta inlagt år 2028 men beloppet är reviderat från tidigare 1,0 mnkr till 3,5 mnkr, vilket är mer troligt utifrån framtida prisläge. Mer exakt pris ska förvaltningen ta fram när investeringen blir aktuell.

- Reinvestering och utbyte av vårsängar

150 tkr flyttas ur Kommunledningens inventariepott och blir en egen årlig pott i planen från 2026 till 2033 då verksamheten ser att det finns ett årligt återkommande behov att byta ut vårsängar i kommunen.

Nya behov och projekt 2026–2033

- Guldkroksbadet - promenadstråk, ramp, badtrappa

Förvaltningen tilldelades 1 650 tkr i vårbudgeten för investering i promenadstråk, ramp och badtrappa på Guldkroksbadet. Detta planeras att vara färdigt till badsäsongen 2026.

- Reinvesteringar maskiner och fordon för skötsel av offentlig miljö 2026

2026 års maskinbehov har uppdaterats med nya offerter och behov. En gräsklippare havererade 2025 vilket gör att behovet av en ny maskin är akut. Tidigare behov av lastmaskin är justerat till ett annat fabrikat med förhoppningar om mindre underhållskostnader. Förvaltningen arbetar med att undvika att behålla maskinerna för länge innan byte för att undvika ökade underhållskostnader vilket ger en svårplanerad verksamhet. Anslaget i investeringsbudgeten 2026 utökas med 867 tkr för att kunna tillgodose behoven.

- Gatuarbeten

I takt med att Hjo Energi byter elledningar sker också återställande av asfalt på trottoarer i Hjo stad. Denna återställning bekostas av bolaget men Hjo kommun byter samtidigt ut äldre och uttjänt kantsten i betong till granitkantsten med längre hållbarhet. För att hålla jämn takt med bolagets arbete finns ett behov av att utöka reinvesteringsspotten för gatuarbeten med 350 tkr under 2026. Investering i gatuarbeten utökas därför tillfälligt med 350 tkr under 2026.

- Jacobsparken

Sedan ett antal år tillbaka har den sydvästra delen av parken, där det tidigare låg en kiosk, använts som parkering med stöd av ett tillfälligt bygglov. Under vår/vintern 2024/2025 har ett antal stora Almar i parken tagits ner. Förvaltningen ser ett behov av att parken restaureras under 2027 och tilldelas 1 mnkr för detta i investeringsbudget 2027.

- Nyplantering reinvestering av träd

Behovet av nyplantering av träd är en viktig reinvestering för framtiden. Kommunens nuvarande bestånd har hög ålder och för att få ett bestånd som varierar i ålder behöver nyplantering ske varje år framöver. Under 2024–2025 har Hjo kommun drabbats hårt av Almsjukan och tagit ned cirka 60 träd som bör återplanteras. Kostnaden för detta uppgår till 10 tkr per träd. I nuvarande investeringsbudget finns 250 tkr avsatta årligen men utifrån ovan behov så utökas denna budget med 250 tkr under tre år för att uppgå till 500 tkr årligen 2026–2028.

- Ökat behov asfaltering

Vid senaste asfaltsbesiktningen som utfördes 2023 redovisades kommunens underhållsskuld, dvs. den totala kostnaden för de asfaltsytor som inte asfalterats när deras livslängd löpt ut, till närmare 12 mnkr. Om kommunen strävar efter att komma i kapp på 10 år så krävs 8 mnkr i årlig investering och budgeten 2026 är 5 mnkr. Vid 2025 års asfaltplanering ser man att flera större gator och infarter har betydande skador och behöver asfalteras inom två år. Kommunen har också relativt stora behov av asfaltering i Blikstorp, Korsberga och på Borrbäck. I nuläget är asfaltskulden påtaglig och förvaltningen ser ett stort behov av förstärkning av investeringsutrymmet för att förhindra nedbrytning av gator, vilket riskerar leda till betydligt mer kostsamma renoveringar. Utifrån ovan behov utökas budgeten med 1 mnkr per år under 2026 och 2027. År 2028 så finns enligt plan redan 6 mnkr i budget plus uppräknings för att öka till drygt 7 mnkr år 2030.

- Beläggning med gatsten på Långgatan

Förvaltningen har påbörjat en översyn om att successivt byta ut asfaltbeläggningen mot gatsten i delar av Hjo stadskärna. Detta skulle troligen, förutom de gestaltningssmässiga fördelarna, också få en hastighetsdämpande effekt. Att lägga gatsten är dyrare än att belägga med asfalt men kostnadseffektivt och mer miljömässigt hållbart i ett längre perspektiv eftersom gatsten i praktiken är outslitligt. Under 2024 har ett antal gatuarbeten gjorts på Långgatan som innebär att beläggningen bör göras om senast 2026. Projektering för att lägga gatsten är utförd och skulle innebära en investering om 3,2 mnkr. Förvaltningens bedömning är en rimlig avskrivningstid för gatstensbeläggning på Långgatan är 60 år vilket innebär lägre årliga avskrivningar än om beläggningen skulle göras med asfalt. 3,2 mnkr läggs in i investeringsbudgeten 2026 för gatsten på Långgatan.

- Reinvestering konsollbryggor hamnen

I samband med att hamnen renoverades 2014 byggdes en konsollbrygga i lärkträ på stråket från restaurang Bryggan ut mot den norra piren. Till följd av ålder och de senaste årens höga vattenstånd har denna fått röttskador och är i behov utbyte. Förvaltningen tilldelas 500 tkr i investeringsbudgeten 2026 för detta.

- Byte av flytbryggor hamnen

Under åren 2026 och 2027 behöver två båtbyggor i hamnen bytas ut. Bryggorna är från 2005 och är fullt avskrivna. Förvaltningen tilldelas 2 mnkr i investeringsbudgeten 2026 och ytterligare 2,5 mnkr under 2027 för utbytet.

- Bussläge Blikstorp

I nuläget finns busshållplatsen i Blikstorp på en privat fastighet. På samma fastighet har Hjo kommun meddelat planbesked för detaljplan som ska möjliggöra för en tankstation och centrumverksamhet. I samband med detta behöver busshållplatsen flyttas över till mark som ägs av kommunen i anslutning till nuvarande park på andra sidan Centralvägen. Samtidigt kommer också parken att restaureras. Förvaltningen tilldelas 1 mnkr för detta i investeringsbudgeten 2026.

- Utemiljö förskolor

Inventeringen av nuläget på kommunens förskolegårdar gjordes under våren 2025 och utgick ifrån Boverkets vägledning, Miljösamverkan östra Skaraborgs stödinformation, Strålsäkerhetsmyndighetens tips för säkrare lekplatser och Skolverkets samlade stödmaterial för kommuners investeringar. Inventeringen visade på ett antal behov som bland annat innefattar UV-skydd pergola och solsegel, klätterställningar, samlingstrapp/gradäng och kompisgungor. Totalt uppgår dessa till 815 tkr och tilldelas i budget för 2026.

- Finansiering skrivare

Sedan 1 juni 2025 har leverantören av kommunens skrivare lagt på ett ålderstillägg på de skrivare som är äldre än fem år vilket innebär ökade kostnader om 130 tkr/år. Förvaltningen föreslår att de gamla skrivarna byts ut men att behovet av antalet skrivare först ses över så att alla inte ersätts. 2026 tilldelas 400 tkr i investeringsbudgeten för utbytet.

- Nytt personalsystem

Under 2025 har avtal gällande personalsystem tecknats med leverantör och implementeringsprojektet har påbörjats för att pågå till sommaren 2026. Utöver de årliga licenskostnaderna tillkommer en engångsutgift för implementeringsprojektet som är en kritisk del i införandeprojektet. Utgifterna avser systemuppsättning, integrationer och konsultarbete under perioden. För 2026 tilldelas 2,0 mnkr i investeringsbudgeten för införandet av ett nytt personalsystem.

- Nyckelfria lås hemvården

Förvaltningen har ett behov att byta ut nuvarande låssystem hos brukarna i ordinärt boende. Investeringen innebär en engångsutgift om 1,5 mnkr vilket tilldelas i investeringsbudgeten för 2026.

- Reinvesteringar och löpande projekt

I planen över investeringar fram till 2032 finns medel avsatta för reinvesteringar i fastighetsbeståndet, maskiner, inventarier, taxefinansierad verksamhet, samt gator och GC-vägar mm. Dessa medel är viktiga för att upprätthålla funktion och värde på våra tillgångar. Dessa löpande investeringar läggs även in i planen för år 2033 samt räknas upp med index om cirka 2 procent.

Verksamhetsplan för skattefinansierade investeringar 2026–2033

Rubricering	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
Maskiner, transportmedel o inventarier	3 457	2 075	4 200	3 300	2 520	4 250	2 880	3 000
Robotgräsklippare		300						
Inventarier i kök för kostverksamhet	425	430	435	445	450	460	470	480
Offentlig konst		200	205	210	215	220	225	230
Teknisk service övergripande totalt:	3 882	3 005	4 840	3 955	3 185	4 930	3 575	3 710
Mätinstrument Plan och bygg	100	100	100	100	100	100	100	100
Plan och bygg totalt	100	100	100	100	100	100	100	100
Underhållsinvesteringar fastighetsbestånd	2 275	2 300	2 340	2 380	2 420	2 460	2 500	2 550
Fastigheter övergripande totalt:	2 275	2 300	2 340	2 380	2 420	2 460	2 500	2 550
Förskolegårdar	815							
Fastigheter Barn och utbildning	815	0	0	0	0	0	0	0
Guld Kroksbadet	275	300	305	310	315	320	325	330
Guld Kroksbadet - nya solfångare	1 500							
Guld Kroksbadet - promenadstråk, ramp, badtrappa	1 650							
Guld Kroksområdet - utveckling av		2 500	39 500	8 500	7 500	3 000		
Guld Kroksområdet - parkering	2 000							
Konstgräsplan			3 500					
Kultur och fritidsfastigheter totalt:	5 425	2 800	43 305	8 810	7 815	3 320	325	330
Gatuarbeten	1 000	660	675	690	705	720	735	750
Asfaltering	6 000	6 025	6 085	6 145	7 205	7 265	7 410	7 560
Dagvatten	450	460	470	480	490	500	510	520
Lekutrustning		230	235	240	245	250	255	260
Lekskepp Strömparterren		500						
Gatubelysning	1 500	1 500	1 530	1 560	1 590	1 620	1 650	1 680
Belysning GC-länkar		500						
Trafiksäkerhetsåtgärder	280	300	310	320	330	340	350	360
Cykelinfrastruktur		825	840	855	870	885	900	920
Brorenoveringar	280	290	295	300	305	310	315	320
Brorenoveringar Grebbans kvarn	200	800						
Trädvårdspott	500	500	500	260	265	270	275	280
Jakobsparken		1 000						
Gatsten Långgatan	3 200							
Strandskoning	800							
Muddring			5 000	5 000				
Reinvestering konsollbryggor hamnen	500							
Byte av flytbryggor hamnen	2 000	2 500						
Bussläge Blikstorp	1 000							
Lars i Knäpplans Väg				5 335	2 800			
Gator, vägar, infrastruktur totalt	17 710	16 090	15 940	21 185	14 805	12 160	12 400	12 650

Rubricering	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
Färdigställande expl omr asfalt mm	500	500	310	315	320	325	330	335
Exploatering nya industritomter norr		8 000						
Exploatering totalt:	500	8 500	310	315	320	325	330	335
Inventarier kommunledning	1 250	1 250	1 275	1 300	1 325	1 350	1 375	1 400
Arbetsmiljöåtgärder	600	600	610	620	630	640	650	660
IT Accesspunkter	270	275	280	285	290	295	300	305
Finansiering av skrivare	400							
Nytt personalsystem	2 000							
Nyckefria lås hemvården	1 500							
Sjukhussängar	150	150	155	160	165	170	175	180
IT utbyte switchar	170							
KLK inventarier:	6 340	2 275	2 320	2 365	2 410	2 455	2 500	2 545
Beredskap markinköp/nya händelser mm	1 325	1 350	1 375	1 400	1 425	1 450	1 475	1 500
Markinköp/nya händelser:	1 325	1 350	1 375	1 400	1 425	1 450	1 475	1 500
Skattefinansierade verksamheter	38 372	36 420	70 530	40 510	32 480	27 200	23 205	23 720

Verksamhetsplan för taxefinansierade investeringar 2026–2033

Rubricering	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
Ny- och ersättning av VA-ledningar	6 500	6 600	6 700	6 800	6 900	7 000	7 100	7 200
Exploatering Knäpplan VA, utökning	1 100							
Beredskapsförråd på Vattenverket	2 000							
Exploatering VA Norr 4:3	3 100							
Maskiner och inventarier VA	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 100	1 100	1 100
Avgiftsfinansierad verksamhet	13 700	7 600	7 700	7 800	7 900	8 100	8 200	8 300

För den taxefinansierade VA-verksamheten avsätts löpande drygt 5,0 mnkr för reinvesteringar i vatten-, avloppsledningar och utbyte av serviser mm. Beloppet indexuppräknas med cirka 2 % årligen och år 2026 är beloppet 5,5 mnkr. Ytterligare 1 mnkr är budgeterat årligen för reinvesteringar i maskiner och inventarier.

Nya behov och projekt 2026–2033 – taxefinansierad verksamhet

- Reinvesteringar VA – ledningsnät och anläggningar

I samband med revideringen av VA-taxan inför 2025 korrigerades kostnaderna i driften för VA-verksamheten ned med 1 mnkr. Detta innebär att det inte fanns behov av att höja brukningsdelen i VA-taxan inför 2025. Utgifterna om 1 mnkr för reinvesteringar som lyftes ur driften har under 2025 belastat investeringsbudgeten. VA-verksamheten kompenseras dock inte för denna justering i investeringsbudget 2025. Utgifterna för reinvestering i ledningsnätet 2024 var 5,4 mnkr och för 2025 är de prognosticerade till 7,0 mnkr. 2026 finns budgeterade medel om 5,5 mnkr. För att inte tappa fart i förnyelsetakten utökas denna budget med 1,0 mnkr årligen från år 2026.

- Beredskapsförråd

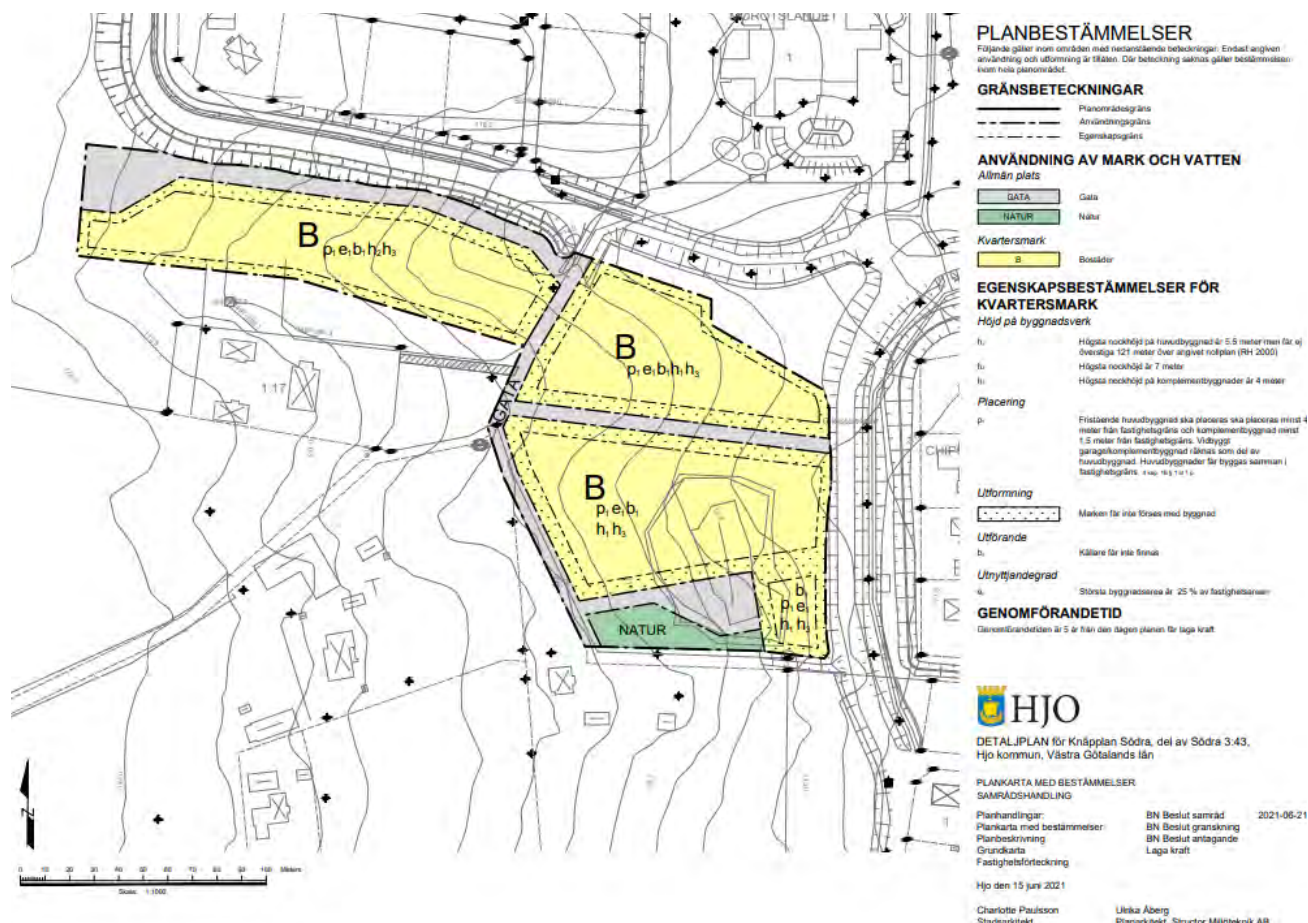
För att höja Hjo kommuns beredskap har kommunen köpt in och lagerhåller både reservvattentankar, ett mobilt reservkraftverk samt ett reservvattenflak för att kunna förse invånarna och samhällsviktig verksamhet med vatten och avlopp vid drifthaverier eller strömbortfall. Beredskapsmaterialen lagras idag på olika platser och förvaltningen ser ett behov av att samla allt beredskapsmaterial i lokaler lämpade för förvaring av material som kommer att komma i kontakt med dricksvatten. Beredskapsförrådet bör konstrueras så vattentankar och mobila reservkraftverket kan förvaras i ett låsbart utrymme samt vattenväxelflaket under tak för skydd mot väder och vind. VA-verksamheten tilldelas 2 mnkr för tillbyggnad av beredskapsförråd vid vattenverket 2026.

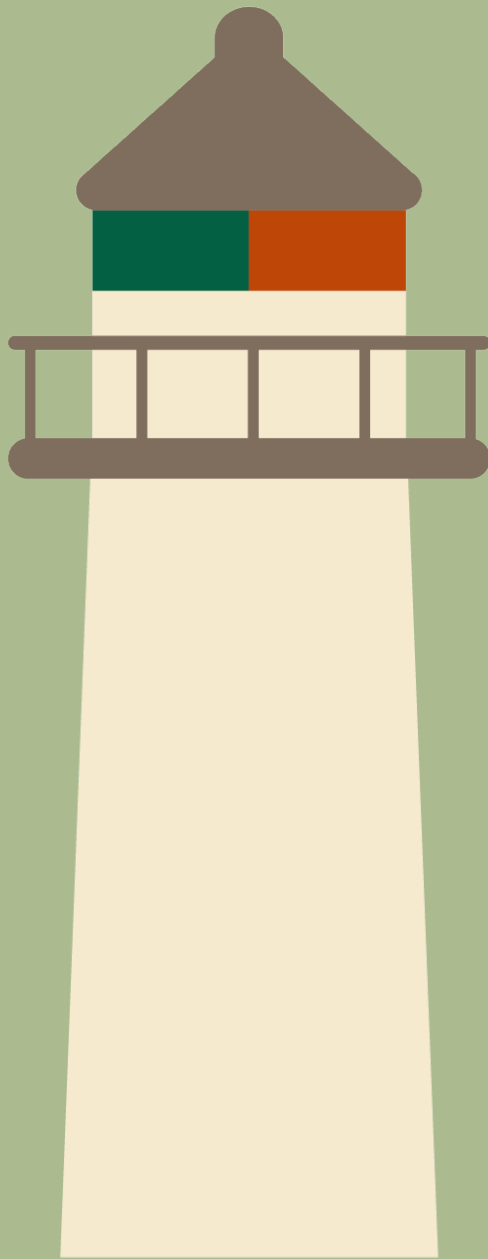
- Vatten- och avloppsanläggning vid exploatering av Knäpplan Södra

Den tidigare markanvisningen som innebär att delar av området var tänkt att exploateras för bostadsrätter löpte ut hösten 2025. Området kommer i stället att utvecklas för 13 villatomter och en grupphusbebyggelse med 10 mindre kedjehus. Detta innebär att den tidigare exploateringskalkylen för VA-anläggningen har förändrats. I investeringsbudget 2024 avsattes 5 mnkr för VA-anläggningen på Knäpplan Södra. Utgiften byggde på en beräknad utgift om 7,9 mnkr i investering och cirka 2,9 mnkr i intäkter från framtida anslutningsavgifter (netto 5 mnkr). Utgiften behöver justeras upp eftersom prisnivån för anläggningsmaterial och arbetskostnad har ökat sedan 2024. Anslutningsavgifterna bör också justeras ner eftersom antalet framtida anslutna hus blir färre. Den nya nettokostnaden för VA-anläggningen uppgår till 6,1 mnkr (nettot av 8,3 mnkr i utgift och 2,2 mnkr i intäkt från anslutningsavgifter). Befintlig budget utökas med 1,1 mnkr, från 5,0 till 6,1 mnkr år 2026.

- Exploatering vid Vattenverket (Norr 4:3)

På Norr 4:3 vid Vattenverket pågår detaljplanearbete för en extern intressent som syftar till att möjliggöra för 10–12 villatomter. Detaljplanen beräknas vinna laga kraft under våren 2026. Samhällsbyggnad kommer i förslaget till detaljplan föreslå att gator, belysning och allmänplatsmark på området byggs av den privata exploatören och fortsätter ägas och förvaltas av denne som en gemensamhetsanläggning. Detta innebär att det inte finns behov av investeringsmedel för denna del av exploatering under 2026. Det finns dock behov av investeringsmedel för att bygga VA-anläggningen på området. En översiktlig kalkyl på utgiften är baserat på schablon och beräknad till 4,2 mnkr. De 10–12 tomterna kommer att generera intäkter i form av framtida anslutningsavgifter på 1,1 mnkr baserat på nuvarande taxa. Nettokostnaden för att bygga VA-anläggningen uppskattas till 3,1 mnkr (4,2 mnkr - 1 mnkr) och läggs in i investeringsbudgeten för 2026.

4

Ekonomiska sammanställningar och rapporter

*Här återfinns de ekonomiska rapporterna
gällande 2026-2028.*

Översikt över ramförändringar

Härledning av driftbudget 2026 fördelat på politikområde (tkr)

Politikområde	1 Budget 2025	2 Generell tilldelning löner och PO	3 Ökad avsättning till pensioner	4 Index upp- räkn övr kostnader 2,5%	5 Tillkom- mande kapital- tjänst	6 Avgående Kapitaltjänst (avskrivn)	7 Tilldelningar	8 Omdis- poneringar	9 Effektivisering och besparing	Budget 2026
Demokrati	7 967	184	60	64						8 276
Kommunledning	52 327	1 041	302	675			600			54 946
Plan och bygg	6 135	196	56	60						6 447
Kultur, turism och fritid	35 111	496	120	484	117	-308	600	800		37 420
Barn och utbildning	298 844	7 046	1 866	3 261	111	-779	5 900	-800		315 449
Socialtjänst	270 487	8 556	2 388	1 733			8 000			291 165
Teknisk service	27 574	753	207	376	899		1 100			30 909
Effektivisering									-13 000	-13 000
Summa	698 445	18 273	5 000	6 654	1 127	-1 087	16 200	0	-13 000	731 612
Finansförvaltningen varav internränta	-13 029 -13 029				-401 -401	290 290				-13 140 -13 140
Verksamhetens nettokostnad	685 416	18 273	5 000	6 654	726	-797	16 200	0	-13 000	718 472

1. Budget 2026

Planeringen utgår från politikområdenas ändringsbudget under innevarande år (2025) och förutsätter en budget i balans.

2. Generell ramtilldelning för löner och ramminskning för PO

Tilldelning har skett med 3,5% av innevarande (2025) års budgeterade personalkostnader. Tilldelningen överensstämmer med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

3. Ökad avsättning till pensioner

Pensionskostnaderna är högre än beräknat och utgår från prognoser från KPA och Skandia. Hjo har enligt prognos från KPA högre kostnader än prognostiserat av SKR.

4. Indexuppräknig övriga kostnader

I Kolumn 4 tilldelas respektive politikområde en kompensation för prishöjningar som motsvarar 2,5 % av övriga kostnader utöver den generella ramtilldelningen. Tilldelningen överensstämmer med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

5. Tillkommande kapitaltjänst

I samband med att större investeringar tas i bruk och/eller faller ifrån, sker också en förändring av politikområdets ram för avskrivningar och ränta. Grundregeln är att ramtilldelning sker året efter investeringsåret. Vid större investeringar och då en investering tas i bruk under året sker dock ibland tilldelning för del av år. I kapitaltjänstkostnader ingår en ränta på 2,5 %. För den avgiftsfinansierade verksamheten såsom Vatten o Avlopp omräknas räntenivån vid delårsbokslutet respektive årsbokslutet till kommunens genomsnittliga räntesats för året.

6. Avgående kapitaltjänst

I samband med att större investeringar tas i bruk och/eller faller ifrån, sker också en förändring av politikområdets ram för avskrivningar och ränta. Grundregeln är att ramtilldelning sker året efter investeringsåret. Vid större investeringar och då en investering tas i bruk under året sker dock ibland tilldelning för del av år. I kapitaltjänstkostnader ingår en ränta på 2,5 %. För den avgiftsfinansierade verksamheten såsom Vatten o Avlopp omräknas räntenivån vid delårsbokslutet respektive årsbokslutet till kommunens genomsnittliga räntesats för året.

7. Beslutade tilldelningar

Nedan följer en sammanställning över ramtilldelningen på grund av politiska prioriteringar. För en mer detaljerad information om vad tilldelningen innebär, se vidare under politikområdenas beskrivningar på sidorna 32-39.

Politikområden/Prioriteringar (tkr)	Tilldelning 2026
Demokrati	0
Kommunledningskontoret	
- Folkhälsostrateg	
- Intranät	
- Kollektivtrafiknämnden	
- Upphandling personalsystem	
Summa:	600
Plan och Bygg	
- Behålla 700 tkr tilldelat för planarbete	
-Summa:	0
Kultur, turism och fritid	
- Simskolebussar	
- Drift/underhåll Kulturkvarteret	
- Systemdrift	
- Mjukvara accesspunkter	
- Handslaget 2.0	
Summa:	600
Barn och utbildning	
- Utbildning Skaraborg - prislista	
- Elevförändring gymnasiet	
- Högskoleförberedande program	
Summa:	5 900
Socialtjänst	
- Motsvarande statsbidrag	
säkerställa en god omsorg om äldre	
- LSS-plats samt placeringar	
- Lås och larm SÄBO	
Summa:	8 000
Teknisk service	
- Minskad intäkt tomtförsäljning	
Summa:	1 100
Totalt beviljat	16 200

8. Omdisponeringar

Barn och utbildning verksamhetsanslag avseende skolbiblioteksverksamheten har flyttats till politikområdet Kultur, turism och fritid. För detta flyttas 800 tkr mellan dessa politikområden.

9. Effektiviseringar och besparingar

Förvaltningen får ett effektiviserings/besparingsbeting om 13 mnkr.

Resultatbudget

Som beräkningsgrund för resultaträkningen, kassaflödesanalysen och balansräkningen har:

Verksamhetens intäkter beräknats utifrån 2025 års prognos (men med avdrag av 5 mnkr i statsbidrag som inte beräknas för 2026) med en årlig uppräknings med 2 % för åren 2026-2028.

Avskrivningarna och de finansiella kostnaderna är beräknade utifrån den investeringstakt som beskrivs i denna budget. Avsättning för ökade räntekostnaderna har skett utifrån åldersfördelningen i kommunens låneportfölj samt nyupplåning med 20 mnkr under 2026 och 30 mnkr 2027, till 3 procents ränta.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är beräknad utifrån SKRs prognos i oktober 2025 cirkulär 25:47. Skattesatsen är satt till nuvarande 22:00 under hela perioden. Invånarantalet är prognostiserat till 9 350 för 2026 och för 2027 beräknas invånarantalet öka med ytterligare 40 till 9 390 och 2027 med ytterligare 50 invånare till 9 440.

Resultatprognosen för 2025 beräknas belastas av högre pensionskostnader än beräknat. Även för 2026 kommer de vara något högre än tidigare beräknat. En effektivisering i verksamheten är nödvändig för att resultatmålet på nuvarande 10 mnkr ska kunna bibehållas.

Utifrån ovanstående förutsättningar har utrymmet för verksamhetens kostnader beräknats. Resultatet 10 mnkr för 2026 innebär 1,36 % av skatter och generella statsbidrag samt utjämning. Detta innebär att för att kunna uppnå ett resultat på samma resultatnivå om 10 mnkr för 2027 och 2028 får verksamhetens nettokostnader maximalt öka med 4,2 % (30,6 mnkr) för år 2027 och 3,7 % (27,5 mnkr) för år 2028.

Då Hjo kommuns verksamhet indelas i flera politikområden under en och samma nämnd utgör dessa ramar också kommunens driftbudgetar för åren 2027 - 2028. Fördelningen av dessa medel sker sedan i de kommande årens budgetprocesser.

Resultaträkning

mnkr	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	124,0	137,4	133,0	135,7	138,4
Verksamhetens kostnader	-769,2	-785,1	-805,0	-836,7	-867,1
Avskrivningar	-41,0	-44,5	-46,5	-48,1	-47,9
Verksamhetens nettokostnader	686,2	-692,2	-718,5	-749,1	-776,6
Skatteintäkter	510,7	508,1	529,9	555,9	578,2
Generella statsbidrag och utjämning	189,7	186,7	204,6	210,3	216,9
Finansiella intäkter	0,8	2,5	1,0	1,0	1,0
Finansiella kostnader	-5,0	-8,0	-7,0	-8,0	-9,5
Årets resultat	10,0	-2,9	10,0	10,0	10,0

Kassaflödesanalys

Mnkr	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Löpande verksamhet					
Årets resultat	10,0	-2,9	10,0	10,0	10,0
Justering för av- och nedskrivningar	41,0	44,5	46,5	48,1	47,9
Justering för förändring avsättning E20	-1,3	-1,3	-0,5	0,0	0,0
Justering för förändring avsättning pensioner	-4,9	-1,2	3,9	0,7	0,7
Medel från verksamheten före förändr. rörelsekapital	44,8	39,1	59,9	58,8	58,6
Försäljning(+)/Inköp(-) av lager och exploateringsmark	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Minskning (+)/ökning (-) av övriga korta fordringar	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Ökning(+)/minskning (-) av övriga korta skulder	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kassaflöden från löpande verksamhet	44,8	39,2	59,9	58,8	58,6
Investeringsverksamhet					
- Investering i materiella och immateriella anl tillgångar	-52,4	-44,6	-52,1	-44,0	-78,2
Kassaflöden från invest. verksamheten	-52,4	-44,6	-52,1	-44,0	-78,2
Finansieringsverksamhet					
Minskning (-)/Ökning (+) av långfristiga fordringar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Nyupptagna lån	20,0	20,0	20,0	30,0	0,0
Amortering av skulder för finansiell leasing	-10,0	-13,4	-13,4	-13,4	-13,4
Amortering av långfristiga skulder	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Kassaflöden från finan. verksamhet	5,1	1,7	1,7	11,7	-18,3
Årets kassaflöde	-2,5	-3,7	9,5	26,5	-37,9
Likvida medel vid periodens början	2,7	12,4	8,7	18,2	44,7
Likvida medel vid årets slut*	0,2	8,7	18,2	44,7	6,8

* Beviljad checkräkningskredit 40 mnkr

Balansbudget

Balansräkning

Mnkr	Budget 2025-12-31	Prognos 2025-12-31	Budget 2026-12-31	Plan 2027-12-31	Plan 2028-12-31
• ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella och materiella tillgångar	737,1	749,5	769,7	784,0	832,7
Finansiella anläggningstillgångar	12,1	12,1	12,0	11,9	11,8
Summa anläggningstillgångar	749,2	761,6	781,7	795,9	844,5
• OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Lager och förråd	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Exploateringsfastigheter	5,2	6,8	6,8	6,8	6,8
Kortfristiga fordringar	85,7	75,7	76,7	77,7	78,7
Kortfristiga placeringar	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Kassa och bank	0,2	8,7	18,2	44,7	6,8
Summa omsättningstillgångar	91,7	92,0	102,5	130,0	93,1
SUMMA TILLGÅNGAR	840,9	853,6	884,2	925,9	937,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Ingående eget kapital	330,0	329,8	326,9	336,9	346,9
Årets resultat	10,0	-2,9	10,0	10,0	10,0
Summa Eget kapital	340,0	326,9	336,9	346,9	356,9
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pensioner	13,8	17,5	17,7	18,4	19,1
Avsättningar till statlig infrastruktur	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0
Avsättningar, övriga	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa avsättningar	19,0	22,8	22,5	23,2	23,9
SKULDER					
Långfristiga skulder	280,2	350,1	370,1	400,1	400,1
Kortfristiga skulder	201,7	153,7	154,7	155,7	156,7
Summa skulder	481,9	503,8	524,8	555,8	556,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	840,9	853,6	884,2	925,9	937,6
ANSVARSFÖRBINDELSER (inkl. löneskatt)					
- Anställda och förtroendevalda	144,5	147,2	139,7	132,3	126,2
Summa ansvarsförbindelser	144,5	147,2	139,7	132,3	126,2
SYNLIGT EGET KAPITAL	340,0	326,9	336,9	346,9	356,9
EGET KAPITAL justerat för pensionsskuld	195,5	179,7	197,2	214,6	230,7
Soliditet	23,2%	21,1%	22,3%	23,2%	24,6%

Taxefinansierad verksamhet

Vatten och avlopp (VA)

VA-verksamheten ansvarar för dricksvattenproduktion, rening av avloppsvatten samt distribution av dricks- och avloppsvatten i ledningsnätet inom Hjo, Korsberga, Blikstorp och Fågelås. Verksamheten är i sin helhet taxefinansierad vilket betyder att de hushåll som är anslutna finansierar verksamheter genom avgifter för vatten och avlopp. Vid utgången år 2023 hade verksamheten ca 2 550 abonnenter. Några fler som har vatten än som har avlopp.

Politiska beslut

Den taxefinansierade verksamheten har inget kommunbidrag. Taxan för 2026 bereds i särskild ordning och beslutas av Kommunfullmäktige.

Resultatfond Vatten och avlopp (VA)

Beskrivning	Saldo 23-12-31	Saldo 24-12-31	Prognos 25-12-31
Behållning, tkr	-1 602	-1 026	-1 026

Negativt saldo innebär fordran på VA kollektivet. Under och överskott balanseras över åren.

Avfallshantering (A&ÅS)

Hjo kommun är sedan 1 januari 2000 medlem i Avfall & Återvinning Skaraborg (tidigare AÖS); som är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. I likhet med VA-verksamheten är Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS) helt finansierat via taxor. Övriga kommuner som är medlemmar i A&ÅS är Tibro, Skövde, Karlsborg, Töreboda, Falköping, Skara, Mariestad, Gullspång, Essunga, Grästorp, Götene och Vara.

Fram till 2022 erhöll Hjo kommun ett årligt bidrag från A&ÅS med 30 kr per invånare för att finansiera återställandet av gamla deponier. 2023 uppgick bidraget till 20 kr per år och invånare, 2024 var bidraget 10 kr och för 2025 är det 5 kr. Bidraget redovisas som avsättning i kommunens räkenskaper och beloppen framgår av nedanstående tabell. Utöver detta betalar A&ÅS ett årligt arrende för återvinningscentralen som motsvaras av kostnader för avskrivning och ränta på anläggningen.

Provtagningar och arbete pågår för att ta fram ett underlag och en kostnadssammanställning i samband med återställningen av Sanna-deponin.

Beskrivning	Saldo 23-12-31	Saldo 24-12-31	Prognos 25-12-31
Behållning, tkr	4 723	4 816	4 856

5

Bilagor

*Här kan du läsa om kommunens budgetprocess
samt hur vi är organiserade.*

Planering- budget- och uppföljningsprocessen

I budgetprocessen samlas merparten av de förändringsarbeten som kräver politiska beslut. Skälen till detta är många, bland annat är det ett effektivt sätt då samordningen ger tidsvinster. Metoden skapar också delaktighet och helhetssyn. Vidare är förändringsbeslut ofta förknippat med prioriteringar som i många fall behöver värderas av olika aktörer utifrån olika perspektiv och inte minst helhetens sammantagna utmaningar. Denna samordnade budgetprocess samlar helhetens utmaningar och väger dessa mot varandra utifrån de ekonomiska resurser som finns tillgängliga. Tydliga spelregler och tidiga planeringsförutsättningar ger stabilitet och är en central framgångsfaktor i god ekonomisk hushållning.

En av Hjo kommuns framgångsfaktorer för att nå målet om god ekonomisk hushållning är en successiv utveckling av planeringsprocessen (budgetarbetet). Processen är uppdelad i vår och höst, där vårprocessen syftar till att klargöra så mycket planeringsförutsättningar som möjligt för förvaltningen. Processen handlar i praktiken om att lyssna och kommunicera olika parter/verksamheters utmaningar inför kommande år och samtidigt skapa förståelse och ett gemensamt ansvar för helheten. Förutom att dialogerna i sig är viktiga, är det också viktigt att sända tydliga styrsignaler tidigt i processen.

I vårprocessen får Kommunstyrelsen möjlighet att ge signaler om hur de ser på prioriteringar för olika politikområden och förvaltningen får möjlighet att skicka signaler om de långsiktiga behoven av resurser och verksamhetsprioriteringar.

Höstens process är sedan inriktad på verksamhetsplaneringen och eventuella förändringar som kan uppkomma i samband med regeringens budgetproposition och de skatteprognoser som Sveriges kommuner och Regioner (SKR) gör i augusti och i oktober.

Hjo kommuns ekonomiska årshjul

Månad	Aktivitet	Innehåll
Februari	Preliminärt bokslut i KS	Preliminärt bokslut för föregående år redovisas
Mars	Redovisning bokslut i KS.	Övergripande redovisning i KS i mars
April	Boksluts- och budgetkonferens	Redovisning av bokslut för föregående år, uppföljning 1 och framtidsspaning
	Budgetdialog 1	Fördjupad dialog mellan budgetberedning och respektive verksamhetschef
	Budgetdialog 2	Fördjupad dialog mellan budgetberedning och respektive verksamhetschef
	Årsredovisning till KF	Fullständig årsredovisning föredras och fastställs av KF
Maj	Budgetberedningar	2-3 Budgetberedningsmöten under april-maj
	Vårbudget bereds i KS	Ekonomiska ramar, verksamhetsmål och finansiella mål samt 5-årsplan över investeringar bereds i Ks
Juni	Vårbudget fastställs i KF	Ekonomiska ramar, verksamhetsmål och finansiella mål samt 5-årsplan över investeringar fastställs.
	Budgetuppföljning nr 1 till KS + KF	Budgetuppföljning nr 1 med helårsprognos baseras på utfall t.o.m. april.
September	Budgetkonferens	Uppdatering av förutsättningar efter att vårbudgeten antogs. Budgetuppföljning 2, Skatteprognos från augusti redovisas.
	Budgetdialog	Budgetberedningen följer upp informationen från budgetkonferensen genom fördjupad dialog med respektive verksamhetschef
	Budgetberedningar	2-3 budgetberedningssammanträde under sep-okt
Oktober	Delårsbokslut 31/8 samt budgetuppföljning nr 3 i KS och KF	Delårsbokslut inklusive budget- och måluppföljning. Redovisas inom ramen för ordinarie mötesplanering.
	Budget och verksamhetsplan i KS	Förslag till budget bereds i KS.
November	Budget och verksamhetsplan i KF	Budget och verksamhetsplan beslutas i KF

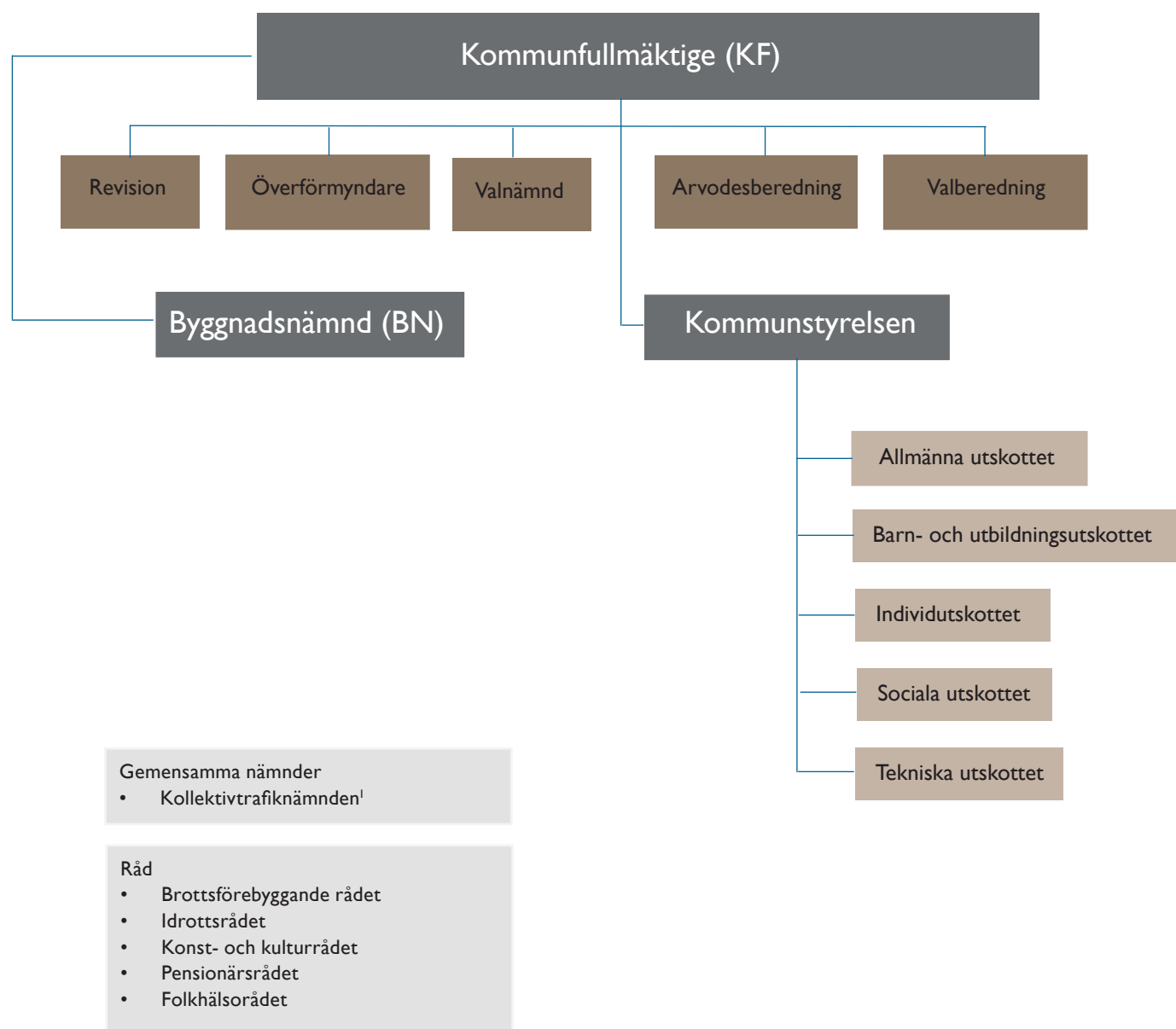
Vår politiska organisation

Den politiska organisationen i Hjo kommun består av kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Under kommunstyrelsen återfinns fem utskott som bereder ärenden. Det finns även en byggnadsnämnd som hanterar bygglov.

I Hjo kommuns organisation är all verksamhet samlad under kommunstyrelsen. Budgeten fördelas på politiskt intressanta områden s.k. politikområden oberoende av hur förvaltningen är organiserad. Politikområdena är; Demokrati, Kommunledningsskontoret, Plan och bygg, Barn och utbildning, Socialtjänst, Kultur, turism och fritid, Teknisk service och Finansförvaltning (separat avsnitt om Vatten och avlopp, VA samt avfallshantering, AÖS).

På denna nivå beslutar kommunfullmäktige i juni (Vårbudget) om bl.a.;

- övergripande finansiella mål,
- justeringar i rullande investeringsplan på 5-år,
- ekonomiska ramar fördelat på politikområdesnivå

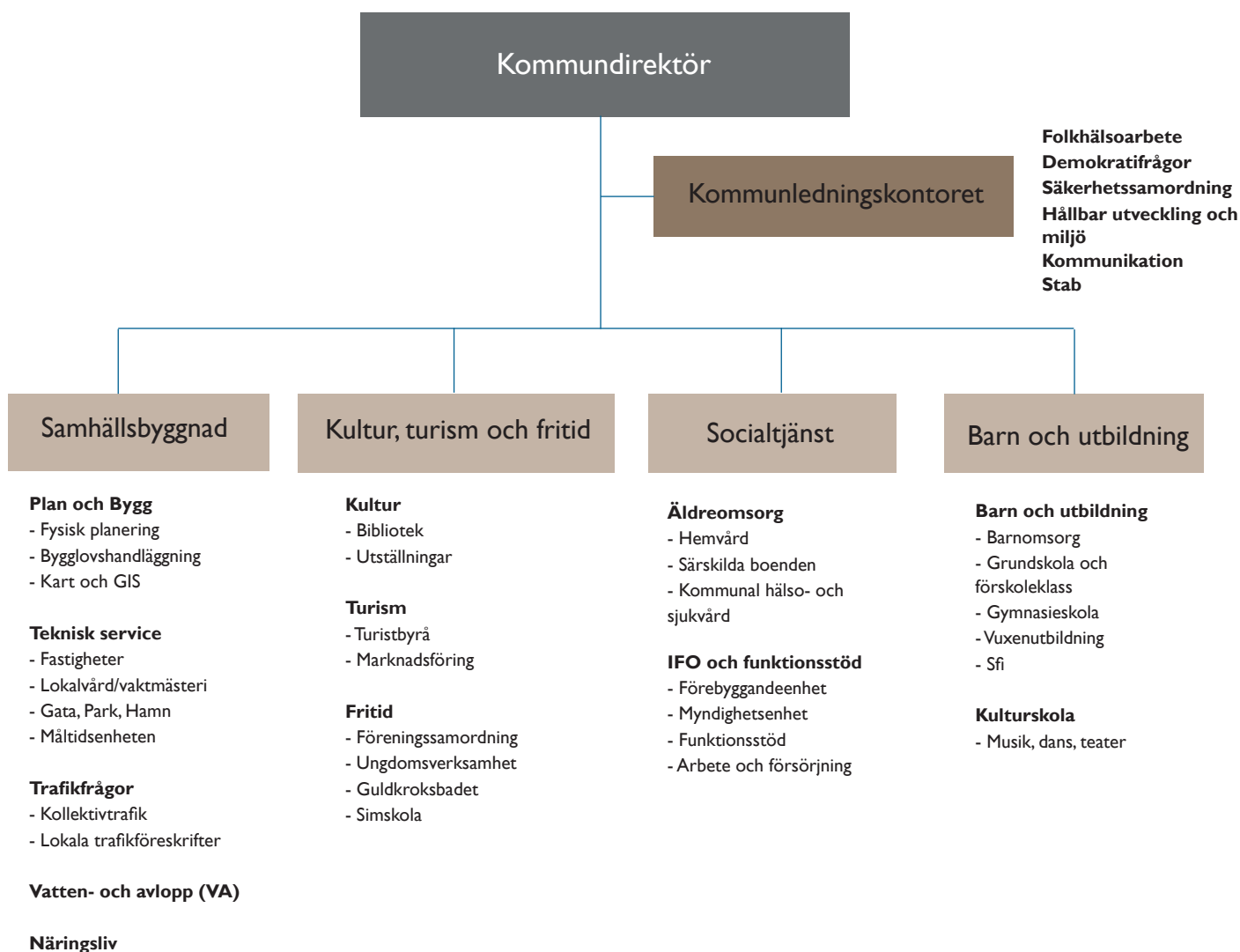
¹Ett samarbete mellan Hjo, Tibro och Karlsborgs kommun.

Vår förvaltningsorganisation

Hjo kommun har koncentrerat det politiska ansvaret under kommunfullmäktige till en nämnd – kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden är jävsnämnd och hanterar bygglov och enklare detaljplanefrågor. Under kommunstyrelsen finns fem utskott (se politisk organisation föregående sida). Alla ärenden som medför budgetpåverkan bereds i förvaltningen, informeras i verksamhetsutskottet och samverkas om behov föreligger i central samverkansgrupp. Ärendet går därefter via kommunstyrelsens allmänna utskott till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Hjo kommuns organisation består av en förvaltning – kommunstyrelsens förvaltning. Förvaltningen leds av kommundirektören. Förvaltningen består i sin tur av fyra olika verksamhetsområden: Samhällsbyggnad, Socialtjänst, Barn och utbildning, samt Kultur, turism och fritid. Förvaltningen har även av en stab som fungerar som stöd och service för verksamheterna. I staben ingår bland annat ekonomi, personal, kansli, IT och kommunikation.

Det ekonomiska ansvaret fördelas på flera chefer i den samlade förvaltningsorganisationen. Denna decentralisering är ändamålsenlig, samtidigt som den förutsätter tydliga ansvarsnivåer, bra kommunikationsvägar och en ekonomisk medvetenhet.

Hjo kommun, Box 97, 544 81 Hjo. Besöksadress: Torggatan 2, Hjo
Telefon: 0503-350 00, Hemsida: www.hjo.se

Kommunstyrelsen

Ks § 122

2025-308

Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, att gälla från och med 2026-01-01.

Sammanfattning

Räddningstjänsten Skaraborg har inkommit med ett ärende för antagande av fullmäktige gällande Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor. Nya krav i lagen om brandfarliga och explosiva varor gäller att verksamheter ska anmäla användning av explosiv vara eller förvaring av sådan i flyttbart förråd till tillsynsmyndigheten innan arbetet påbörjas. Det innebär nya arbetsmoment för räddningstjänsten och lagstiftningen möjliggör för räddningstjänsten att ta ut avgift för arbetet.

Beslutsunderlag

Kommunsekreterarens missiv, 2025-10-08

Räddningstjänsten Skaraborg, direktionens § 55/25 samt Konsekvensutredning – anpassning av förbundets avgifter och frister

Skickas till

Räddningstjänsten Skaraborg

Enhet

Kansliet

Datum

2025-10-08

Dnr

Dnr 2025-308

Handläggare

Emma Gabrielsson

Mottagare

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, att gälla från och med 2026-01-01.

Sammanfattning

Räddningstjänsten Skaraborg har inkommit med ett ärende för antagande av fullmäktige gällande Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor. Nya krav i lagen om brandfarliga och explosiva varor gäller att verksamheter ska anmäla användning av explosiv vara eller förvaring av sådan i flyttbart förråd till tillsynsmyndigheten innan arbetet påbörjas. Det innebär nya arbetsmoment för räddningstjänsten och lagstiftningen möjliggör för räddningstjänsten att ta ut avgift för arbetet.

Beslutsunderlag

Räddningstjänsten Skaraborg, direktionens § 55/25 samt Konsekvensutredning – anpassning av förbundets avgifter och frister.

Skickas till

Räddningstjänsten Skaraborg

D § 55 – Frister och avgifter för myndighetsutövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Beslut

Direktionen beslutar att fastställa förändringar i avgiftskonstruktioner och frister för tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor att gälla från och med 2026-01-01, samt,

att ge i uppdrag till förbundschefen att skicka ärendet till respektive medlemskommun för antagande så att beslutet är gällande från och med 2026-01-01.

Bakgrund

Förändringar har införts i lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) som började att gälla den 15 juli 2025. En del av förändringarna är krav att verksamheter ska anmäla användning av explosiv vara eller förvaring av explosiv vara i flyttbart förråd till tillsynsmyndigheten innan arbetet påbörjas. Det nya kravet innebär nya arbetsmoment för räddningstjänsten och lagstiftningen möjliggör för räddningstjänsten att ta ut avgift för arbetet, på samma sätt som redan görs för exempelvis tillståndsprövning, tillsyn med mera. Det finns också ett behov att se över frister för tillstånd och tillsyn, dvs. hur länge olika typer av tillstånd ska gälla och hur ofta tillsyn ska genomföras, mot bakgrund av tidigare synpunkter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt kommande föreskrifter. Räddningstjänsten kan inte själva anta denna typ av avgifter och frister utan de måste antas av respektive medlemskommun.

Förbundets avgiftskonstruktion består av en fast grundavgift och en rörlig timavgift. Den rörliga timavgiften debiteras per påbörjad halvtimme. Syftet med kombinationen fast grundavgift och rörlig timavgift är att de delar av ett ärende som är oberoende av den enskilde ska vara lika för alla och de delar av ett ärende som är beroende av den enskilde ska skilja sig åt från fall till fall. Förändringar genomförs av avgiftskonstruktionerna som bygger på den sedan tidigare gällande timavgiften, som för 2025 är 1 066 kr. Ingen förändring görs av timavgiften utan tidigare beslut i respektive medlemskommun om denna gäller även framöver.

Förändring av avgiftskonstruktioner gällande tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Befintlig grundavgift för hantering av brandfarlig eller explosiv vara delas upp i två olika grundavgifter, en grundavgift som innehåller platsbesök och en grundavgift som inte innehåller platsbesök.

En ny grundavgift skapas för tillfälligt tidsbegränsat tillstånd vid sent inkommen ansökan som hanterar tillfälliga förlängningar av befintligt tillstånd vid sent inkommen ansökan om nytt tillstånd.

Grundavgiften för redaktionell ändring av befintligt tillstånd samt grundavgiften för godkännande av föreståndare och/eller deltagare ändras i mindre omfattning genom att tidsåtgången för redaktionell ändring av befintligt tillstånd ökas med en halvtimme och att tidsåtgången för godkännande av föreståndare och/eller deltagare minskas med en halvtimme.

En ny grundavgift gällande användning av explosiv vara eller förvaring av explosiv vara i flyttbart förråd skapas för att hantera det administrativa arbete som krävs för att hantera inkomna anmälningar som motsvarar genomsnittlig arbetstid för att hantera en anmälan.

En ny grundavgift vid utebliven närvaro vid platsbesök skapas. Detta är en anpassning till föregående års ändring av avgift för tillsynsändren och syftar till att möjliggöra debitering vid utebliven närvaro, även vid platsbesök i tillståndsändren.

Grundavgift för överföring av explosiv vara samt avslag av tillståndsansökan tas bort då de numera ingår i någon av grundavgiften för hantering/överföring av brandfarlig eller explosiv vara.

Tabell 1: Förändring av avgiftskonstruktioner gällande tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

	Start av ärende	Restid	Efter-arbete	Avslut av ärende	Beredning av ärende	Total tid	Avgift
Hantering/Överföring av brandfarlig eller explosiv vara	1 tim	1,5 tim	2 tim	0,5 tim	Rörligt	5 tim	5330 kr
Hantering/Överföring av brandfarlig eller explosiv vara (utan platsbesök)	1 tim	-	1,5 tim	0,5 tim	Rörligt	3 tim	3 198 kr
Överföring av explosiv vara	1 tim	-	1 tim	0,5 tim	Rörligt	2,5 tim	2 555 kr
Tillfälligt tidsbegränsat tillstånd vid sent inkommen ansökan	1 tim	-	1 tim	0,5 tim	Rörligt	2,5 tim	2 665 kr
Redaktionell ändring av befintligt tillstånd	1 tim	-	1 tim	0,5 tim	Rörligt	2,5 tim	2 665 kr
Godkännande av föreståndare och/eller deltagare	1 tim	-	0,5 tim	0,5 tim	Rörligt	2 tim	2 132 kr
Avslag av tillståndsansökan	1 tim	-	1 tim	0,5 tim	Rörligt	2,5 tim	2 555 kr
Anmälan av användning eller tillfällig förvaring av explosiv vara	0,25 tim	-	-	0,25 tim	Rörligt	0,5 tim	533 kr
Utebliven närvaro på inbokat platsbesök							1 066 kr

Förändring av avgiftskonstruktioner gällande tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

En ny grundavgift skapas för tillsyn vid användning och tillfällig förvaring av explosiv vara då denna typ av tillsyn bedöms vara mer begränsad jämfört med en fullständig tillsyn av hantering av brandfarlig eller explosiv vara.

Tabell 2: Förändring av avgiftskonstruktioner gällande tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

	Förberedelse	Restid	Uppföljning	Tillsynsbesök	Efterarbete	Total tid	Avgift
Tillsyn vid användning eller tillfällig förvaring av explosiv vara	0,5 tim	1,5 tim	Rörligt	Rörligt	Rörligt	2 tim	2 132 kr

Förändring av frister för tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Tidigare tillståndstid på 12 år för hantering av brandfarlig vara ändras till 6 år. Med aktuell förändring finns inte längre anledning att ha uppdelning av tillståndstid enligt tidigare där restauranger och liknande verksamhet hade en tillståndstid på 6 år.

Tabell 3: Förändring av frister för tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillståndstid	Benämning
3 år	Tillstånd för hantering eller överföring av explosiv vara.
6 år	Tillstånd för hantering eller överföring av brandfarlig vara.
6 år	Tillstånd för hantering av brandfarlig vara i form av gas upp till 110 liter som förvaras utomhus vid restauranger och liknande verksamhet.
12 år	Tillstånd för hantering av brandfarlig vara (ej gas upp till 110 liter som förvaras utomhus vid restauranger och liknande verksamhet).

Förändring av frister för tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Förändringarna av frister för tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, enligt ovan, i kombination med att minst en tillsyn ska genomföras under tillståndstiden medför att fristerna för tillsyn också måste förändras.

Tabell 4: Förändring av frister för tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillsynsfrist	Benämning
1,5 efter tillstånd	Tillstånd för hantering eller överföring av explosiv vara.
3 år efter tillstånd	Tillstånd för hantering eller överföring av brandfarlig vara.
Ej regelbunden tillsyn på grund av kort tillståndstid.	Tillstånd för hantering eller överföring av explosiv vara.
Enligt frist för tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor.	Tillstånd för hantering av brandfarlig vara i form av gas upp till 110 liter som förvaras utomhus vid restauranger och liknande verksamhet.
4 år alternativt enligt frist för tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor.	Tillstånd för hantering av brandfarlig vara (ej gas upp till 110 liter som förvaras utomhus vid restauranger och liknande verksamhet).

Underlag

- Konsekvensutredning – anpassning av förbundets avgifter och frister

Konsekvensutredning – anpassning av förbundets avgifter och frister

- efter förändringar i lag om brandfarliga och explosiva varor,
fr.o.m. 2025-07-15.

Fastställd av: Daniele Coen, *Avdelningschef myndighet och verksamhetsstöd*

Fastställd datum: 2025-09-17

Upprättad av: Erik Lyckebäck, *Enhetschef förebyggande*

Upprättad datum: 2025-09-15

1 Bakgrund

Med anledning av att antalet illegala sprängningar har ökat i samhället har ändringar genomförts i lag (2021:1011) om brandfarliga och explosiva varor, med syfte att förhindra och försvåra obehörigt förfarande med framförallt explosiva varor.

Lagändringen trädde i kraft den 15 juli 2025 och samtidigt publicerades en föreskrift om anmälningsskyldighet vid användning av explosiva varor eller förvaring av explosiva varor i flyttbart förråd, MSBFS 2025:5.

Utöver detta har MSB för avsikt att ge ut fler föreskrifter, som reglerar tillsyn och tillståndsgivning enligt LBE. Det har publicerats utkast av dessa föreskrifter, och de kommer skickas ut på remiss under hösten 2025. Dessa syftar till att säkerställa en nationell skärpning i tillståndsprövning och tillsyn, med i huvudsak fokus på brottsprevention samt att likrikta tillstånd- och tillsynsverksamheten i landet.

1.1 Syfte

Konsekvensutredningen syftar till att beskriva förändringarna i lagstiftningen, hur förbundets avgifter anpassas till dem samt vilka följder detta får.

1.2 Sammanfattning av förändringarna

I korthet innebär ändringarna följande:

- krav på verksamheterna att de ska anmäla användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor till tillsynsmyndigheten innan arbetet påbörjas,
- skärpning i prövningen av tillstånd, med fokus på brottsprevention,
- skärpning av tillsynen som komplement till tillståndsprövning och att tillsynsmyndigheten i ökad utsträckning ska polisanmäla identifierade lagöverträdelser,
- sekretessregler kring känsliga uppgifter i tillsynsärenden.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får ett utökat föreskriftsbemyndigande, tydligare uppgift att stödja kommunerna samt uppdrag att bedriva tillsyn över kommunernas hantering.

2 Analys

Nedan beskrivs ändringar i lagstiftningen och hur de påverkar förbundets avgifter tillsammans en analys av hur detta påverkar intäkter för förbundet och kostnaderna för den tillståndssökande.

2.1 Anmälan av användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor

Tillståndshavare för explosiva varor har sedan 15 juli 2025 skyldighet att anmäla användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor i våra medlemskommuner. Det nya kravet innebär nya arbetsmoment för räddningstjänsten och lagstiftningen möjliggör för räddningstjänsten att ta ut avgift för arbetet, på samma sätt som redan görs för exempelvis tillståndsprövning, tillsyn med mera. Räddningstjänsten kan inte själva anta denna typ av avgifter utan avgiften måste antas av respektive medlemskommun.

En andel av de inkomna anmälningarna ska föranleda en tillsyn. Vilket innebär att utöver anmälningarna kommer ändringen även medföra ett antal tillsyner av användning eller tillfälliga förvaringsplatser. Detta är en form av tillsyner som inte genomförts tidigare inom förbundet, men de förväntas innebära en mer avgränsad tillsyn jämfört med en vanlig LBE-tillsyn.

Med anledning av det administrativa arbete som krävs för att hantera de inkomna anmälningarna inrättas en grundavgift som motsvarar genomsnittlig arbetstid per anmälan. Arbetstiden uppskattas till en halvtimme i ett genomsnittligt ärende, med möjlighet att debitera ytterligare arbete per påbörjad halvtimme med timavgift.

Då tidsåtgången för tillsyn vid användning och tillfällig förvaring av explosiv vara bedöms vara mer begränsad jämfört med en fullständig tillsyn vid hantering enligt LBE tillskapas en ny grundavgift för just denna tillsyn. Förberedelse tiden är förkortad med en timme, medan kostnaden för restid kvarstår, vilket ger en grundavgift på två timmar med möjlighet till timdebitering för tillsynsbesök och uppföljning. Avgiften förväntas ge kostnadstäckning för nedlagd handläggningstid.

Sammantaget kommer detta innebära en högre kostnad för de verksamheter som använder eller tillfälligt förvarar explosiv vara i förbundets medlemskommuner. Kostnad beror enbart på de nya kraven i lagstiftningen med tillhörande föreskrifter, och kostnaden bedöms genom den nya avgiften motsvara arbetstiden som åtgärderna kräver från förbundet.

2.1.1 Skärpt reglering av tillståndsprövning

Förslag till föreskrift om utformning av tillstånd bedöms i dag inte väsentligen påverka det arbetssätt som tillämpas inom förbundet idag, verksamheten bedöms uppfylla föreskriftens krav.

I förslag till föreskrift förekommer i dagsläget ingen reglering av tillståndsfrister för brandfarlig vara. Explosiv vara regleras sedan tidigare i lagen och är maximalt 3 år. MSB har tidigare uppmärksammat förbundet på att våra tillståndsfrister för brandfarlig vara, på 12 år, anses vara för långa. Därmed anses det rimligt, att i samband med övriga ändringar av taxekonstruktion och arbetssätt, även anpassa våra tillståndsfrister för tillstånd brandfarlig vara. Ambitionen är att dessa tillstånd, med start 2026 ska ges en frist på maximalt sex år.

En sådan ändring kommer successivt, allt eftersom äldre tillstånd löper ut, medföra en ökning av antalet tillståndsansökningar per år. Vilket i sin tur innebär en högre kostnad för verksamheter som hanterar brandfarlig vara, som på sikt kommer behöva söka nytt tillstånd var sjätte år, istället för var tolfte år. Detta innebär i praktiken en fördubbling av kostnader för tillstånd. Förändringen görs för att förbundet ska ha tillståndsfrister som är lämpliga enligt MSB, och kostnadsökningen får ställas i relation till att de tidigare tillståndsfristerna medfört en låg årliga kostnad för tillstånd.

I samband med översyn av avgiftskonstruktionen görs mindre ändringar även i avgiften för tillstånd LBE. Framförallt görs ändringar för att anpassa grundavgifterna till nytt arbetssätt. Idag finns fasta grundavgifter för:

- tillstånd LBE,
- överföringstillstånd, explosiv vara,
- godkännande av föreståndare och deltagare,
- redaktionell ändring av befintligt tillstånd,
- avslag av tillståndsansökan.

En ny grundavgift skapas för tillstånd som inte kräver platsbesök, vilken kan användas vid överföringstillstånd och avslag (utan platsbesök). Syftet med ändringen är att ersätta två grundavgifter med en ny, som kan användas i de undantagsfall där tillstånd meddelas utan platsbesök. Skillnaden mellan grundavgifterna är att restid och en halvtimmes efterarbete kan tas bort då platsbesök uteblir.

En ny grundavgift för tillfällig förlängning vid sent inkommen ansökan tillkommer. Denna utgörs av en separat grundavgift för att det tydligt ska framgå för sökanden varför kostnaden påförs, och att avgiften för ett beslut inom ärendet kan debiteras separat. Ärendet som helhet kan sedan debiteras på nytt när det slutliga beslutet fattas. Kostnaden för sökanden ska inte skilja jämfört med tidigare hantering, då detta arbete tidigare påfördes som rörlig timkostnad.

En mindre ändring i kostnaden för redaktionell ändring av befintligt tillstånd samt godkännande av föreståndare och/eller deltagare har genomförts. Tidsåtgången för redaktionell ändring ökas med en halvtimme och för godkännande minskas den en halvtimme. Detta då handläggningstiden varit något större för redaktionella ändringar jämfört med godkännande av personer som hanterar explosiv vara. Förändringen bedöms inte medföra någon större påverkan på kostnaderna för sökande, och bedöms inte heller påverka förbundets intäkter i någon större utsträckning.

Avslutningsvis införs en avgift för utebliven närvaro vid platsbesök. Detta är en anpassning till föregående års ändring av avgift för tillsynsärenden och syftar till att möjliggöra debitering vid utebliven närvaro, även vid platsbesök i tillståndsärenden.

2.2 Skärpt reglering av tillsyn enligt LBE

MSB har publicerat ett utkast till föreskrift som ska reglera arbetet med tillsyner enligt LBE. Föreskriften innebär att i princip alla gällande tillstånd ska genomgå tillsyn minst en gång under tillståndets giltighetstid. För tillståndshavare som hanterar brandfarlig vara innebär detta att tillstånd behöver sökas var sjätte år, och att tillsyn ska ske ca tre år efter att tillstånd meddelats. För tillståndshavare som hanterar explosiv vara innebär det att tillstånd ska sökas var tredje år och tillsyn ska ske ca 1,5 år efter att tillstånd meddelats.

Denna ändring i regelverket kommer medföra ett väsentligt ökat antal planerade tillsyner och kommer därmed medföra en fördyring för tillståndshavare.

3 Slutsats

Ändringarna i LBE med tillhörande nya föreskrifter från MSB kommer innebära en ökad kostnad för sökande och tillståndshavare, bland annat på grund av krav på anmälningar och tillsyner vid användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor. Vidare kommer kostnadsökningar till följd av förkortade tillståndsfrister för brandfarlig vara samt för tillsyner som ska genomföras minst en gång under tillståndets giltighetstid.

Kostnadsökningen för tillståndshavare är beroende på den nivå som MSB sätter i regelverket och kan inte påverkas av förbundet. Undantaget är förkortningen av tillståndsfrister, men även denna likriktas utifrån tidigare synpunkter från MSB om att förbundet tillämpat för långa tillståndsfrister.

Anpassningarna i avgiftskonstruktionen bedöms inte ha någon större påverkan på vare sig kostnader för den enskilde eller intäkter per ärende för förbundet. Det ökade antalet ärenden kommer för förbundet innebära en ökad arbetsbelastning, men även ökade intäkter. Föreslagna förändringar i förbundets avgiftskonstruktion bedöms ge förutsättningar för att få kostnadstäckning för handläggningstid som ska bekostas av sökanden.

Räddningstjänsten Skaraborg
010-173 63 00 rtjskaraborg.se

Kommunstyrelsen

Ks § 123

2025-313

Avfall & Återvinning Skaraborg: Delårsrapport 2025**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsrapport 2025 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Sammanfattning

Avfall & Återvinning Skaraborg har inkommit med Delårsrapport 2025.

Beslutsunderlag

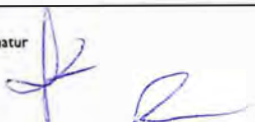
Kommunsekreterarens missiv, 2025-10-08

Avfall & Återvinning Skaraborg, direktions § 40/25 samt Delårsrapport 2025

Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2025-06-30

Skickas till

Avfall & Återvinning Skaraborg

Enhet

Kansliet

Datum

2025-10-08

Dnr

2025-313

Handläggare

Emma Gabrielsson

Mottagare

Kommunstyrelsen

Avfall & Återvinning Skaraborg: Delårsrapport 2025

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsrapport 2025 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Sammanfattning

Avfall & Återvinning Skaraborg har inkommit med Delårsrapport 2025.

Beslutsunderlag

Avfall & Återvinning Skaraborg, direktionens § 40/25 samt Delårsrapport 2025.
Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2025-06-30.

Skickas till

Avfall & Återvinning Skaraborg

D § 40 Delårsrapport 2025**Beslut**

Direktionen godkänner delårsrapporten för år 2025.

Bakgrund

Delårsrapport har upprättats för perioden 1 januari – 30 juni 2025. Resultatet för delåret är +19,1 miljoner kronor, före uppbokning av skuld till taxekollektivet. Budget för helår 2025 är +15,8 miljoner kronor. Soliditeten uppgår till 33,1 procent.

Bilagor

D§40.1, Delårsrapport 2025 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Vara.

D § 40 Delårsrapport 2025, förslag till beslut

Förslag till beslut

Direktionen godkänner delårsrapporten för år 2025.

Bakgrund

Delårsrapport har upprättats för perioden 1 januari – 30 juni 2025. Resultatet för delåret är +19,1 miljoner kronor, före uppbokning av skuld till taxekollektivet. Budget för helår 2025 är +15,8 miljoner kronor. Soliditeten uppgår till 33,1 procent.

Prognosen för år 2025 är ett positivt resultat på 23,3 miljoner kronor.

Bilagor

D§40.1, Delårsrapport 2025 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Vara.

Avfall & Återvinning Skaraborg

Maria Törnblad
Ekonomichef

Delårsrapport 2025

Avfall & Återvinning Skaraborg

Delårsrapport per 2025-06-30

Innehåll

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	4
Händelser av väsentlig betydelse	4
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	6
Resultat och prognos	11
Bedömning av balanskravsresultat 2025.....	14
Förväntad utveckling	15
Ekonomiska rapporter	17
Driftredovisning.....	17
Investeringsredovisning	19
Resultaträkning.....	19
Balansräkning.....	20
Kassaflödesanalys	21
Noter och tilläggsupplysningar.....	21

Sammanfattning

Resultatet för delåret är +19,1 miljoner kronor, före uppbokning av skuld till taxekollektivet. Budget för helår 2025 är +15,8 miljoner kronor. Soliditeten är 33,1 procent, vilket är under det finansiella målet på 35 procent. Soliditeten har minskat på grund av ändrad redovisningsprincip.

Prognosen för år 2025 är ett positivt resultat på 23,3 miljoner kronor, vilket är 7,5 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på 15,8 miljoner kronor. Intäkterna väntas bli högre än budgeterat, medan kostnaderna väntas bli något lägre. Skuld till taxekollektivet väntas öka med prognostiserat resultat, då det är inom renhållningsuppdraget överskottet väntas uppstå.

För att förbättra arbetsmiljön jobbas det med att göra hämtplatser säkrare och minska dragavstånd både för kärl och enskilda avlopp. En del i detta arbete är taxan för dragavstånd och försvårad hämtning.

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingssystemet. Införandet sker successivt i våra medlemskommuner.

Adam van Stam
Förbundsordförande

Pontus Düring
Förbundsdirektör

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

- Införandet av obligatorisk matavfallssortering samt fastighetsnära insamling av förpackningar innebär stora förändringar. Som led i detta utökas antalet sopbilar och chaufförer, och tjänst som koordinator/samordnare för fastighetsnära insamling (FNI) har tillsatts.
- Obligatorisk matavfallssortering för verksamheter är infört i Essunga, Grästorp och Götene.
- Test av fraktionsindelning och insamlingsintervall för fastighetsnära insamling av förpackningar i småhus har utökats. Småhus på Torsö har ett tvåfackskärl med matavfall samt pappersförpackningar som töms varannan vecka, samt ett tvåfackskärl med restavfall samt plastförpackningar som töms var 4:e vecka. I Gullspång testar vi att tömma kärl för papp- och plastförpackningar var 4:e vecka i ett område, för att få en bättre kostnadstäckning av bidraget från Naturvårdsverket. I övriga Gullspång töms kärl för papp- och plastförpackningar varannan vecka.
- Insamling av förpackningar vid flerbostadshus har från 2025-01-01 samma entreprenör för alla fastigheter i kommuner Essunga, Falköping, Grästorp, Götene, Hjo, Karlsborg, Skara, Tibro, Töreboda och Vara. Att ha en entreprenör har inneburit en kostnadssänkning. I kommunerna Gullspång, Mariestad och Skövde sköts insamlingen numera i egen regi.
- Från 2025-01-01 är det samma entreprenör för enskilda avlopp i alla medlemskommuner, då tidigare avtal för Grästorps kommun tog slut.
- För att förbättra arbetsmiljön jobbas det med att göra hämtplatser säkrare och minska dragavstånd både för kärl och enskilda avlopp. En del i detta arbete är taxan för dragavstånd och försvårad hämtning.

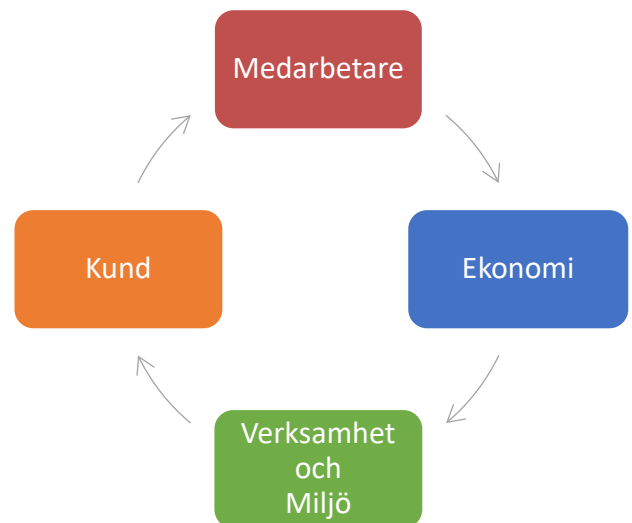
- Kommunalförbundet är koordinator för det västsvenska kluster i Waste Management for Ukraine. Ett arbete för att stärka Ukarainas avfallshantering och nå EU krav på avfallshantering. Studiebesök har skett under våren med delegater från Ukraina till Sverige samt en resa till Ukraina- Kremenchuk i juni.
- Fraktionen fiskeredskap samlas in på huvud-ÅVC:en i varje kommun enligt nytt lagkrav som gäller från årsskiftet.
- De tillfälliga ÅVC:erna i Stenstorp och Floby har förlängts ytterligare ett år. Sluttäckning av de ordinarie ÅVC-platserna håller på att slutföras av Falköpings kommun och projekteringen av ombyggnaden av dessa två ÅVC:er har gjorts under våren.
- Repetitionsutbildningar i Grönt kort har startats vid Odenslunds ÅVC.
- Den obligatoriska insamlingen av textilier blev ett lagkrav vid årsskiftet. Avtal om insamling tecknades på ett år med Björkåfrihet.
- Sortera säcken har startat i februari vid Tibro ÅVC och i maj vid Odenslunds ÅVC.
- Uppföljande plockanalyser inom Sortera säcken visar på hög sorteringskvalité. Medeltalet är 91% rättsorterat i restavfallet på ÅVC. Inga säckar med osorterat avfall tas emot på återvinningscentralen. Med rätt sortering ökar möjligheterna för avfallet att återvinnas och mängden restavfall minskas.
- Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 16 procent under det första halvåret jämfört med halvåret 2024.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål och måluppfyllelse 2025

Uppföljning av målen i verksamhetsplanen sker löpande under året och redovisas till direktionen två gånger per år.

Verksamhetsplanen utgår från fyra perspektiv; verksamhet och miljö, kund, medarbetare samt ekonomi. Årliga delmål är framtagna för de övergripande strävansmålen inom respektive perspektiv.

Samlad bedömning av måluppfyllelse vid delårsbokslutet för respektive perspektiv är

Verksamhet och miljö - uppnått

Två mål är uppnådda och ett är inte mätt under första halvåret.

Kund – uppnått

Tre mål är uppnådda och ett bedöms uppnås under andra halvåret

Medarbetare – delvis uppnått

Ett mål är uppnått, ett mål är delvis uppnått och ett bedöms uppnås under andra halvåret

Ekonomi – ej uppnått

Målet är ej uppnått då redovisningsprincip ändrats

Den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning är att förbundet fortsatt har en god ekonomi och goda rutiner för att arbeta mot de uppsatta målen.

Verksamhet- och miljöperspektiv

Verksamhets- och miljöperspektivet innebär att vi bedriver en miljöriktig och effektiv verksamhet. Vi strävar efter att ligga i framkant för att optimera verksamheten i så stor utsträckning som möjligt.

Övergripande mål - strävansmål:

Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet.

- *Andelen rättssorterat i restavfallet ska vara minst 85 viktprocent*
- *Matavfallets renhetsgrad ska vara minst 98 viktprocent*
- *Andelen förpackningar i restavfallet ska understiga 10 % på de hämtställen som infört närsortering.*

Delmål – God ekonomisk hushållning

Verksamhet- och miljöperspektiv	Måluppfyllelse
Andelen rättssorterat i restavfallet vid ÅVC ska vara minst 85 viktprocent.	Målet är uppnått. <u>Kommentar:</u> Som uppföljning av projektet sortera säcken har plockanalyser på ÅVC genomförts vid Heljeved ÅVC och Krusegårdens ÅVC. Medeltalet blev 91%.
Matavfallets renhetsgrad ska vara minst 96 viktprocent vid övergripande analys.	Ej mätt under perioden. <u>Kommentar:</u> Senaste plockanalys genomfördes i Gullspångs kommun hösten 2024. Den visade att 99 procent av matavfallet i den bruna tunnan var bioavfall som kan återvinnas till biogödsel och biogas. Plockanalys för 2025 är planerad till hösten.
Mängden separat insamlade förpackningar ska öka varje år.	Målet är uppnått <u>Kommentar:</u> Den totala mängden insamlade förpackningar har ökat under första halvåret 2025 jämfört med 2024. Förändring per förpackningsslag är: pappersförpackningar +13%, plastförpackningar +12%, metallförpackningar +6%, glasförpackningar -3 %

Kundperspektiv

Kundperspektivet innebär att vår verksamhet kännetecknas av god service, hög tillgänglighet, enkelhet och flexibilitet.

Övergripande mål - strävansmål:

God service och hög tillgänglighet.

Aktuell och lättillgänglig information om Avfall & Återvinnings Skaraborgs miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna ("alla måste förstå – alla måste vara med")

- *Nöjd kundindex ska år 2026 vara minst 85 %*

Delmål – God ekonomisk hushållning

Kundperspektiv	Måluppfyllelse
Grönt kort införs för minst en ÅVC årligen.	Målet är ännu inte uppnått. <u>Kommentar:</u> De ordinarie platserna för Floby och Stenstorps ÅVC håller på att byggas om vilket också innefattar Grönt kort.
A&ÅS ska genomföra dialog/informationsmöten i hälften av medlemskommunerna årligen.	Målet är uppnått
A&ÅS ska delta i minst 2 externa aktiviteter	Målet är uppnått <u>Kommentar</u> A&ÅS har deltagit i ett 50-tal externa aktiviteter under våren 2025. T ex invånarträffar, Hållbarhetsvecka, Natur-och miljödagrar och har också tagit emot ett antal studiebesök

Kundperspektiv	Måluppfyllelse
Taxan för fastighetsägare samt småhusägare ska vara konkurrenskraftig, samma eller under, jämfört med rikssnittet.	Målet är uppnått. <u>Kommentar:</u> Taxor enligt Avfallweb: Villa Avfall & Återvinning Skaraborg: 2 000 kr/år (rikssnitt: 2 997 kr/år) Flerbostadshus Avfall & Återvinning Skaraborg: 1 565 kr/lägenhet och år (rikssnitt: 1 883 kr/lägenhet och år)

Medarbetarperspektiv

Medarbetarperspektivet innebär att A&ÅS ska vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö där medarbetarna utvecklas i sina roller och ger god service till våra kunder.

Övergripande mål - strävansmål:

Vara en attraktiv arbetsgivare.

- *Nöjd medarbetarindex ska öka inom respektive avdelning samt inom förbundet som helhet jämfört med föregående mätning.*

Delmål – God ekonomisk hushållning

Medarbetarperspektiv	Måluppfyllelse
APT genomförs minst 6 ggr / verksamhet och år.	Målet är delvis uppnått. <u>Kommentar:</u> Flertalet av förbundets arbetsplatser har haft APT 3 gånger under våren och planerar att ha 3 under hösten. Några arbetsplatser har haft 2 APT under våren.
Studiebesök på behandlingsanläggningar eller liknande ska erbjudas medarbetare.	Målet är uppnått <u>Kommentar</u> Studiebesök har gjorts på återvinning av fönsterglas samt på ÅVC:er med modulramper.
Alla medarbetare har erbjudits medarbetarsamtal.	Ej utförd under perioden

Ekonomiskt perspektiv

Ekonomiperspektivet innebär att vi arbetar så kostnadseffektiv som möjligt och strävar efter att ha låga avgifter för vår verksamhet.

Övergripande mål - strävansmål:

Ekonomi i balans.

Delmål – God ekonomisk hushållning

Ekonomiskt perspektiv	Måluppfyllelse
Soliditeten understiger inte 35 %.	Målet är ej uppnått. Soliditeten är 33,1 %. <u>Kommentar:</u> Redovisningsprincip har ändrats till delårsbokslut 2025. Intäkter från taxa som överskrider kostnader bokas upp som en skuld till taxekollektivet. Förändringen har inneburit att 18,5 miljoner kronor har flyttats från eget kapital till skuld. Utan ändringen hade soliditeten varit 58,7 procent.

Resultat och prognos

Resultat första halvåret

Redovisningsprincip har ändrats till delårsbokslut 2025, så att om intäkterna från taxor överstiger kostnaderna bokas mellanskillnaden upp som en skuld till taxekollektivet. Det ger en mer rättvisande bild av förbundets ekonomi. Förändringen har inneburit att 18,5 miljoner kronor har flyttats från eget kapital till skuld. Soliditeten uppgår till 33,1 procent vilket innebär att det finansiella målet ej är uppfyllt.

Resultatet för delåret är +19,1 miljoner kronor, före uppbokning av skuld till taxekollektivet. Budget för helår 2025 är +15,8 miljoner kronor.

Nettoutfallet för renhållningsuppdraget har varit +17,1 miljoner kronor. Årsbudget för renhållningsuppdraget är +15,8 miljoner kronor.

Från och med 1 januari 2024 tog Sveriges kommuner över ansvaret att samla in förpackningar. Hämtning av förpackningar finansieras genom den förpackningsavgift som producenterna betalar till Naturvårdsverket och som kommunalförbundet sedan ansöker om för varje kvartal. Nettoutfallet för förpackningsinsamling är +1,8 mnkr efter sex månader. Årsbudget är 0 mnkr.

Prognos

Prognosen för år 2025 är ett positivt resultat på 23,3 miljoner kronor, vilket är 7,5 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på 15,8 miljoner kronor.

Intäkterna väntas bli högre än budgeterat, medan kostnaderna väntas bli något lägre. Skuld till taxekollektivet väntas öka med prognostiserat resultat, då det är inom renhållningsuppdraget överskottet väntas uppstå.

Prognosen är mer osäker då mycket förändringsarbete bedrivs i och med att insamling av förpackningar ska ske fastighetsnära och insamling av matavfall ska bli obligatoriskt för alla.

Intäkterna väntas bli 313,5 miljoner kronor, vilket är 6,2 miljoner kronor högre än budgeterat fördelat enligt nedan:

+2,6 miljoner kronor	Sop- och latrinhämtning, hämtnings- samt miljöavgifterna väntas bli 143 miljoner kronor.
+1,3 miljoner kronor	Återvinningscentraler, med totala intäkter på 14 miljoner kronor. Det är främst intäkter för elavfall med producentansvar, returpapper samt årskort för verksamheter som väntas ha högre intäkter än budgeterat.
+1,3 miljoner kronor	Enskilda avlopp och fettavskiljare, avgifterna väntas bli 26,6 miljoner kronor.
+0,8 miljoner kronor	Förpackningsinsamling, bidrag från Naturvårdsverket väntas vara 42,2 miljoner kronor.
+0,2 miljoner kronor	Övriga intäkter, bland annat ersättning för sjuklönekostnader.

Kostnaderna väntas bli 290,2 miljoner kronor, vilket är 1,2 miljoner kronor lägre än budgeterat fördelat enligt nedan:

+5,0 miljoner kronor	Sop- och latrinhämtning; +3,7 mnkr behandlingskostnad då indexering gav lägre pris för restavfall. Även kostnaderna för bemanning, transporter samt drivmedel väntas vara lägre än budgeterat.
----------------------	--

Reparationskostnaderna för sopbilar väntas vara högre än budget, då vi har många gamla fordon just nu. Även kostnad för påsar samt säckar för matavfall väntas bli högre än budget, då det är fler verksamheter och hushåll som börjar sortera matavfall.

+0,3 miljoner kronor

Övriga kostnader

-0,8 miljoner kronor

Förpackningsinsamling, främst för FNI till följd av kärlinköp.

-1,5 miljoner kronor

Enskilda avlopp, främst entreprenadersättning väntas bli högre än budgeterat då det är fler enskilda avlopp samt fettavskiljare som töms.

-1,8 miljoner kronor

Återvinningscentraler;

-0,7 mnkr för textil som saknade budget.

Kostnaderna väntas vara högre än budget för personal, reparation av maskiner (större skada på en maskin) samt de tillfälliga ÅVCerna i Stenstorp och Floby. Kostnaderna väntas vara något lägre än budget för behandlingskostnader samt avskrivningar.

I nedanstående tabell visas **nettoprognos** för respektive verksamhet samt största orsak till skillnad mellan prognos och budget.

tkr	Prognos 2025	Budget 2025	Skillnad prognos - budget	Kommentar till skillnad mellan prognos och budget
Direktion	-772	-822	50	
Administration	64 632	64 137	495	Flera mindre poster
Återvinningscentraler	-61 252	-60 789	-463	Ny kostnad för textil
<i>Finansieras av grundavgifter</i>	<i>2 608</i>	<i>2 526</i>	<i>82</i>	
Enskilda avlopp	-219	5	-224	Fler tömningar både för enskilda avlopp och fettavskiljare
Sop- och latrinhämtning	20 835	13 220	7 615	Högre intäkter, budgetöver- skott behandlingskostnader samt drivmedel
<i>Finansieras av hämtningsavgifter</i>	<i>20 616</i>	<i>13 225</i>	<i>7 391</i>	
Netto renhållningsuppdraget	23 224	15 751	7 473	
Förpackningsinsamling	-13	11	-24	Högre intäkter, mer städ på LIP, mer kärlinköp FNI
Sluttäckning	0	0	0	
Verksamhetsavfall	0	0	0	
Netto övrig verksamhet	-13	11	-24	
Nettosumma	23 211	15 762	7 449	

Bedömning av balanskravsresultat 2025

Balanskravsutredning	2025-01-01- 2025-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Resultat enligt resultaträkningen	19 111	23 211	15 762
- samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0

Balanskravsutredning	2025-01-01- 2025-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Delårets resultat efter balanskravsjusteringar	19 111	23 211	15 762
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Delårets balanskravsresultat	19 111	23 211	15 762

Balanskravsresultatet är 19,1 miljoner kronor efter sex månader och helårsprognosen är ett balanskravsresultat på 23,2 miljoner kronor.

Förväntad utveckling

Avfallssektorn är under förändring. Omställningen mot en cirkulär ekonomi får konsekvenser bland annat i form av ny lagstiftning, skatter och avgifter. EU-direktiv ska implementeras i svensk lagstiftning och innebär mer och noggrannare sortering. Det finns även en förväntan från invånarna på en högre servicegrad samtidigt som taxorna ska hållas nere enligt målen.

Största utmaningen kommande år är de nya kraven på fastighetsnära förpackningsinsamling och den omställning det innebär, inte bara för vår del utan även för samtliga fastighetsägare och småhusägare. Ytor som inte finns i dag kommer behöva skapas för att möjliggöra hantering som svara upp mot nya kraven på sortering och insamling.

Ersättningssystemet för insamling av förpackningar påverkar förbundets likviditet, främst för att det inte finns investeringsbidrag. Införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar samt obligatorisk sortering av matavfall innebär investering av fler kärl och fler sopbilar. Arbetet med att se över förbundets kostnader, investeringsbehov och taxor är ständigt pågående.

Insamling av matavfall

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska kommunen senast den 31 december 2023 säkerställa att hushållens matavfall separeras och materialåtervinns. Dispens har erhållits från Naturvårdsverket. Dispensen innebär att införandet av obligatorisk utsortering av matavfall kan samordnas med införandet av

fastighetsnära insamling av förpackningar. Dispens har getts till och med 2025. Förbundet har sökt ny dispens för år 2026 och 2027.

Matavfallsinsamling med obligatoriskt krav på utsortering har i huvudsak startat i kommunerna Essunga, Grästorp, Gullspång och Götene. Insamling hos verksamheter planeras starta under året i alla medlemskommunerna.

Kommunal insamling av förpackningar

Planering för införandet av förpackningsinsamling pågår. Omvärldsbevakning och spridning av våra erfarenheter sker löpande.

Hur de lättillgängliga insamlingsplatserna (LIP) ska utformas framöver är ännu ej bestämd. Upphandling har skett under våren för nivåmätare för att kunna se hur insamlingsplatserna används och möjliggöra behovsstyrd tömning. Detta även för att få underlag inför kommande beslut.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär en genomgripande förändring av det kommunala insamlingssystemet. Tiden för omställningen är alltför kort. Ersättningsmodellen från producenterna till kommunerna saknar bidrag för uppstartskostnader.

Behandlingskostnad för restavfall

En stor kostnad i förbundet är behandlingskostnad för restavfall. Antalet ton som förbränns, utveckling av avfallsindex för förbränning, samt kostnader för utsläppsrätter är de delar som påverkar det totala priset.

Införandet av obligatorisk sortering av matavfall och fastighetsnära insamling av förpackningar görs för att mer ska materialåtervinnas. Uppnås detta bör antalet ton som förbränns minska.

Kostnaden för utsläppsrätter väntas öka.

Ekonomiska rapporter

Driftredovisning

Redovisning av kostnader och intäkter januari – juni 2025

tkr	2025-01-01- 2025-06-30	2024-01-01- 2024-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Renhållningsuppdrag intäkter	135 055	122 937	269 658	264 266
Renhållningsuppdrag kostnader	-117 994	-115 411	-246 434	-248 515
Renhållningsuppdrag resultat	17 061	7 526	23 224	15 751
Förpackningsinsamling intäkter	20 617	18 312	42 240	41 439
Förpackningsinsamling kostnader	-18 780	-17 163	-42 253	-41 428
Förpackningsinsamling resultat	1 837	1 149	-13	11
Övrig verksamhet, netto	213	9	0	0
Resultat	19 111	8 684	23 211	15 762

Kostnader per verksamhet

tkr	2025-01-01- 2025-06-30	2024-01-01- 2024-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Direktion	-275	-213	-772	-822
Administration	-9 884	-10 048	-21 353	-21 663
Återvinningscentraler	-35 928	-35 549	-75 289	-73 515
Enskilda avlopp	-14 019	-13 078	-26 825	-25 295
Sop- och latrinhämtning	-57 888	-56 523	-122 195	-127 220
Kostnader renhållningsuppdraget	-117 994	-115 411	-246 434	-248 515
Förpackningsinsamling	-18 780	-17 163	-42 253	-41 428
Sluttäckning	-397	-466	-1 016	-1 016
Verksamhetsavfall	-113	-111	-510	-510
Kostnader övrig verksamhet	-19 290	-17 740	-43 779	-42 954
Summa kostnader	-137 284	-133 151	-290 213	-291 469

Intäktsredovisning

tkr	2025-01-01- 2025-06-30	2024-01-01- 2024-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Direktion				
Administration	41 585	41 321	85 985	85 800
Återvinningscentraler	9 243	7 425	14 037	12 726
Enskilda avlopp	14 600	11 762	26 606	25 300
Sop- och latrinhämtning	69 627	62 429	143 030	140 440
Intäkter renhållningsuppdraget	135 055	122 937	269 658	264 266
Förpackningsinsamling	20 617	18 312	42 240	41 439
Sluttäckning	397	250	1 016	1 016
Verksamhetsavfall	326	336	510	510
Intäkter övrig verksamhet	21 340	18 898	43 766	42 965
Summa intäkter	156 395	141 835	313 424	307 231

Investeringsredovisning

	2025-01-01- 2025-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Containrar	587	1 110	1 050
Maskiner och maskintillbehör	0	2 175	2 500
Bod	0	0	320
Asfaltering	0	750	500
Belysning	0	0	560
Övriga inventarier	0	350	450
Grönt kort	0	1 790	2 800
Summa ÅVC	587	6 175	8 180
Behållare	689	1 300	1 250
Lastbil, begagnad	198	200	350
Ärendebil		700	700
Sopbilar egen regi	10 155	17 167	17 600
Stödsystem		1 000	2 000
Summa insamling	11 042	20 367	21 900
Behållare	1 860	14 880	18 780
LIP	52	150	500
Summa förpackningar	1 912	15 030	19 280
Summa investeringar	13 541	41 572	49 360

Resultaträkning

tkr	Not	2025-01-01 2025-06-30	2024-01-01 2024-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Verksamhetens intäkter	2	155 813	141 808	313 424	305 813
Verksamhetens kostnader	3, 4	-130 079	-126 459	-274 285	-272 714
Avskrivningar	5	-6 545	-6 706	-15 513	-17 013
Verksamhetens nettokostnader		19 189	8 642	23 626	16 086
Finansiella intäkter		2	28	40	40
Finansiella kostnader		-80	-6	-455	-364
Resultat efter finansiella poster		19 111	8 664	23 211	15 762
Förändring skuld till taxekollektiv		19 111			
Årets resultat		0	8 664	23 211	15 762

Balansräkning

tkr	Not	2025-06-30	2025-01-01 korrigerad	korrigerig IB	2024-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Byggnader och mark	6	1 049	1 386		1 386
Maskiner och inventarier	7	49 257	41 925		41 925
Summa anläggningstillgångar		50 306	43 311		43 311
Omsättningstillgångar					
<i>Fordringar</i>					
Övriga fordringar	8	80 600	74 958		74 958
Kassa och Bank		15 677	7 992		7 992
Summa omsättningstillgångar		96 277	82 950		82 950
SUMMA TILLGÅNGAR		146 583	126 261		126 261
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH					
SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		0	0	-24 185	24 185
Övrigt eget kapital		48 518	48 518	5 728	42 790
Summa eget kapital		48 518	48 518	-18 457	66 975
Skulder					
<i>Kortfristiga skulder</i>	9	98 065	77 743	18 457	59 286
Summa skulder		98 065	77 743	18 457	59 286
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		146 583	126 261		126 261
Ställda säkerheter		Inga	Inga		Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga		Inga

Kassaflödesanalys

tkr	2025-01-01- 2025-06-30	2024-01-01- 2024-12-31 korrigerad	Korrigerig	2024-01-01- 2024-12-31
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	0	0	-24 185	24 185
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet				
Av- och nedskrivningar	6 545	13 247		13 247
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	-210		-210
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	6 545	13 037		13 037
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-5 642	-21 630		-21 630
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20 323	21 203	24 185	-2 982
Kassaflöde från den löpande verksamheten	21 226	12 610	0	12 610
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-13 541	-17 193		-17 193
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	209		209
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-13 541	-16 984		-16 984
Finansieringsverksamheten				
Kapitaltillskott nya medlemmar				
Medel från finansieringsverksamheten				
Årets kassaflöde	7 685	-4 374		-4 374
Likvida medel vid årets början	7 992	12 366		12 366
Likvida medel vid årets slut	15 677	7 992		7 992

Noter och tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bl.a. innebär att:

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år med undantag från ändrat sätt att redovisa resultatet. Från och med 2025 redovisas intäkter från taxor som överstiger kostnaderna som skuld till taxekollektivet. Detta innebär att överskott redovisas som skuld i balansräkningen, i resultat tillkommer en post avseende förändring skuld till taxekollektivet. Omräkning av ingående balans har gjorts.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

INTÄKTER

Redovisning av intäkter

Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter. Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:
Ränteintäkter i enlighet med effektiv avkastning.

KOSTNADER

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	10-20 år
Maskiner, inventarier och fordon	3-10 år

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Redovisning av hyres-/leasingavtal

Leasingavtal för bilar *där varje enskilt avtal är oväsentligt och enskilt klassificeras som operationell leasing* bedöms samlat för tillgångskategorin ”bilar” och redovisas som finansiell leasing om värdet totalt är väsentligt.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Verksamhetens intäkter

	2025-01-01 -2025-06-30	2024
Taxor och avgifter	-133 658 543	-251 658 768
Bidrag	-20 781 233	-39 205 040
Realisationsvinster	0	-209 200
Övriga intäkter	-1 373 267	-737 700
Summa verksamhetens intäkter	-155 813 043	-291 810 708

Not 3 Ersättning till revisorerna

	2025-01-01 -2025-06-30	2024
Revisionsuppdraget		
KPMG	44 975	50 000
	44 975	50 000

Not 4 Verksamhetens kostnader

	2025-01-01 -2025-06-30	2024
Löner och sociala avgifter	27 606 295	46 017 078
Pensionskostnader	1 441 741	8 350 562
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	15 000	1 011 523
Bränsle, energi och vatten	2 813 604	5 775 032
Köp av huvudverksamhet	70 099 033	140 973 078
Lokal- och markhyror	2 759 821	4 810 794
Övriga tjänster	2 871 403	5 177 364
Övriga kostnader	22 472 189	42 481 736
Summa verksamhetens kostnader	130 079 086	254 597 167

Not 5 Avskrivningar

	2025-01-01 -2025-06-30	2024
Byggnader	336 912	673 823
Maskiner och inventarier	6 208 447	12 573 644
Summa avskrivningar	6 545 359	13 247 467
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		
Byggnader 13 år (11 år)		
Maskiner, inventarier och fordon 7 år (6 år)		

Not 6 Byggnader och mark

	2025-06-30	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	7 087 908	7 087 908
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 087 908	7 087 908
Ingående avskrivningar	-5 702 184	-5 028 361
Årets avskrivningar	-336 912	-673 823
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 039 096	-5 702 184
Utgående redovisat värde	1 048 812	1 385 724

Not 7 Maskiner och inventarier

	2025-06-30	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	111 437 452	94 244 723
Investeringar	13 540 646	17 192 729
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	124 978 098	111 437 452
Ingående avskrivningar	-69 512 742	-56 940 101
Årets avskrivningar	-6 208 447	-12 572 641
Utgående ackumulerade avskrivningar	-75 721 189	-69 512 742
Utgående redovisat värde	49 256 909	41 924 710

Not 8 Fordringar

	2025-06-30	2024-12-31
Kundfordringar	52 550 106	48 060 510
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26 084 707	26 059 368
Övriga kortfristiga fordringar	1 965 293	837 929
Redovisat värde vid årets slut	80 600 106	74 957 807

Not 9 Kortfristiga skulder

	2025-06-30	2024-12-31
Leverantörsskulder	20 831 398	31 057 400
Moms och punktskatter	10 315 936	8 056 964
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	2 024 700	1 677 237
Övriga skulder	4 165 812	1 085 756
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23 160 042	17 408 781
Skuld till taxekollektivet	37 566 869	18 456 001
Summa kortfristiga skulder	98 064 757	77 742 139

Revisionen**2025-09-25***Till Kommunfullmäktige i:*

Hjo, Skövde, Tibro, Karlsborg, Töreboda,
Falköping, Skara, Gullspång, Mariestad,
Essunga, Grästorp, Götene, Vara
kommuner

Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2025-06-30

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2025-06-30 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

För 2025 finns ett finansiellt mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med det av direktionen fastställda finansiella målet.

I den av direktionen fastställda budgeten för 2025 finns fyra övergripande mål med tillhörande tio delmål som bedömts ha betydelse för god ekonomisk hushållning. Av delårsrapporten framgår att sex delmål är uppnådda, två delmål är delvis uppnådda och mätning har ej genomförts för två av delmålen. Vi gör bedömningen resultatet är delvis förenligt med de verksamhetsmål som direktionen fastställt i budget 2025. Gällande prognosen för år 2025 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Förbundets resultat för delåret uppgår till 19 111 tkr. Årsprognosen för förbundet uppgår till 23 211 tkr, vilket är en förbättring på 7 449 tkr mot budget. Det beror i huvudsak på minskade kostnader och högre intäkter än budgeterat.

Kommunalförbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 19 111 tkr. Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vår bedömning är att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt har upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed.
- Det finansiella målet uppfylls inte.
- Förbundets verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning uppfylls inte fullt ut.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport:

Bilaga 1: Översiktlig granskning av delårsrapporten 2025, Avfall & Återvinning

Bilaga 1a: Yttrande om delårsrapport 2025, Avfall & Återvinning

Ort och datum enligt elektronisk signatur.

Camilla Rydberg
Revisor Götene kommun

Anders Johansson
Revisor Karlsborg kommun

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Bengt Anders Johansson

Revisor Karlsborg kommun

Serienummer: 97cb2d6e38230e[...]0524557334293

IP: 80.68.xxx.xxx

2025-10-07 10:45:06 UTC

Camilla Rydberg

Revisor Götene kommun

Serienummer: 02366b64b0f7d8[...]8c48d0b068196

IP: 94.254.xxx.xxx

2025-10-07 11:47:50 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Översiktlig granskning Delårsrapport per 2025-06-30

Kommunalförbundet Avfall & återvinning Skaraborg

2025-09-25

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Räkenskapsrevision	9
3.	God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat	13
4.	Sammanfattning	17

Inledning

1

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att förbundet ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av direktionen och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som direktionens beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige i medlemskommunerna.

Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten och årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om förbundets delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Syftet är även att bedöma om resultatet är förenliga med de av direktionen beslutade målen för god ekonomisk hushållning samt att de är förenliga med balanskravet.

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

Räkenskapsrevision

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer förbundet att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2025-06-30, antagen av direktionen den 2025-09-22.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2022. Vad gäller mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt efterlevnad av balanskrav så har granskningen utförts enligt Skyrevs (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende delårsrapport räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR).

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning på:

- God redovisningssed i kommunal verksamhet 2022 (SKR).
- Rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning (Skyrev).
- Direktionens beslut.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument.
- Dialog med berörda tjänstepersoner.
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos.
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Ansvarig

Granskningen avser kommunalförbundets delårsrapport som enligt 11 kap. 16§ KL ska behandlas av kommunfullmäktige i medlemskommunerna.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

Räkenskapsrevision

Delårsrapportens räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Vi noterar att kommunalförbundets delårsrapport utöver resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse även innehåller ytterligare avsnitt så som finansuppföljning, driftbudgetavräkning och väsentliga personalförhållanden. Vår bedömning är att delårsrapporten som helhet innehåller det minimum av information som ska ingå enligt LKBR och RKR.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Förbundet har valt att justera retroaktivt och boka upp en skuld till kollektivet. När det gäller denna skuld bör förbundet upprätta en plan på hur denna skuld inom ca tre år skall lösa upp den emot framtida underskott till kollektivet.

Delårsrapportens räkenskaper – Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

Förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Översiktlig beskrivning av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet har upprättats.

God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. KL ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionen beslutade målen.

Kommunalförbundet Avfall & återvinning Skaraborg har i delårsrapporten antagit 4 st. perspektiv varav 1 st. ekonomiskt perspektiv. Inom perspektiven finns fyra övergripande verksamhetsmål och ett finansiellt mål. Tillhörande målen finns 11 delmål.

Finansiella mål:

- *Ekonomiskt perspektiv (1 st delmål).*

Mål: Ekonomi i balans (soliditeten ska inte understiga 35%).

Verksamhetsmål

- *Verksamhet- och miljöperspektiv (3 st delmål)*

Mål: Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet.

- *Kundperspektiv (4 st delmål)*

Mål: God service och hög tillgänglighet

Mål: Aktuell och lättillgänglig information om förbundet avfallshantering och kundens bidrag till detta.

- *Medarbetarperspektiv (3 st delmål).*

Mål: Vara en attraktiv arbetsgivare.

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål:

Av delårsrapporten framgår att det finansiella målet inte uppnås eftersom redovisningsprincipen ändrats.

Verksamhetsmål

Av delårsrapporten framgår följande bedömning av perspektiven med tillhörande delmål:

- *Verksamhet- och miljöperspektiv.*

Två delmål är uppnådda. För ett delmål har mätning ej skett, då analys är planerad till höst 2025.

- *Kundperspektiv (två verksamhetsmål redovisas inom ramen för detta perspektiv)*

Tre delmål är uppnådda. Ett delmål är ännu inte uppnått, men bedöms uppnås under andra halvåret.

- *Medarbetarperspektiv.*

Ett delmål är delvis uppnått, ett delmål är uppnått och aktiviteter för ett delmål har ej genomförts under perioden.

Direktionens samlade bedömning är att två perspektiv är uppnådda och ett är delvis uppnått. Direktionens prognos är även att flera av delmålen kommer uppnås under 2025.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiella mål:

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att det redovisade prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2025. Detta eftersom förbundet har gjort en uppbokning av skuld till kollektivet.

Verksamhetsmål:

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som direktionen fastställt i budget 2025.

Balanskravsresultat

En kommun/förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

I delårsrapportens förvaltningsberättelse återfinns ett särskilt avsnitt benämnt "Balanskravsresultat".

Kommunalförbundet har inga negativa balanskravsresultat att återställa.

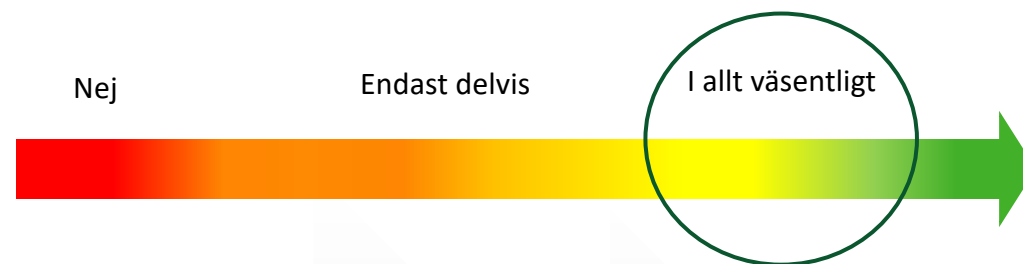
Bedömning av balanskravsresultat 2025

Balanskravsutredning	2025-01-01- 2025-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Resultat enligt resultaträkningen	19 111	23 211	15 762
- samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0

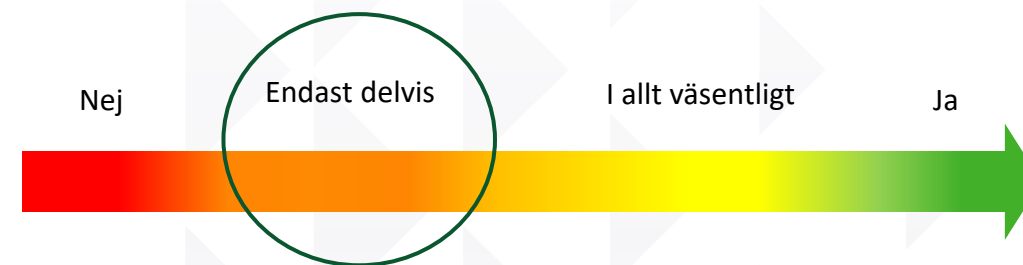
Balanskravsutredning	2025-01-01- 2025-06-30	Prognos 2025	Budget 2025
Delårets resultat efter balanskravsjusteringar	19 111	23 211	15 762
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Delårets balanskravsresultat	19 111	23 211	15 762

Sammanfattning

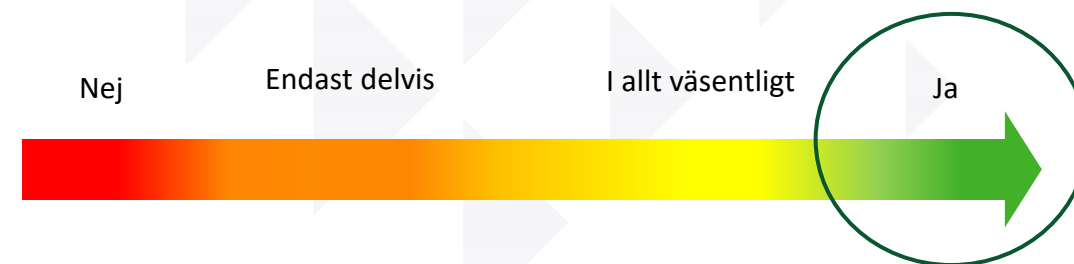
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Är det prognostiserade resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

Kommer kommunalförbundet att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Tack!

Yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Avfall & Återvinning Skaraborg, Org.nr 222000-1206

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter för Avfall & Återvinning Skaraborg för perioden 2025-01-01-2025-06-30 avgiven av direktionen den 2025-09-22. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

En översiktlig beskrivning av kommunalförbundets drift- och investeringsverksamhet har upprättats.

Jönköping daterat enligt den elektroniska dateringen

Azets Revision & Rådgivning AB

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor/Sakkunnigt biträde

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

THORD AXELSSON

Undertecknare

Serienummer: 6bc90989be51b2[...]d86513172846d

IP: 213.66.xxx.xxx

2025-10-07 17:51:36 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Kommunstyrelsen

Ks § 124

2025-297

Samordningsförbundet Skaraborg: Delårsredovisning 2025

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsredovisning 2025 för Samordningsförbundet Skaraborg.

Sammanfattning

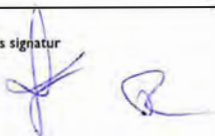
Samordningsförbundet Skaraborg har inkommit med Delårsredovisning 2025.

Beslutsunderlag

Kommunsekreterarens missiv, 2025-10-08.
Samordningsförbundet Skaraborg, Delårsredovisning 2025.

Skickas till

Samordningsförbundet Skaraborg

Enhet

Kansliet

Datum

2025-10-08

Dnr

2025-297

Handläggare

Emma Gabrielsson

Mottagare

Kommunstyrelsen

Samordningsförbundet Skaraborg: Delårsredovisning 2025

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna delårsredovisning 2025 för Samordningsförbundet Skaraborg.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Skaraborg har inkommit med Delårsredovisning 2025.

Beslutsunderlag

Samordningsförbundet Skaraborg, Delårsredovisning 2025.

Skickas till

Samordningsförbundet Skaraborg

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

DELÅRSREDOVISNING 2025

Beslutad av styrelsen 2025-xx-xx

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	4
Organisation	4
Uppdrag	4
Finansiering	4
Verksamhetsidé och vision.....	4
Översikt över verksamhetens utveckling.....	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	5
Eget kapital	5
Finansiering av insatser.....	5
Målgrupp	5
Händelser av väsentlig betydelse	6
Cresco+	6
Nationell styrning	6
Utvecklingsår 2025.....	6
Finsamdagen	7
Personalförändringar	7
Kompetensutveckling	7
Samverkansdag 26 augusti med Beredningsgruppen.....	7
Forskningssamarbeten – pausats/avslutats	7
Behovsanalys	8
Styrning och uppföljning av verksamheten.....	8
Organisation	8
Internkontroll	8
Uppföljning	8
God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning	9
God ekonomisk hushållning	9
Framgångsfaktorer	12
Utmaningar	13
Analys	13

<i>Uppföljning av verksamheten.....</i>	<i>13</i>
<i>Uppföljning och resultat för individinriktade insatser.....</i>	<i>14</i>
<i>Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser.....</i>	<i>14</i>
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>15</i>
Motivering	15
<i>Väsentliga personalförhållanden.....</i>	<i>16</i>
<i>Förväntad utveckling.....</i>	<i>16</i>
<i>Resultaträkning</i>	<i>17</i>
<i>Balansräkning.....</i>	<i>18</i>
<i>Kassaflödesanalys</i>	<i>19</i>
<i>Driftredovisning.....</i>	<i>20</i>
<i>Noter</i>	<i>21</i>
<i>Styrelsens underskrift</i>	<i>23</i>

Förvaltningsberättelse

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt kommunerna Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har styrelsen ett kansli och en beredningsgrupp.

Uppdrag

De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samverka bättre.

Finansiering

Samordningsförbundet Skaraborg finansieras via Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, Västra Götalandsregionen med en fjärdedel och kommunerna (Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara) med resterande fjärdedel. Utöver dessa medlemsintäkter har Samordningsförbundet Skaraborg bedrivit ett ESF-projekt med ytterligare ca 16 mkr i bidrag under en tvåårsperiod till och med juni 2025.

Verksamhetsidé och vision

Samordningsförbundet Skaraborg har som långsiktigt effektmål att öka invånarnas hälsa så att andelen i arbetsför ålder som är beroende av offentlig försörjning minskar och att fler kommer i egen försörjning. Samordningsförbundet Skaraborgs mål är att agera proaktivt och med stor lyhördhet finansiera eller delfinansiera rehabiliteringsinsatser hos huvudmännen eller hos andra rehabiliteringsaktörer där deltagarna är aktuella hos minst två av huvudmännen. Samordningsförbundet ska vara välkänt både externt och inom parternas organisationer.

Samordningsförbundet Skaraborgs vision är *Vi skapar möjligheter!*

Översikt över verksamhetens utveckling

	8/31/25	8/31/24	8/31/23	8/31/22	8/31/21
Verksamhetens intäkter	14,170,195	15,920,855	15,103,112	18,013,091	17,771,157
Verksamhetens kostnader	-13,977,614	-20,179,811	-17,523,027	-12,950,634	-14,605,560
Årets resultat	192,582	-4,258,946	-2,419,915	5,062,457	3,165,598
Soliditet	64%	58%	75%	81%	48%
Antal anställda	2	3	4	5	5

Budgetplanen var att omsätta mer av det egna kapitalet i verksamhet än vad utfallet visar. Att vi kan tänka så beror på att Samordningsförbund ej får inneha ett alltför stort eget kapital utan istället ska omsätta finansiella medel till verksamhet, vilket också gjorts i stor utsträckning men ej i riktigt så stor omfattning som det var tänkt. Resultat vid delåret ger ett eget kapital på 5 342 tkr.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Eget kapital

Vid årsskiftet hade förbundet ett eget kapital på 5 342 tkr och med detta inräknat en budgetram på 25 232 tkr. Av detta var 4 186 tkr budgeterat för drift och övriga medel var möjliga att omsätta i verksamhet för våra medlemmar. Vid delåret visar prognosen på att förbundet kan komma att ha 5 534 tkr i eget kapital vid kommande årsskifte.

Finansiering av insatser

Förbundets inriktning är projektorienterad och finansiering kan sökas av minst två parter för att utveckla ett gemensamt arbete. Parterna kan ej söka finansiering för att täcka kostnader för ett ordinarie uppdrag. Förbundet har bedrivit ett stort ESF-projekt med namn Cresco+ där vi har arbetat med att utveckla BIP-metoden och där alla våra medlemskommuner varit aktiva utförare av rehabiliteringen. Förbundet har haft fem förberedande insatser under delåret där huvudmålet efter genomförd insats är att uppnå upplevd bättre hälsa och ökad aktivitetsförmåga hos deltagarna och att deltagarna på så vis närmar sig arbetsmarknaden och egen försörjning. Förbundet har även haft ett individinriktat projekt som avslutades i februari samt tre strukturinriktade insatser inkluderat kompetensutveckling.

Samordningsförbundet Skaraborg arbetar mycket nära sina medlemsparter och finansierar många insatser som bedrivs av framför allt kommunerna. I en sådan här differentierad organisationsmodell krävs ett omfattande arbete med att följa upp och ge stöd till alla insatsansvariga och det är också förbundets mest omfattande arbete.

Målgrupp

Förbundets målgrupp är personer mellan 16–65 år som är i behov av samordnad rehabilitering för att närma sig arbetsmarknaden. Samordningsförbundet Skaraborg har uttalat att vi ska arbeta med individer så tidigt som möjligt i rehabiliteringsprocessen och det innebär att vi arbetar mycket med motivation och självinsiktshöjande insatser. Att arbeta med individer i ett så tidigt skede påverkar hur vi definierat våra mål och därför har vi också flera delmål som snarare handlar om stegförflyttningar än om faktiskt uppnått arbete eller påbörjade studier.

Händelser av väsentlig betydelse

Cresco+

Vid halvårsskiftet 2025 avslutades ESF-projektet Cresco+ och med det satte förbundet punkt för en flerårig period med ett aktivt projektägarskap av ESF-projekt. Redan den sista april avslutades genomförandefasen då förbundets finansiering av medlemskommunernas 23 samordnartjänster upphörde. Cresco+ har pågått under ca 2 år, omsatt 33,2 mkr, engagerat alla förbundets 17 medlemmar och har sammanlagt haft 741 deltagare aktiva i projektet.

Nationell styrning

2020/2021 gjordes en översyn av Finsamslagstiftningen och det inleddes med en omtolkning av representationen i samordningsförbund och budskapet blev att alla medlemmar skulle vara fullvärdiga medlemmar och inte som tidigare kunna representera varandra i styrelsen. Därefter kom direktiv om att samordningsförbund inte längre kunde hantera personuppgifter och detta resulterade i en kraftig förändring gällande uppföljning och att dåvarande uppföljningssystem SUS lades ner och ett nytt mycket begränsat uppföljningssystem skapades; Uppföljning Finsam.

Hösten 2024 följdes sedan dessa omtolkningar av ett nationellt förtydligande där lagtextens intentioner ytterligare förstärktes i Kunskapsstödet. Här betonas återigen vikten av att det är medlemmarna som aktivt ska driva ett förbunds utveckling och att ett samordningsförbund inte kan agera som en egen femte myndighet. Det blev också klart att samordningsförbund inte längre kan ansöka om ett projekt med extern finansiering utan endast agera i beredningen av ett sådant.

Utvecklingsår 2025

Med ovan nämnda förtydliganden blev det uppenbart att förbundets arbete och roll skulle komma att förändras och därför startade kansliet redan i januari månad ett utvecklingsarbete. Beredningsgruppen började med att få svara på frågorna "Vilket stöd önskar beredningsgruppen av samordningsförbundet?" och "Vad tycker beredningsgruppen att förbundets pengar ska användas till?". Vid nästa tillfälle fick beredningsgruppen svara på vad man tyckte fungerade bra och vad man tyckte borde utvecklas samt "Om vi inte hade ett förbund, varför skulle vi då starta ett förbund?".

På Omvärldsdagen gick vi sedan med både beredningsgruppen och styrelsen vidare med att ställa oss frågan hur de ekonomiska medlen skulle kunna omsättas och fokus låg på vilka fördelar man kunde se med en "fördelningsmodell" där framförallt kommunerna (som oftast är ansvariga utförarna av rehabiliteringen) skulle tilldelas en summa med viss hänsyn till kommunstorlek. Då var det flera som uttryckte sig vilja få mer information om förbundets nuvarande styrning men framförallt mer information om vad den så kallade fördelningsmodell egentligen innebar. Därför gjordes något av ett omtag med beredningsgruppen på deras nästa möte där rådande dokument och planer repeterades samt en ytterligare beskrivning av vad en fördelningsmodell kan innebära. På samma möte beslutades sedan att beredningsgruppen skulle ägna så stor del som möjligt av nästkommande möte i augusti åt en fortsättning på utvecklingsåret 2025.

Startgrid - ett flerårigt projekt specifikt riktat till ungdomar med aktivitetsersättning

Startgrid har varit ett projekt där man fördjupat sig i vilket stöd personer med aktivitetsersättning behöver för att närma sig arbete eller studier. Projektet har varit unikt på det sättet att det har fortgått under hela 5 år samt haft en målgrupp som varit mycket specifik. Mer om projektets resultat finns att läsa i slutrapporten som finns på vår hemsida under Dokument – Rapporter och utvärderingar.

Finsamdagen

Årets finsamkonferens var i form av en dagkonferens och var förlagd till Oscarsteatern i Stockholm den 2 april. Förbundet var ett av fyra som deltog aktivt genom att vara med på scen och presentera hur vi arbetat med BIP-metoden i Cresco+. Även styrelsen och beredningsgruppen fanns representerade som åhörare med 11 personer under dagen. Förbundet stod för konferensavgift och resa.

Personalförändringar

Förbundschef Christel Martinsson meddelade styrelsen den 1 april att hon önskar gå i pension från och med den 1 september. Den då påbörjade rekryteringen av en verksamhetsledare beslutade styrelseberedningen därför skulle pausas och återupptas först när en ny förbundschef fanns på plats. Istället skulle rekryteringsprocessen av en ny förbundschef påbörjas. Den tionde juli avslutades rekryteringen och tjänsten som förbundschef fick Jonas Lundqvist som närmast arbetat som områdeschef för funktionshinderområdet i Lidköpings kommun. Jonas tillträder den 7 oktober.

Den 30 juni avslutades ESF-projektet Cresco+ och vid samma datum slutade Ann-Sofie Lövgren som arbetet som projektledare och som tidigare beslutats så utökades Amanda Hermanssons tjänst till heltid från och med den 1 juli.

Kompetensutveckling

Delårets kompetensutveckling har dominerats av kortare digitala föreläsningar och vårens ämnen har varit budget- och skuldrådgivning, vårdens digitala erbjudanden, rehab och deras erbjudanden samt information om SGI0 från Försäkringskassan. Utöver de digitala föreläsningarna har vi på medlemmarnas önskemål även anordnat utbildning i lösningsfokuserad samtalsmetod samt haft en uppföljningsdag av 7TJUGO.

Kompetensutveckling är verkligen ett innehåll som förbundets medlemmar prioriterar och som de önskar att förbundet fortsätter att arrangera. Under delåret har 288 personer deltagit och helhetsbetyget på det vi arrangerat var 4.2 av 5.

Samverkansdag 26 augusti med Beredningsgruppen

Årets samverkansdag med beredningen innehöll inslag som rapport från ESF-projektets utvärderare Sweco, inspiration från länsförbundet Finsam Kalmar, ett kort pass med vanligt beredningsgruppsmöte samt en större del som ägnades åt Utvecklingsår 2025. Beredningsgruppen fick gott om tid att diskutera både framtida innehåll dvs aktiviteter och insatser som Samordningsförbundet ska finansiera, hur förbundet och framförallt beredningsgruppen ska vara organiserade och slutligen hur de finansiella medlen ska ansökas om alternativt fördelas.

Inga skarpa förslag mejslades fram men önskemål om att förbundet fortsatt ska bedriva kompetensutveckling, och främja parternas samverkan både på en Skaraborgsnivå men också på en mer lokal nivå var mycket tydliga. Behovet av att öka samverkansytorna mellan parterna är också ett mycket starkt önskemål och helst i någon form av samverkansteam där alla parter ska delta. Hur finansiering ska omsättas i verksamhet finns det fortfarande lite olika åsikter om där parametrar som likvärdighet och stabilitet står mot innovation och utveckling.

Forskningssamarbeten – pausats/avslutats

I november 2023 fick förbundschef i uppdrag att undersöka möjligheten att knyta en forskare till förbundets insatser. Processen startade redan i december med den första kontakten med Högskolan i Skövde och har sedan fortsatt med en bred representation från tre av Högskolans fem institutioner. Både innehåll och

finansiering har diskuterats och en första ansökan om planeringsbidrag har skickat in och beviljats av Skaraborgsinstitutet. Det är Högskolan som ansökt om ett planeringsbidrag inför en större forskningsansökan.

Samordningsförbundet Skaraborg har även deltagit i diskussioner om två ytterligare forskningssamarbeten; ett med Linköpings universitet tillsammans med sex ytterligare samordningsförbund, samt ett där Skövde och Gullspångs kommuner ingår tillsammans med Mittuniversitetet.

Dialogen med Högskolan i Skövde har pausats på grund av byte av förbundschef och diskussionerna med Linköpings universitet har avslutats på grund av en icke förenlighet med finsamslagstiftningen.

Behovsanalys

Syftet med behovsanalysen är att skapa ett underlag för att kunna identifiera lämpliga insatser kopplat till identifierade behov. Statistiken hämtas framförallt från SCB och Kolada. När det gäller de enskilda avsnitten om respektive medlem så får enhetschefer från beredningsgruppen möjlighet att ge sina reflektioner men på grund av vakanser och därmed mindre resurser på kansliet så togs endast en mycket enkel analys fram 2025.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Organisation

Samordningsförbundet Skaraborgs styrelse har till sin hjälp ett kansli med en av förbundet anställd förbundschef samt en halvtidstjänst som administratör. Utöver detta har det funnits projektanställda i form av projektledare, metodstödare samt del av tjänst som administratör fram till och med den sista juni. Ekonomiskt stöd köps av medlemsparten Västra Götalandsregionen och löne- och pensionshjälp köps av den numera samverkande löneenheten med säte i Lidköping. Företagshälsovård finns upphandlad och avtal finns tecknat med Avonova. Förbundschefen har i uppdrag av styrelsen att leda det operativa arbetet, ha personalansvar för förbundets medarbetare och i övrigt verkställa det styrelsen fattar beslut om.

Internkontroll

Förbundet har en tydlig internkontrollprocess där styrelsen är högst aktiv. Den interna kontrollen börjar alltid på årets första styrelsemöte då kansliet har förberett områden som kan vara aktuella att identifiera risker inom. Styrelsen ägnar då en aktiv del av mötet till att tillsammans identifiera olika risker. Därefter tar kansliets personal vid igen och skriver fram en konsekvensbeskrivning. Efter det följer en riskbedömning som utförs av styrelseberedning och där konsekvens och sannolikhet vägs samman till ett riskvärde. Utifrån riskbedömningens resultat så upprättas sedan en internkontrollplan på de risker som får högst riskvärde. Internkontrollplanen fastställs av styrelsen på deras andra möte för året, och på årets sista styrelsemöte rapporterar kansliet hur kontrollen fallit ut.

Uppföljning

Eftersom det sektorsövergripande uppföljningssystemet har ersatts av ett nytt, Uppföljning Finsam, har möjligheterna att mäta förbundets resultat kraftigt begränsats och ej heller går det att göra någon nationell jämförelse av värde. Förbundet fortsätter dock att fylla i antal deltagare uppdelat på kön i det nationella systemet. I övrigt arbetar vi lokalt med månadsuppföljningar och del- och helårsredovisning på gruppnivå samt med en frivillig anonym avslutsenkät. Alla insatser har utöver detta en egen styrgrupp med ansvar för att både stödja och följa upp resultat. Styrelsen erhåller en sammanställning av resultaten både vid delårs- och helårsredovisning.

För att säkerställa att förbundet arbetar med rätt målgrupp och aktuella behov har förbundet ett uppdrag att ta fram en årlig behovsanalys samt att tillse att verksamheten ligger i linje med finsamslagstiftningens intentioner och krav. På grund av den vakans som finns på utvecklingsledartjänsten samt avsaknad av en processtödare gjordes en ytterst begränsad behovsanalys våren 2025.

Styrelsen gör en årlig internkontroll enligt fastställd internkontrollplan samt följer framtagna policydokument, exempelvis integritet- och upphandlingspolicy. I upprättat årshjul finns en årlig omvärldsdag då förbundets behovsanalys presenteras samt en årlig budgetupptakt då verksamhetsplan med tillhörande budgetplan processas fram.

God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar både om ekonomi och verksamhet. Även under 2025 finns det två verksamhetsmål med elva tillhörande delmål samt ett finansiellt mål med fyra tillhörande delmål som utgör god ekonomisk hushållning.

Sammanfattningsvis är 10 av 15 delmål redan uppnådda eller bedöms kunna vara uppnådda vid årsskiftet. Förbundet gör den sammanvägda bedömningen att god ekonomisk hushållning kommer uppnås för 2025.

Nedan följer en sammanställning och kort analys över utfallet för dessa tre mål.

Mål 1: Deltagande kvinnor och män i förbundets individinriktade insatser gör en likvärdig stegförflyttning närmre arbete eller studier.

3 av 6 delmål är uppnådda eller bedöms kunna vara uppnådda vid årsskiftet.

- *70 % av kvinnor respektive män upplever en förbättrad hälsa.*

Målet är inte uppnått och bedöms inte kunna vara uppnått vid årsskiftet.

När deltagare avslutas i våra insatser uppger 54% att de mår bättre efter insatsen än vad de gjorde innan. Det finns en relativt stor skillnad mellan könen; 51% av kvinnorna uppger att de mår bättre efter insats men av männen är siffran 60%. 100% av de med en annan definition av kön uppger att de mår bättre efter insatsen, men det rör sig bara om en person.

Resultatet är sämre än årsredovisningen 2024 då 65% uppgav att de mår bättre efter insatsen än vad de gjorde innan (67% av kvinnorna, 64% av männen, 67% med annan definition av kön).

- *60 % av kvinnor respektive män har en ökad aktivitetsförmåga.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

61% av alla avslutade deltagare har en ökad aktivitetsförmåga. Här finns ingen större skillnad mellan könen; 58% av kvinnorna och 63% av männen. 33% (1 person) med en annan definition av kön har ökat sin aktivitetsförmåga.

Resultatet har blivit bättre sedan årsredovisningen 2024 då 57% hade en ökad aktivitetsförmåga (60% av kvinnorna, 51% av männen, 38% med en annan definition av kön).

- 60 % av kvinnor respektive män har en positiv avslutsanledning (arbete, studier, aktivt arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och uppfyller arbetslivets grundläggande krav, arbetsträning i samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, praktik eller annan arbetslivsinriktad insats via Arbetsförmedlingen, eller fortsatta arbetslivsinriktade insatser via kommunen med försörjningsstöd)

Målet är inte uppnått och bedöms inte kunna vara uppnått vid årsskiftet.

Endast 35% har avslutats mot en positiv avslutsanledning; 37% av kvinnorna och 33% av männen. Ingen med en annan definition av kön har avslutats mot en positiv avslutsanledning vid delåret.

Resultatet är sämre än årsredovisningen 2024 då vi hade 51% positiva avslut (49% av kvinnorna, 56% av männen, 38% med en annan definition av kön).

- 10 % av kvinnor respektive män har fått arbete, är aktivt arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och uppfyller arbetslivets grundläggande krav, eller har börjat studera.

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

12% av deltagarna har fått arbete/är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter en förbundsfinansierad insats. Här finns inga könsskillnader utan det är 12% av både kvinnor och män. Ingen med en annan definition av kön har avslutats direkt till arbete, aktivt arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och uppfyller arbetslivets grundläggande krav, eller studier.

Resultatet är något sämre än årsredovisningen 2024 där 13% av deltagarna har fått arbete/är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter en förbundsfinansierad insats; 11% av kvinnorna, 18% av männen samt 13% med en annan definition av kön. Dock är resultatet vid delåret 2025 mer jämställt.

- Kvinnor som avslutas i förbundets insatser har 2025 en högre andel positiva avslut, fler har närmat sig arbete/studier än resultatet 2024.

Målet är inte uppnått och bedöms inte kunna vara uppnått vid årsskiftet.

Förra året hade 49% av kvinnorna positiva avslutsanledningar, i år är siffran endast 37% vid delåret. Om man bara tittar på de kvinnor som avslutats till arbete/studier/arbetssökande har resultatet blivit bättre, från 11% till 12%.

- På ett år har förbundet minst 400 personer inskrivna i sina individinriktade insatser.

Målet är uppnått.

Under delåret 2025 har förbundet haft totalt 420 deltagare, varav 277 kvinnor, 139 män, och 4 med en annan definition av kön. Majoriteten av dessa har deltagit i Cresco+; 289 deltagare varav 171 kvinnor, 115 män, och 3 med en annan definition av kön.

Mål 2: Förbundets fyra parter arbetar tillsammans med individens bästa i fokus.

4 av 5 delmål är uppnådda eller bedöms kunna vara uppnådda vid årsskiftet.

- *Det finns behovsanpassade forum där parterna regelbundet möts och där samverkan främjas.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

De regelbundna forum som finns är styrelse, styrelseberedning, beredningsgrupp, styrgrupper och nätverksträffar. I alla dessa forum möts medlemmarna över organisatoriska gränser. Som underlag till detta delmål finns utvärderingen som styrelse samt beredningsgrupp svarar på vid vårens omvärldsdag och höstens budgetupptakt. Snittet på frågorna som rör just detta delmål är 3,7/5 efter utvärdering på vårens omvärldsdag.

- *Behovsanpassad kompetensutveckling arrangeras och nyttjas. Minst 4 tillfällen per termin med behovsanpassad kompetensutveckling arrangeras och minst 70% av tillgängliga platser nyttjas.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

6 tillfällen arrangerades under våren. 2 av dessa var fysiska utbildningar där 90% av platserna nyttjades av deltagare.

I de 4 digitala forumen har vi haft ca 252 deltagare totalt.

Planeringen över vilken kompetensutveckling som ska erbjudas går inför varje termin via beredningsgruppen för att säkerställa att kompetensutvecklingen baseras på behov.

- *Goda exempel inhämtas, sprids och tas tillvara.*

Målet är uppnått.

Den förberedande insatsen Mofalla Lantgård deltog under vårens Omvärldsdag där både beredningsgrupp och styrelsen medverkade. De berättade om sin verksamhet och måluppfyllelse som under 2024 var den insats som lyfte procentuellt flest deltagare mot positiva avslut.

Förbundet och metodutvecklingsprojektet Cresco+ valdes ut att vara med och sprida sitt arbete under 2025 års Finsamkonferens. Då fick förbundet chansen att sprida både lite om själva förbundet men självklart mest om det omfattande och gedigna arbete som utförts hos alla våra medlemskommuner med hela 741 deltagare kopplat till BIP-metoden.

- *Helårsekvivalenterna minskar i Skaraborg.*

Målet är inte uppnått.

Helårsekvivalenterna ned eller uppgång mäts endast vid årsredovisningen.

- *Förbundets uppdrag är välkänt hos alla fyra parter, bland de som behöver ha kännedom för att uppdraget ska kunna utföras.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

De fyra parterna har generellt en god kännedom om förbundet och dess uppdrag. Som underlag till detta delmål finns utvärderingen som styrelse samt beredningsgrupp svarar på vid omvärldsdagen och budgetupptakten. De kommentarer som inkommit under året är att det kan finnas ett värde i att fler medarbetare hos medlemmarna får bättre kännedom om förbundet, samt att både politiker och vårdn kan behöva bättre kännedom.

Mål 3: Tilldelade medel ska omsättas i verksamhet som gynnar de invånare i förbundets område som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser.

3 av 4 delmål är uppnådda.

- *Merparten av medlen ska gå till individinriktade insatser.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara uppnått även vid årsskiftet.

Under delåret har 9 129 tkr kr (65%) av förbundets finansiella medel omsatts i individinriktade insatser.

- *Insatserna överensstämmer med de områden den årliga behovsanalysen synliggör.*

Målet är uppnått.

- *Förbundet ska ha minst 1,5 miljoner i eget kapital vid årets slut.*

Målet är uppnått och bedöms kunna vara fortsatt uppnått även vid årsskiftet.

Förbundet har vid delåret ett eget kapital på hela 5 534 tkr.

- *Det egna kapitalet ska vid årets slut ska vara max 20 % av årets ingångna medel. Övriga medel ska vara omsatta i verksamhet.*

Målet är inte uppnått och bedöms kanske inte heller kunna vara uppnått vid årsskiftet.

Förbundet har än så länge inte kunnat omsätta så mycket finansiella medel som budgeterats så nuvarande eget kapital är fortfarande högre än det av Nationella Rådet rekommenderade 20% av ingångna medel.

Framgångsfaktorer

Att individen får ett stöd med både vardagliga och sociala behov samtidigt som stödet också innehåller arbetslivsinriktade insatser är det som varit kärnan i metodutvecklingsprojektet Cresco+. Detta tillsammans med att handläggaren har en tro på att individen kan få ett jobb och erbjuder insatser parallellt har visat sig vara mycket avgörande i den danska BIP-studien för att en individ ska få och behålla ett jobb.

Cresco+ pågick till och med juni 2025 och vi hoppas att det arbetet lett till att fler får och kan behålla ett jobb, dvs att våra medlemmars arbete med att ge ett stöd till individer ska bli mer hållbart. Att samverka mellan olika förvaltningar och mellan parter utvecklas vet vi stärker arbetet runt en individ och minskar väntetider och glapp då en individ annars tenderar att backa i sin utveckling. Att kännedom om förbundets olika insatser är hög underlättar därmed remittering till rätt insats och skapar på det sättet också bättre förutsättningar för positiva stegförflyttningar mot arbete eller studier.

Flera av de förberedande insatserna vittnar om att den goda samverkan med remittent, långsiktig planering och målsättning för deltagaren är en tydlig framgångsfaktor för progression. Flera säger också att ett samtidigt deltagande i Cresco+ har visat på en mer hållbar utveckling för individen. Många ser att flertalet deltagare upplever en förbättrad hälsa, att de stärker sin självkänsla och egenmakt, får större självinsikt och ökar förmåga att lösa problem och planera sitt liv.

Att alla medlemskommuner deltagit i utvecklandet av BIP-metoden har möjliggjort ett gemensamt lärande över kommungränser men det har även underlättat och stärkt samarbetet mellan respektive kommun och Försäkringskassan.

Utmaningar

Utmaningar som nämns på styrgruppsmöten och framkommer i månadsrapporter handlar dels om att det alltför ofta uppstår köer både till förbundets insatser men framförallt till det förstärkta samarbetet och till insatser hos Arbetsförmedlingen. En annan utmaning är att en betydande andel av våra deltagare har varit utanför arbetsmarknaden under en mycket lång tid. Årsredovisningen 2024 visade att 48 % av deltagarna har haft offentlig försörjning i mer än 4 år. Att då introducera dem i en aktivitet där de får delta i regel mellan 12 och 24 veckor, med målet att denna period ska förändra deras situation så att de efteråt är redo att stå till arbetsmarknadens förfogande, upplevs av många coacher som en mycket svår uppgift. Det framhålls också som en utmaning att deltagarna ofta har mer än en diagnos, vilket kan försvåra processen. Dessutom upplevs det särskilt utmanande för kvinnor att genomgå rehabilitering när de har barn med neuropsykiatriska problem, eftersom de ofta tar ett större ansvar för hem och familj.

Analys

Under de senaste åren har förbundet haft en tydlig strategi att inkludera individer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden och kanske allra tydligast har det varit i ESF-projektet Cresco+. Om förbundet ska fortsätta inkludera individer som står långt ifrån arbetsmarknaden kanske målet om hur många som ska nå ett positivt avslut bör ses över.

Vi lyckas däremot i stor utsträckning att stegförflytta deltagarna närmre arbete och studier även om de inte når ända fram, vilket framförallt märks i Cresco+ i progressionsmätningar och i uppföljningssamtalen sex månader efter avslut. Detta märks också i det förstärkta samarbetet där Arbetsförmedlingen uttrycker att individer som kommer från förbundets insatser är mer förberedda och rustade för ett arbete jämfört med dem som inte varit i någon insats.

Uppföljning av verksamheten

Samordningsförbundet Skaraborg bedriver både strukturinriktade och individinriktade insatser. Under delåret har 7 individinriktade insatser och 3 strukturinriktade insatser (inklusive kompetensutvecklingen) pågått. Läs mer om insatsernas resultat i bilagan projektredovisning 2025.

Förbundet låter insatserna själva följa upp sin verksamhet och sedan redovisa på en aggregerad nivå i samband med del- och helårsredovisning till förbundet. Förbundets strukturinriktade insatser följs upp i individuella lösningar anpassade för insatsen, och kompetensutvecklingen har en väl etablerad anonym enkät som går ut till deltagare i samband med en aktivitet. Utöver ovan finns styrgrupper med berörda parter i insatserna och månadsuppföljningar med projektpersonal; dessa har förutsättningar att fånga upp oförutsedda händelser samt följa huruvida insatsen leder mot målen.

Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

De individinriktade insatser som har bedrivits hittills under året är:

- Cresco+
- Friskvågen
- GreveGarden Friskvård
- Grön Rehab Tidaholm
- Hantverksstegen
- Mofalla Lantgård
- Startgrid

Antal deltagare och avslutsanledningar

Under delåret har 420 individer (277 kvinnor, 139 män, 4 med annan definition av kön) deltagit i våra olika individinriktade insatser. 289 av dessa har deltagit i ESF-projektet Cresco+. 361 individer har avslutats under delåret (230 kvinnor, 128 män samt 3 med annan definition av kön).

Av de som avslutats har 128 individer (86 kvinnor, 42 män) positiva avslut. Det är 35% av totala antalet avslut (37% för kvinnor, 33% för män).

42 deltagare (12% av de som avslutats) har fått arbete, är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter insatsen, varav 27 kvinnor (12% av de kvinnor som avslutats) och 15 män (12% av de män som avslutats).

176 deltagare (49% av de som avslutats) har avslutats med en otydlig stegförflyttning, varav 103 kvinnor (45% av de kvinnor som avslutats) och 70 män (55% av de män som avslutats) samt 3 med annan definition av kön (100% av de med annan definition av kön som avslutats).

54 deltagare (15% av de som avslutats) har avslutats med övriga avslutsanledningar, varav 39 kvinnor (17% av de kvinnor som avslutats) och 15 män (12% av de män som avslutats).

Hälsa och aktivitetsförmåga

Inom Cresco mäts upplevd hälsa i en separat frivillig anonym enkät, vilket betyder att inte alla deltagare har svarat. Av 289 avslutade deltagare i Cresco har 67 svarat. I övriga insatser svarar samtliga deltagare på frågan om upplevd hälsa, 75 deltagare (54%) uppger att de mår bättre efter insats, varav 50 kvinnor (51%) och 24 män (60%) samt 1 med annan definition av kön (100%).

219 deltagare (61% av de som avslutats) har utökat sin tid i aktivitet under insatsen, varav 133 kvinnor (58% av de kvinnor som avslutats), 81 män (63% av de män som avslutats) samt 1 med annan definition av kön (33% av de med annan definition av kön som avslutats).

Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Förbundet har haft tre strukturinriktade insatser under delåret.

Stoppa Våldet

Ett projekt som går ut på att frågor om våld i nära relation ska ställas till alla deltagare i våra insatser på rutin och att ett evidensbaserat frågeformulär ska användas. Under delåret har 114 enkäter inkommit, varav 70 besvarats av kvinnor, 43 besvarats av män och 1 av en person med en annan definition av kön. I dessa framgår det att 39 kvinnor (56%) har varit utsatta eller har utsatt någon annan för antingen fysiskt, psykiskt,

sexuellt eller verbalt och kränkande våld. Motsvarande siffra för män är 26 (60%). Mer utförligt resultat och analys finns att läsa i bilagan Projektredovisning 2025.

Samverkansteam

Ett projekt med Arbetsförmedlingen samt Falköping, Gullspång, Tibro och Vara kommuner med syfte att öka samverkan. Ett samverkansteam bestående av en arbetsförmedlare och representanter från aktuell kommun genomför möten tillsammans med projektets deltagare för att utforma en gemensam och samordnad planering mot egen försörjning. Mer finns att läsa i bilagan Projektredovisning 2025.

Kompetensutveckling

6 tillfällen med kompetensutveckling för våra medlemmar arrangerades under våren. 2 av dessa var fysiska utbildningar där 90% av platserna nyttjades av deltagare (36 av 40 platser). I de 4 digitala forumen har vi haft ca 252 deltagare. I den digitala utvärderingen är det genomsnittliga betyget för kompetensutvecklingen våren 2025 4,2 av 5.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet beräknas enligt följande:

= Årets resultat enligt resultaträkningen	= 192 582
- Samtliga realisationsvinster	- 0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+ 0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	+ 0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-/+ 0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	+/- 0
=Balanskravsresultat	= 192 582

Motivering

Kommunallagens minimikrav på god ekonomisk hushållning är det så kallade balanskravet där grundregeln är att intäkterna ska vara större än kostnaderna när hänsyn tagits till balanskravsjusteringarna.

Delårets resultat visar ej på något negativt resultat men styrelsen gör bedömningen att delårets resultat helst borde ha varit lägre med hänvisning till Nationella rådets rekommendationer kring storleken på eget kapital för finansiella samordningsförbund:

"Medelstilldelning inkluderat eget kapital ska omsättas i verksamhet och att maximalt 20% av årets ingångna medel ska finnas kvar vid årets slut."

Styrelsen har medvetet satsat på att tidigare uppbyggt eget kapital ska omsättas ut till Skaraborgs invånare med ett samordnat rehabiliteringsbehov men vid delåret har inte allt det som planerats kunnat omsättas därav än så länge inte något minusresultat.

Väsentliga personalförhållanden

På kansliet har förbundet 3 tillsvidaretjänster.

1,0 Förbundschef

1,0 Utvecklingsledare (vakant sedan 15 februari 2024)

1,0 Administratör (0,5 t.o.m. 250630, 1,0 fr.o.m. 250701)

Utöver detta har det fram till ESF-projektets avslut 250630 funnits 2,5 projektanställda; 1,0 projektledare, 1,0 metodstödare och 0,5 tjänst administration. Metodstödare har varit inlånad från en part och samverkansavtal har upprättats och projektledare och administratör har varit projektanställda på förbundet. Ekonomi samt löne- och pensionshantering köps in från två olika medlemsparter, Västra Götalandsregionen och Lidköpings kommun.

Förväntad utveckling

Det tidigare större egna kapitalet har till stora delar omsatts i verksamhet, inte minst i metodutvecklingsprojektet Cresco+. Under samma tid har en översyn av finsamlagen skett och möjligheten för förbundet att hantera personuppgifter eller söka ytterligare extern finansiering finns inte längre. Med dessa förutsättningar väcktes önskemålet om att använda 2025 som ett utvecklingsår och därför har både styrelse och beredningsgrupp inlett ett arbete för att komma fram till vilken inriktning och vilka satsningar som förbundet ska göra från och med 2026.

Under våren har ett intensivt arbete med att sprida BIP-metoden pågått och nu efter projekts slut kommer det bli upp till medlemmar och kansli att se hur det arbetet kan fortsätta att utvecklas och docka in på ett bra sätt i det som komma skall från 2026.

Framgent skulle kanske kansliet kunna arbeta mer med att sammankalla befintliga nätverk och bedriver ett utvecklingsarbete i nära kontakt med ordinarie verksamhet utan att finansiera medlemmarnas personal i samma utsträckning som tidigare.

Medlemmarna är i övrigt mycket tydliga med att förbundet ska fortsätta att arrangera kompetensutveckling som gynnar arbetet med de deltagare som ska få stöd för att gå från offentlig försörjning till egen försörjning.

Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	8/31/25	8/31/24
Verksamhetens intäkter	1	14,170,195	15,915,370
Verksamhetens kostnader	2	-13,971,513	-20,173,733
Verksamhetens resultat		198,682	-4,258,363
Finansiella intäkter		0	5,495
Finansiella kostnader		-6,101	-6,078
Resultat efter finansiella poster		192,582	-4,258,946
Extraordinära poster			
Årets resultat		192,582	-4,258,946

Balansräkning

Balansräkning

Belopp i kr	Not	8/31/25	8/31/24
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	3	-1,411,714	-222,294
Kassa och bank		9,994,077	13,807,810
Summa omsättningstillgångar		8,582,363	13,585,516
Summa tillgångar		8,582,363	13,585,516
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Årets resultat		192,582	-4,258,946
Övrigt eget kapital		5,341,759	12,202,412
Avsättning			
Avsättningar för pensioner			
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	4	3,048,023	5,642,050
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8,582,363	13,585,516

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		
Belopp i kr.	8/31/25	8/31/24
Årets resultat	192,582	-4,258,946
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	192,582	-4,258,946
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-3,666,425	-3,418,987
Ökning/minskning kortfristiga skulder	2,512,085	665,963
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1,154,340	-2,753,024
Årets kassaflöde	1,346,922	-1,505,922
Likvida medel vid årets början	8,647,155	15,313,732
Likvida medel vid årets slut	9,994,077	13,807,810

Driftredovisning

Belopp i tkr.	Utfall 8/31/25			Budget 8/31/25	Avvikelse 8/31/25	Utfall 8/31/24		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto*	Utfall- Budget netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Nettokostnader		13,977,614	13,977,614	14,996,333	-1,018,719		20,174,316	20,174,316
Medlemsbidrag	11,393,323		11,393,323	11,393,323	0	11,481,333		11,481,333
ESF-bidrag	2,776,872		2,776,872	2,776,872	0	4,434,037		4,434,037
Resultat			192,582	-826,138	1,018,720			-4,258,946
Utgående EK			5,534,341	4,515,621	1,018,720			7,943,466

Analys

I en jämförelse med periodens netto kontra det som budgeterats kan vi se att differensen är 1 019 mkr. Detta beror på att vissa insatser inte riktigt utnyttjat hela det budgeterade utrymmet exempelvis är det så när det gäller projekt, Samverkansteam, utgiftsposten Forskningsamarbete, samt när det gäller avsatta medel för kompetensutveckling och drift.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och kommunallag (KL). Förbundet följer god redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i enlighet med Finsamlagen, Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210).

Not 1. Verksamhetens intäkter

	8/31/25	8/31/24
Driftbidrag från staten	5,696,667	5,740,667
Driftbidrag från Töreboda kommun	95,190	96,453
Driftbidrag från Mariestads kommun	259,089	261,233
Driftbidrag från Gullspångs kommun	49,229	50,397
Driftbidrag från Hjo kommun	94,168	94,757
Driftbidrag från Karlsborgs kommun	71,679	71,719
Driftbidrag från Tibro kommun	119,235	120,500
Driftbidrag från Skövde kommun	664,860	666,651
Driftbidrag från Falköping kommun	352,700	356,495
Driftbidrag från Tidaholm kommun	136,963	137,663
Driftbidrag från Skara kommun	202,129	205,223
Driftbidrag från Götene kommun	137,199	138,350
Driftbidrag från Essunga kommun	57,570	58,413
Driftbidrag från Lidköping kommun	437,017	438,835
Driftbidrag från Vara kommun	171,296	173,644
Driftbidrag från regionen	2,848,333	2,870,333
EU-medel och andra bidrag	2,776,872	4,434,037
Summa	14,170,195	15,915,370

Not 2. Verksamhetens kostnader

	8/31/25	8/31/24
Månadslön	-504,822	-487,660
Arvode	-200,104	-193,244
Reseersättning	-18,811	-20,576
Sociala avgifter	-265,099	-268,291
Övriga personalkostnader	-32,309	-167,514
Verksamhetsanknutna kostnader	-11,296,371	-17,715,302
Lokalkostnader	-230,338	-223,493
Förbrukningsinventarier	-660	-5,525
Serviceavgifter till bransorganisationer	-73,775	-78,837
Tele, mobil	-17,535	-22,296
IT-tjänster	-20,790	-25,860
Konsultarvoden	-347,033	-258,017
Grupp-försäkringspremier	-9,778	-9,231
Övriga tjänster,	-42,863	-139,931
varav revisionskostnad	-35,000	-64,791
Valutakursförluster	0	-14,748
Övriga kostnader	-4,194	-1,418
Pensionsförsäkringspremier	-828,717	-448,829
Övriga pensionskostnader	-78,316	-92,961
Summa	-13,971,513	-20,173,733

Not 3. Fordringar

	8/31/25	8/31/24
Redovisningskonto, Ludvikamoms	216,106	328,703
Förutbetalda kostnader	25,961	25,493
Upplupna intäkter	-1,653,780	-576,490
Summa	-1,411,714	-222,294

Not 4. Kortfristiga skulder

	8/31/25	8/31/24
Leverantörsskulder	-958,815	-3,141,335
Avräkning särskild löneskatt	-167,022	-87,384
Upplupna kostnader	-1,210,103	-1,695,748
Förutbetalda intäkter	-712,083	-717,583
Summa	-3,048,023	-5,642,050

Styrelsens underskrift

Vi intygar att delårsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Certification (1 of 3)

Reference: cmfw7y48e00t8ith8tr9ijvtx

Document

Filename: Delarsredovisning_2025.pdf

Fingerprint: vRel96kn4ARg2DFy7zx7TtKOMqZOtZaN4WJkpnejk1Y=

Anna Dalström

Signer

Personal number

19701118-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 09:56:39

Sirpa Anita Löfgren

Signer

Personal number

19530117-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 09:58:42

Richard Thorell

Signer

Personal number

19840511-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 10:00:56

Björn Erik Thodenius

Signer

Personal number

19640406-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 10:01:13

Elin Svea Maria Härling

Signer

Personal number

19850905-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 10:05:33

Lars Peter Friberg

Signer

Personal number

19570720-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 10:07:35

The complete audit trail and signature data is embedded within this PDF file. Please handle with care, as it contains sensitive and Personal Identifiable Information (PII).

Save Evidence Package

Certification (2 of 3)

Reference: cmfw7y48e00t8ith8tr9ijvtx

Document

Filename: Delarsredovisning_2025.pdf

Fingerprint: vRel96kn4ARg2DFy7zx7TtKOMqZOtZaN4WJkpnejk1Y=

Kaj Sebastian Ekeroth Clausson

Signer

Personal number

19820501-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 11:27:53

Cliff Nyqvist

Signer

Personal number

19610602-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 12:46:32

Ulla Karin Cannervik

Signer

Personal number

19680211-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 14:09:13

Ann-Christine Margareta

Fredriksson

Signer

Personal number

19710902-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 14:18:41

Monica Staudinger

Signer

Personal number

19730711-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 14:45:53

Sture Olsson

Signer

Personal number

19490220-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-23 21:00:09

The complete audit trail and signature data is embedded within this PDF file. Please handle with care, as it contains sensitive and Personal Identifiable Information (PII).

Save Evidence Package

powered by
Zigned

Certification (3 of 3)

Reference: cmfw7y48e00t8ith8tr9ijvtx

Document

Filename: Delarsredovisning_2025.pdf

Fingerprint: vRel96kn4ARg2DFy7zx7TkKOMqZOtZaN4WJkpnejk1Y=

Linn Brandström

Signer

Personal number

19750717-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-24 16:38:40

Hans Michael Karlsson

Signer

Personal number

19620408-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-24 16:45:21

Malin Jalonen Nilsson

Signer

Personal number

19720104-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-25 07:15:45

Anna Camilla Andersson

Signer

Personal number

19700613-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-26 08:15:51

Tommy Sven Agne Larsson

Signer

Personal number

19541122-****

Signed with

Swedish Mobile BankID (AES)

Signed at

2025-09-26 09:04:38

The complete audit trail and signature data is embedded within this PDF file. Please handle with care, as it contains sensitive and Personal Identifiable Information (PII).

Save Evidence Package

Important Information About Your Digitally Signed Document

Treat with Care

This document contains Personally Identifiable Information (PII). It is crucial to manage it with utmost care to prevent any unauthorized access or exposure.

Always Keep a Digital Copy of This Document

This document contains critical digital signatures and security features that are only preserved in its digital format. To ensure the integrity of the document, you must retain a digital copy for your records.

Handling and Storage

This digitally signed document is considered an original. Any alterations to the document will compromise its validity. It is your responsibility to ensure that it is stored securely to maintain its original condition.

Verification

Independently verify the document using industry-standard tools such as Adobe Acrobat. For added convenience, Zigned provides a validation service to confirm the integrity and validity of your signed document. Visit zigned.se/verify to access this feature.

Document Contents

Included within this digitally signed document are:

- All signature information
- Original documents
- Comprehensive audit logs

Each of these components is secured with a digital signature and timestamp, backed by certificates accredited on the European Union Trusted Lists (EUTL), ensuring compliance with EU regulations and providing unparalleled security.

About Zigned

Zigned AB (Reg. no. 559279-9224), established in Sweden in 2020, is a leader in web-based digital signing technologies. We are dedicated to delivering secure, efficient, and user-friendly digital signing solutions. Learn more at zigned.se.

PROJEKTREDOVISNING 2025

INNEHÅLL

Cresco+	3
Friskvågen.....	8
GreveGarden	12
Grön rehab Tidaholm	18
Hantverksstegen.....	22
Mofalla lantgård.....	27
Startgrid.....	32
Samverkansteam.....	36
Stoppa våldet.....	39

Det har i projektet hittills framgått att det finns skillnader mellan män och kvinnor. Tex att män oftare har mer jobbfokuserade insatser än kvinnor och dessutom större andel positiva avslut. Kvinnor deltar också i högre grad än männen i gruppaktiviteter och avslutas oftare genom att de avbryter sin rehabilitering pga sjukdom. Vi kommer dock få en slututvärdering eftersom projektet upphörde efter april 2025 och kommer inte granska dessa fyra månader separat utan kika på resultatet för hela projektet avseende jämställdhet.

FRISKVÅGEN

PROJEKTET/INSATSENS NAMN

Friskvågen

SAMVERKANDE PARTER SOM INGÅTT AVTAL

Götene kommun och Försäkringskassan

AVTALSPERIOD

2017-09-01 – 2025-12-31

BAKGRUND

Kort beskrivning av projektet/insatsens bakgrund.

På grund av det höga sjukpenningtalet som var vid projektstart i Götene kommun, inklusive höga sjukpenningtal hos Götene kommun som arbetsgivare, har Samordningsförbundet genom samverkan mellan Götene kommun och Försäkringskassan kunnat erbjuda en förberedande insats på Nya Mästers Handelsträdgård AB sedan 2017-09-01.

SYFTE

Varför genomförs projektet/insatsen? Vad är visionen? Det här strävar vi mot och vill bidra till genom projektet/insatsen.

Syftet med den förberedande insatsen på Friskvågen är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

MÅL

Vad är projektet/insatsens förväntade resultat? Vilka mål förväntas projektet/insatsen uppnå?

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmågan så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

METOD/STRATEGI

Hur jobbar ni i projektet/insatsen för att uppnå mål och syfte? Vilka aktiviteter genomförs och i vilken omfattning? Beskriv verksamheten. Vilken metod använder ni för att följa upp mål och följa målinriktning

Aktiviteter som genomförts med deltagarna är till exempel (individuellt utformat):

- Arbete i trädgårdsmiljö med växter i rehabiliterande syfte
- Kreativa aktiviteter där deltagaren får använda händer och sinnet såsom målning, arbete med lera och handarbete
- Mindfulness, yoga, avslappning och lättare motion

Kontinuerligt intag tillämpas. Individer deltar i insatsen i upp till 12 timmar i veckan under 24 veckor. Möjlighet till förlängning i max 3 månader finns, dock endast i specifika fall och i överenskommelse med remittent.

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare som har ökat sin progression och står närmre arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	1	1	0	0
Deltagare som har behållit sin progression och står lika nära arbete/studier sex månader efter insatsen som vid avslut	1	1	0	0
Deltagare som har backat i sin progression och står längre ifrån arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	0	0	0	0

ANALYS

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning - vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster? Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sit: mående efter er insats? Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål

Vi kan se ett tydligt mönster i att alla de sex deltagare som uppnått ett positiv avslut också uppger att deras hälsa har förbättrats under insatsen hos oss. Hälften av dessa har närmast sig en arbetsförmåga och hälften står lika nära en arbetsförmåga som innan insatsen. En deltagare som har slutat har gått tillbaka till sitt arbete, först på 25% och sedan en upptrappning av tiden.

De som avslutats tillbaka till remittent, utan att vara på väg till arbetsträning, har berott på att deltagarna inte varit i tillräckligt fysiskt och psykiskt skick att arbetsträna. I ett fall kommer en ansökan om sjukersättning att göras och det är en av de deltagare där hälsan och arbetsförmågan försämrats under tiden hon varit här. Vi har fyra deltagare som remitterats åter till vården då de behöver utredas mer och få insatser från vården innan de kan komma i fråga för arbetsträning.

Vi har för närvarande två män inskrivna på Friskvågen, ingen av dessa har dock avslutat insatsen än, varför det inte går att göra jämförelser mellan män och kvinnor. Vi kan inte se att utfallet skiljer sig åt beroende på remittent vare sig det gäller positiva avslut eller andra avslut.

Intag fungerar bra. Remittenterna har, efter att vi påtalat det, blivit bättre på att i remissen vara tydliga och specificera till exempel deltagarnas hälsotillstånd.

Svårigheter finns i de avslut där samverkan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen är nästa steg. AF har köer och vissa deltagare får vänta upp till 4–5 månader innan samverkan och arbetsträning blir aktuellt. Detta är alldeles för länge då det dels skapar oro inför framtiden och dels kan aktivitetsnivån stagnera eller deltagarna kan gå tillbaka i sin progression. Vi kan, under den sista tiden hos oss, se en hälsomässig försämring hos de deltagare som inte vet vad nästa steg bli när de ska avsluta hos oss. Det är lätt att falla tillbaka i gamla mönster och rutiner och tappa tron på sig själv, de förlorar även ett socialt sammanhang som många uppger är viktigt för dem. Kontinuitet ger mindre oro vilket leder till bättre hälsa. De bästa resultaten uppnår vi då hälsan och logistiken är i fas med varandra. Flertalet av deltagarna som fyllt i "summering av insatsen" uppger svårigheter att göra en bedömning av sin hälsa i helhet, alltså både den psykiska och fysiska hälsan sammantaget. Flera uppger till exempel att de mår bättre psykiskt men ej fysiskt - de har då svårt att välja alternativ när vi summerar insatsen.

Uppföljning efter sex månader har endast hunnit göras med två personer, då denna nya rutin gäller från januari i år.

Vi kan tydligt se att de som remitteras till oss har en mer komplex sjukdomsbild samt oftast också en mer komplicerad social situation. Detta avspeglar sig i resultaten för detta halvår. Flera av de deltagare som inte har ett positivt avslut har varit sjukskrivna under lång tid (4–5 år och upp till 10 år). Vi drar slutsatsen att dessa personer behöver ytterligare rehabilitering. Här är tidsfaktorn en aspekt, 24 veckor är för kort tid för dem att åstadkomma en hållbar förändring vad gäller både hälsa och att närma sig en arbetsförmåga.

Vi tycker att vi har ett bra koncept med aktiviteter som vi vet är hälsobefrämjande. Vi som personal har en dialog kring om något behöver förändras i verksamheten. Vi fyller en större funktion, än vad som syns i resultaten, i form av en livskvalité hos deltagarna. Deltagarna som varit sjukskrivna länge har en plats att komma till, får ett socialt sammanhang samt skapar rutiner i vardagen.

Hälsningar

Christina, Fanny och Viola

RESULTAT

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare under delåret (Januari – juni)	28	23	5	0
Avslutade deltagare under delåret (Januari – juni)	21	16	5	0
Hur många deltagare samtyckte till att bli kontaktade sex månader efter avslut i insatsen?	17	14	4	0

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Positiva avslut	14	10	4	0
Hur många deltagare har fått arbete, är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter insatsen? (de märkta + på deltagarens avslutsblankett)	3	3	0	0
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig	6	5	1	0
Övriga avslut	1	1	0	0

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats uppges att deras hälsa som helhet är bättre jämfört med innan insatsen?	14	11	3	0
Hur många av de som avslutats har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	15	11	4	0
Hur många veckor har de som avslutats varit i er insats? Ange ett medelvärde	17	17	16	0

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats upplever att de har:				
Närmat sig en arbetsförmåga	14	10	4	0
Står lika nära en arbetsförmåga som innan	6	6	0	0
Kommit längre bort från en arbetsförmåga	1	0	1	0

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare som har ökat sin progression och står närmre arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	Ej aktuell ännu			
Deltagare som har behållit sin progression och står lika nära arbete/studier sex månader efter insatsen som vid avslut	Ej aktuell ännu			
Deltagare som har backat i sin progression och står längre ifrån arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	Ej aktuell ännu			

ANALYS

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Vi ser framgångsfaktorn i den modell vi arbetar efter. **Våra fyra grundstenar**; Platsen, Teamet, Aktiviteter och Mötet. **Platsen** är planerad efter forskningsresultat och erbjuder valmöjligheter i olika natur/trädgårdsmiljöer till både aktivitet och återhämtning. Det är en varierad natur-trädgårdsmiljö som deltagarna påverkas positivt av. Via olika och varierande **aktiviteter** arbetar vi med att deltagaren initialt erbjuds tre begränsade alternativ. Detta för att göra det lättare med val då de ska utveckla sin förmåga att vara självbestämmande och hitta den förmåga de just nu har. Längre fram kommer de ofta med egna förslag och projekt som kan vara utmanande. För en del gäller det att begränsa sig och känna av sin förmåga och på detta sätt se att de orkar mer och går framåt. För en del är det att våga utmana sig och våga pröva i ett tryggt sammanhang. En framgångsfaktor är även vårt **team**. Det innefattar personal, med vår yrkeskunskap och erfarenhet, och deltagaren med kunskapen om sig själv. De beskriver att vi som personal ser, hör och förstår på ett sätt som de många gånger inte är vana vid. En viktig faktor är även **mötet** deltagarna har med varandra, där de utbyter erfarenheter och känner en tillhörighet. Även att det blir tid för möte och reflektion med sig själv och ta sig tid till sin situation och hur de kan förändra den. De ser processen de gjort över tid och inte enbart fokuserar på ett mål som ofta är i jämförelse med den person de tidigare har varit. Till hjälp är den individuella processkartan de arbetar regelbundet med under tiden.

Under våren har några deltagare bildat en egen Facebookgrupp och vi har sett flera ha fortsatt kontakten med varandra med jämna mellanrum.

Remmitten har i alla fall utom ett varit från Försäkringskassan. Vi har vid våra ledningsgruppsmöten diskuterat denna fråga och konstaterat att det beror på svårigheterna för kommunens deltagare att ta sig till oss med buss. En del av deltagarna ser vi har behov av andra kompletterande vårdåtgärder, vilket en del av dem har under tiden hos oss. Här ser vi en skillnad

Deltagarna berättar ofta hur detta har varit direkt avgörande för deras utveckling. För en del har det behövts längre tid. För en del har den längre tiden inte visat sig i mätbara resultat. Men i stort

sett alla beskriver hur de genom att våga möta andra i liknande situation, upplevt personalens kunskap, känt sig hörda och ej behöva förklara och försvara sitt mående. Detta gör att de ändå går framåt. De som upplever att de inte går framåt i den takt de förväntat sig beskriver ändå ofta att de har fått ett annat förhållningssätt till sig själva och sin omgivning som ändå är utveckling och en insikt att det ändå går framåt.

Vid ett samtal med handläggare på Arbetsförmedlingen berättar hon att de som kommit från vår insats är betydligt mer framåt, tar initiativ, kan uttrycka det och stå upp för sig. Detta är roligt att höra då vi inte ser dem fortsättningsvis.

Med glädje ser vi hur alla som svarat på enkäterna rekommenderar detta även till andra, och ger oss sammanlagt 4,6/5 i medelbetyg.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Vi har oftast inte mycket kontakt med den aktör som tar vid efter vårt avslut. Vid fåtal tillfällen har handläggare på Arbetsförmedling varit med och det har varit positivt.

Vi har mer haft kontakt med vården som erbjudits vara med vid avstämning-/eller avslutningsmöten om övriga samtyckt. Detta har upplevts positivt av deltagarna då de inte behöver förklara så mycket samt att det blir mindre antal möten som ska bokas in för deltagaren. Då vi planerar in mötestider innan starten är det lättare för alla att kunna boka in möten.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Vi ser att 67% går vidare i positiv utveckling, 70% upplever förbättrad hälsa och 75% ökar sin aktivitetstid. Genom det vi ser och berättelser vi tar del av ser vi att vi uppnår målen med ökning av upplevd hälsa, självkänsla och aktivitetsförmåga och genom detta närma sig arbetsträning och eget arbete eller studier.

Siffrorna är bra, dock uppmärksammar vi att flera av deltagarna mår sämre än tidigare år. Hur kan vi möta detta? Eventuellt kan en ökad tid vara gynnsam för en del personer. Det kan även vara mer vårdinsatser som kan behövas som nu är utanför vårt område, men kan ett tätare samarbete vara gynnsamt?

Ett stort problem är det långa glappet som kan bli mellan vår insats och nästa steg i form av gemensam kartläggning eller liknande insats hos kommunen. Här är risken stor att personerna kan tappa mycket av det de byggt upp. Vi har ännu ej påbörjat uppföljning efter sex månader som påbörjas under kommande halvår. Det blir intressant att ta del av den och se om uppehållet har gjort en påverkan. Möjligen kan ett säkrare utfall vara tydligare efter ett år efter avslutad insats.

Under tidigare år såg vi hur alla deltagarna i Friskvård drog vinster (och även vissa nackdelar) av några deltagares föregående behandlingsinriktad Naturunderstödd rehabilitering. Nackdelarna har tidigare varit och vid fåtal tillfällen varit en gruppindelning av personer som känner varandra. Dessa förmedlade processen kring sin resa och delade förmånligt med sig av sina erfarenheter.

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

Under våren har åtta tidigare NUR-deltagare haft behov av Friskvård. Av dessa ser vi att 87% har positiv stegförflyttning, och av dessa har en har gått direkt till arbete. Kan detta vara en väg att återuppta för att stärka personer som varit ifrån arbete under en längre tid?

Elisabeth G Wahlgren
Verksamhetschef
Leg sjuksköterska – trädgårdsmästare

Bryan Lee
Leg. Hälso - sjukvårdskurator

HANTVERKSSTEGEN

PROJEKTET/INSATSENS NAMN

Hantverksstegen

SAMVERKANDE PARTER SOM INGÅTT AVTAL

Tibro kommun och Försäkringskassan

AVTALSPERIOD

2021-01-01 – 2025-12-31

BAKGRUND

Kort beskrivning av projektet/insatsens bakgrund.

Vid en längre sjukskrivning eller frånvaro från arbetslivet visade det sig att steget till att delta i en arbetslivsinriktad rehabilitering var stort och ofta blev alltför påfrestande. Idén med att erbjuda en form av återhämtning eller lugnare start mot en arbetslivsinriktad rehabilitering föddes, och när Folkuniversitet visades kunna agera aktör startade en förberedande insats med inriktning på möbel- och textilhantverk. Idag remitterar omkringliggande kommuner till en 20 veckors förberedande insats med namn Hantverksstegen där man har möjlighet att ta emot tio deltagare i en form av kontinuerligt intag.

SYFTE

Varför genomförs projektet/insatsen? Vad är visionen? Det här strävar vi mot och vill bidra till genom projektet/insatsen.

Insatsen på Hantverksstegen ska syfta till att förbereda individer för arbetslivsinriktad rehabilitering och bidra till att individerna som är aktuella för insatsen närmar sig eget arbete eller studier, genom olika motiverande och inspirerande hantverksaktiviteter i kreativ miljö där hänsyn tas till deltagarnas individuella förutsättningar.

MÅL

Vad är projektet/insatsens förväntade resultat? Vilka mål förväntas projektet/insatsen uppnå?

Huvudmålet är att efter genomförd insats uppnå upplevd bättre hälsa och ökad aktivitetsförmåga hos alla deltagare och att de på så vis närmar sig arbetsmarknaden och egen försörjning.

METOD/STRATEGI

Hur jobbar ni i projektet/insatsen för att uppnå mål och syfte? Vilka aktiviteter genomförs och i vilken omfattning? Beskriv verksamheten. Vilken metod använder ni för att följa upp mål och följa målinriktning?

Hantverksstegen erbjuder olika hantverksaktiviteter på Tibro Hantverksakademi. Insatsen erbjuder motiverande och inspirerande aktiviteter i en kreativ miljö utifrån deltagarens intresse, möjligheter och hinder. Att få vara del i ett sammanhang och utvecklas som människa.

Kontinuerligt intag tillämpas. Individer deltar i insatsen i upp till 12 timmar i veckan under 20 veckor.

RESULTAT

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare under delåret (Januari – juni)	24	18	6	-
Avslutade deltagare under delåret (Januari – juni)	12	9	3	-
Hur många deltagare samtyckte till att bli kontaktade sex månader efter avslut i insatsen?	11	8	3	-

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Positiva avslut	5	2	3	-
Hur många deltagare har fått arbete, är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter insatsen? (de märkta + på deltagarens avslutsblankett)	0	0	0	-
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig	7	7	0	-
Övriga avslut	0	0	0	-

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats uppges att deras hälsa som helhet är bättre jämfört med innan insatsen?	6	3	3	-
Hur många av de som avslutats har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	7	4	3	-
Hur många veckor har de som avslutats varit i er insats? Ange ett medelvärde	20	19	23	-

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats upplever att de har:				
Närmat sig en arbetsförmåga	4	2	2	-
Står lika nära en arbetsförmåga som innan	7	6	1	-
Kommit längre bort från en arbetsförmåga	1	1	0	-

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

Reviewed by
Zigned

deltagare har till exempel slutat efter bara 2–7 veckor, då de helt enkelt inte var redo. Vi har försökt, men ibland är det bättre att pausa och ge en ny chans längre fram.

Samtidigt finns det ljusglimtar. En deltagare som inte arbetat sedan gymnasiet, med långvarig ångest och stora svårigheter i sociala sammanhang, har med hjälp av, för hen rätt, KBT parallellt med Hantverksstegen klarat målen och är nu redo för arbetsträning. Sådana solskenshistorier visar hur viktigt det är med samordnade insatser – precis som det fungerade med Cresco, där deltagarna var bättre rustade och redo för nästa steg.

Många deltagare hindras av att vården inte räcker till eller att de inte får kontakt med rätt instans. För flera deltagare är behovet av medicinsk, psykologisk eller psykiatrisk stödsats en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig insatsen – och när detta uteblir blir vägen framåt svår att nå.

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Det är mycket ovanligt att deltagare går direkt vidare till arbete, studier eller Arbetsförmedlingen efter insatsen. Några har gjort det tidigare, men inte under det senaste halvåret. De flesta står långt från arbetsmarknaden och behöver, även vid uppnådd stabil tid, även en arbetslivsinriktad rehabilitering för att närma sig egen försörjning.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Drygt hälften av deltagarna har ett oförändrat mående jämfört med tiden före insatsen. En person har fått ett försämrat mående, men har ändå framhållit att vistelsen på Hantverksstegen varit positiv. Däremot har kroppsliga begränsningar och psykiskt mående gjort det svårt att delta fullt ut, och i vissa fall bedöms möjligheten till lönearbete inom en rimlig framtid som låg.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Samarbetet med remitterterna fungerar mycket väl, både vid intag, uppföljningar och avslut. Däremot är väntetiden hos Arbetsförmedlingen ofta för lång, vilket påverkar deltagarnas möjlighet till kontinuitet.

Överlämningen från den gemensamma kartläggningen till handläggaren för arbetsträning har i flera fall brustit. Det verkar som att handläggaren inte alltid tar till sig den information som framkommit i kartläggningen, vilket skapar svårigheter för deltagaren. I vissa fall har ansvaret för att hitta en arbetsplats lagts på deltagaren själv – något som ofta är övermäktigt.

Deltagaren kan ge ett intryck av att vara självständig och våltalig, men bakom detta finns ofta diagnoser som ångest, autism, ADHD eller utmattning. Att själv söka arbetsplats blir då ett alltför stort steg. Dessa behov har identifierats i kartläggningen, men tycks inte alltid föras vidare till nästa led i processen.

MOFALLA LANTGÅRD

PROJEKTET/INSATSENS NAMN

Mofalla Lantgård

SAMVERKANDE PARTER SOM INGÅTT AVTAL

Tibro kommun och Försäkringskassan

AVTALSPERIOD

2022-09-01 – 2025-06-30

BAKGRUND

Sjukpenningtalet är generellt högt i Skaraborg och långa sjukskrivningar är ett bekymmer, Tibro är inget undantag. Andelen vuxna med långvarigt försörjningsstöd har ökat för varje år sedan 2016 i Tibro, och i jämförelse med liknande kommuner så ligger Tibro drygt 8 procent högre och över både regionsnittet och rikssnitt (2020). Orsaken till långvarigt försörjningsstöd är sociala hinder av olika slag, men ofta finns också ohälsan där.

2021 fick PWC uppdrag från Tibro kommun att utreda förutsättningarna för Grön Arena som insats. Kortfattat beskriver utredningen att Grön Arena kan vara ett mycket gott hjälpmedel för att stödja personer med långvarigt försörjningsstöd. Studien pekade på att ohälsa är den mest förekommande orsaken till att personer med långvarigt försörjningsstöd inte har tillgång till arbetsmarknaden eller andra arbetsmarknadsåtgärder. Vid analys av gruppen som uppbär långvarigt försörjningsstöd utifrån "sociala hinder" fann man att många är kodade med orsak "sjukskriven utan ersättning", "sjukskriven med otillräcklig sjukpenning" eller "otillräcklig aktivitetsersättning". Dessa personer tenderar att bli kvar på försörjningsstöd allt längre tid och det saknas aktiviteter som tar dem närmare egen försörjning och rehabilitering.

SYFTE

Syftet med den förberedande insatsen på Mofalla Lantgård är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

MÅL

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmågan så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

Huvudmålet är att 70% av deltagarna upplever en förbättrad hälsa och har uppnått en ökad aktivitetsnivå efter insatsen. Målsättningen är vidare att 50 % av deltagarna efter insatsen på 20 veckor ska gå vidare till arbetsträning genom samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen eller motsvarande i kommunens regi, alternativt till praktik eller annan arbetsförberedande insats via Arbetsförmedlingen. Om deltagare går direkt vidare till arbete/studier/arbetssökande kommer också att följas.

Insatsen strävar också efter att 90 % av deltagarna upplever sig ha fått en mer strukturerad vardag efter insatsen.

Mofalla Lantgård är en certifierad Grön Arenagård.

Hur många av de som avslutats upplever att de har:	Totalt	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	<i>Annat</i>
Närmat sig en arbetsförmåga	7	7	0	0

Står lika nära en arbetsförmåga som innan	5	4	1	0
Kommit längre bort från en arbetsförmåga	0	0	0	0

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare som har ökat sin progression och står närmre arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	4	4	0	0
Deltagare som har behållit sin progression och står lika nära arbete/studier sex månader efter insatsen som vid avslut	2	1	1	0
Deltagare som har backat i sin progression och står längre ifrån arbete/studier sex månader efter insatsen än vid avslut	0	0	0	0

ANALYSIS

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/Insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Framgångsfaktorn kvarstår i insatsen på Mofalla Lantgård att deltagarna möts där de befinner sig och i en trygg och lantlig miljö där de har möjlighet att delta kravlöst i sysslorna på gården. Det finns gott om utrymme att gå undan och ta pauser vid behov. Sysslorna på gården är verkliga och flera deltagare har lyft känslan av att bidra och att det man gör känns meningsfullt som väldigt positivt. Det finns en variation av aktiviteter där anpassning utefter intresse och förmåga är möjlig. Djuren och den lugna miljön på gården har upplevts som en tillgång.

En gemensam nämnare för de som nått positivt avslut är att de haft en bra planering och själva kunnat formulera ett tydligt mål med insatsen. Kanske inte från början men målformuleringen har växt fram under resans gång och i takt med att de känt att de klarar av att öka upp tiden har de kunnat se sig själva ta nästa steg och satt ex. arbetsträning som mål. Flexibiliteten har varit viktigt, att insatsen har kunnat anpassas efter busstider, dagsform och att det har varit ok att minska ner tiden igen om man känt att det blir för mycket.

En annan framgångsfaktor som hänger ihop med god planering är en engagerad remittent som är tydlig och informerar deltagaren i hur det fungerar, vad som gäller när ex. arbetsförmedlingen kopplas på. Det skapar en stor trygghet hos deltagaren att vara informerad och det är av stor vikt att ligga steget före som remittent så att det finns förutsättningar att nästa insats "krokar i" när den på gården avslutas. Det är en stor utmaning att försöka undvika ett "glapp" mellan aktiviteterna.

Vi ser en viss trend i att de deltagare som remitteras ifrån FK tenderar att komma vidare till nästa steg mer ofta än de som remitteras ifrån kommunernas AME, åtminstone i de fall där personen stått utanför arbetsmarknaden en lång tid och har en väldigt låg egen tilltro på sin förmåga och ibland även låg vilja att närma sig egen försörjning.

Jag som handledare på gården får hela tiden mer kunskap om hur det fungerar och det kan vara till fördel för deltagarna att få vetskap om hur det kan gå till eller hur det har blivit för andra tidigare deltagare (såklart helt oidentifierade).

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nåt: eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

De tre deltagare som avslutade med oklar stegförflyttning mot fortsatt sjukskrivning/medicinsk behandling och utredning gjorde samtliga det av hälsoskäl. Medicinska orsaker som ej hade med insatsen hos oss att göra. Ibland uppstår oförutsedda saker. Ibland blir tajmingen med en arbetsförberedande insats inte helt rätt och det vet man ju aldrig innan. Samverkan med vården är viktig, ibland tillkommer nya utmaningar för deltagarna och ibland skulle man kanske kunnat utreda och behandla mer innan man remitterar till en sådan här insats.

Den deltagare som gick direkt till arbete hade efter flera av år av försörjningsstöd tog möjligheten att få hjälp att skriva CV, få en referens och söka arbete och fick en timanställning. Fantastiskt roligt. Upptäckte under tiden i den förberedande insatsen att det fanns mer kompetens och fler resurser än vad hen själv trodde.

Vi har inte sett några könsskillnader. Vi har övervägande kvinnor i vår insats enligt ovan.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Nej egentligen inte men vi kan konstatera att människor mår bra av att vara i ett sammanhang. Flertalet deltagare har angett att de mår bättre efter insatsen, de flesta anger att det handlar om att känna sig behövd, att göra meningsfulla saker att förväntas dyka upp och vara en del av en gemenskap. Våra deltagare besitter otroligt stor och varierad kompetens och det har varit fantastiskt roligt att se hur resurser sakta men säkert plockats fram och använts hos samtliga.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Samverkan med remittent har fungerat väldigt bra. Av delårets avslutade deltagare har Försäkringskassan remitterat åtta deltagare och AME i Tibro tre deltagare och AME i Hjo en deltagare. I de fall Försäkringskassan ansvarar upplevs en tydlig planering där vägen till kontakter med vården upplevs enklare. Planeringen ifrån kommunernas sida upplevs inte ha samma självklara och enkla kontakt med vårdkontakter om behov finns.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Insatsen på Mofalla Lantgård har än så länge fyllt sitt syfte. Av de tolv deltagare som avslutat sina 20 veckor (bortsett från i tre fall där avslut skedde tidigare av hälsoskäl, i ett fall efter 16v, ett efter 17v och i ett efter 18v) under delåret har åtta angett att de mår bättre efter insatsen och sju uppger att de närmat sig en arbetsförmåga. Åtta av tolv deltagare har under perioden ökat sin tid i aktivitet. Övriga tre har följt sin planering där det aldrig var aktuellt att öka tiden av olika

anledningar. Sju personer utav tolv har positiva avslut där en person gått direkt till arbete och två till arbetsträning hos arbetsgivare, fyra till arbetsträning i det förstärkta samarbetet mellan FK och AF. En deltagare som avslutats med en "oklar stegförflyttning" upplever att denne behöver mer tid i arbetsförberedande insats för att komma vidare till nästa steg. En deltagare har återgått till aktiviteter hos remittent, i detta fall kommunens AME verksamhet och tre deltagare har avslutats till ytterligare medicinsk behandling/utredning och således ej med planering mot arbetsmarknaden.

Förutom resultat på själva insatsens mål som ses bör också nämnas deltagarnas individuella måloppfyllelse där flertalet har upplevt flera positiva resultat. Nedan följer några citat ifrån gårdens egna helt frivilliga utvärderingsenkät:

"Miljön och bemötandet på Mofalla Lantgård har fått mig att må bra, jag tycker att jag uppnått mina mål."

"Jag mår jättemycket bättre än förut, tror mer på mig själv mina förmågor och känner mig mer motiverad."

"Jag har uppnått högre mål än förväntat, min självkänsla och självförtroende har stärkts avsevärt."

RESULTAT

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Deltagare under delåret (Januari – juni)	16	9	6	1
Avslutade deltagare under delåret (Januari – juni)	2	1	1	0
Hur många deltagare samtyckte till att bli kontaktade sex månader efter avslut i insatsen?				

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Positiva avslut				
Hur många deltagare har fått arbete, är arbetssökande eller har börjat studera direkt efter insatsen? (de märkta + på deltagarens avslutsblankett)				
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig				
Övriga avslut				

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats uppges att deras hälsa som helhet är bättre jämfört med innan insatsen?				
Hur många av de som avslutats har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?				
Hur många veckor har de som avslutats varit i er insats? Ange ett medelvärde				

	Totalt	Kvinnor	Män	Annat
Hur många av de som avslutats upplever att de har:				
Närmat sig en arbetsförmåga				
Står lika nära en arbetsförmåga som innan				
Kommit längre bort från en arbetsförmåga				

2 Signed

2 *Answer*

71

Züge

igned

pe

directly

Training

country.

entirely new

7 पैलुङ्ग

7 पैलुङ्ग

- 7 पैलुङ्ग

7 पैलुङ्ग

7 पैलुङ्ग

7 पैलुङ्ग

7 पैलुङ्ग

- 7 पैलुङ्ग

5. Har du blivit utsatt för våld enligt fråga 1-4 av någon annan person än någon närstående?
11 kvinnor har svarat ja på frågan, 7 män

6. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-4?
15 kvinnor har svarat ja på frågan, 8 män och 1 hen

7. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1–4?
2 kvinnor har svarat ja, 5 män

ANALYSIS

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåits genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Västra Götalandsregionen (VGR) har krav på att hälso- och sjukvårdspersonal ska ställa frågor om våld i nära relationer till patienter, och att denna fråga ska ingå i rutinmässiga samtal. Utav alla de Närhälsans vårdcentraler och privata vårdcentraler som hittills har besökts finns det ingen som har några uppenbara rutiner med att ställa frågor om våld i nära relation vilket är anmärkningsvärt eftersom det finns ett krav på att de ska ställa frågor om våld i nära relation. Om det ställs frågor gör man det oftast utifrån en känsla och misstanke om att det kan föreligga att någon är utsatt eller våldsutövare. Eftersom det inte går att identifiera vem som är våldutsatt och våldsutövande behöver vården ställa rutinmässiga frågor om både våldutsatthet och våldsutövande till alla. Utifrån statistiken från frågeformulären från alla som svarat ja på någon utav frågorna 1–7 så upptäcker inte Hälso- och sjukvården våldutsatta eller våldsutövare dessa personer om man har varit utsatt för våld i nära relation eftersom dessa frågor sällan ställs till de som söker vård. Då våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som inte ser ut att minska, och som i hög grad angår hälso- och sjukvården eftersom våld i nära relation ofta leder till ohälsa och sjukdom blir det ännu mer viktigare att nå så många vårdcentraler som möjligt innan projektet löper ut.

När det gäller alla de insatser som använder sig utav frågeformulären är alla positiva att använda sig utav frågeformulären för att fånga upp deltagare som är utsatt för våld i nära relation eller utövar våld. Flera vittnar om fina och bra samtal när de går igenom svaren på frågeformulären med deltagare. Deltagarna blir sedda och lyssnade på och fler ges möjligheter att komma vidare ut i en egen försörjning igen när de i får rätt stöd och hjälp.

Då flertal utav de insatser som tidigare deltagit med att ha skickat in frågeformulär har avslutats under våren har de frågeformulär som skickats in betydligt minskat. I samtal med dessa verksamheter har man ändå meddelat att man fortsätter med att ställa frågan vilket vad syftet att man har ett väl upparbetat arbetssätt och rutiner om att ställa frågor om våld.

Kommunstyrelsen

Ks § 125

2025-318

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningens förslag till "Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare".

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod enligt kommunallagen (KL 5 kap 3§) anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Bestämmelserna syftar till att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare och öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Detta program omfattar verksamhet som utförs av privata utförare och där kommunen är huvudman, vilket exkluderar fristående förskolor och skolor.

Beslutsunderlag

Kanslichefens missiv, 2025-09-12

Program för " Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare"

Skickas till

KLG

Socialtjänsten

Enhet

KLK

Datum

2025-09-12

Dnr

Dnr 2025-318

Handläggare

Klara de Boer

Mottagare

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningens förslag till ” Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare”.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod enligt kommunallagen (KL 5 kap 3§) anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Bestämmelserna syftar till att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare och öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Detta program omfattar verksamhet som utförs av privata utförare och där kommunen är huvudman, vilket exkluderar fristående förskolor och skolor.

Beslutsunderlag

Program för ” Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare”.

Skickas till

KLG

Socialtjänsten

Klara de Boer

Kanslichef

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Dokumenttyp	Program
Fastställd/upprättad	Kommunfullmäktige 2025-xx.xx
Senast reviderad	-
Detta dokument gäller för	Kommunfullmäktige
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Kommundirektör
Dnr	2025-318

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare.....	3
1. Bakgrund och syfte	3
2. Definitioner	3
3. Omfattning och avgränsningar	3
4. Mål och riktlinjer	4
5. Uppföljning och kontroll	4
6. Återrapportering till kommunfullmäktige	5

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

1. Bakgrund och syfte

Enligt kommunallagen (5 kap. 3 §) ska kommunfullmäktige, om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare, varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer på området ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Syftet med programmet är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politisk strategisk nivå för att där lägga fast grundkrav och omfattning, struktur och ansvar samt krav på återkoppling till brukare och allmänhet.

Uppföljningen syftar till att:

- Kontrollera att gällande lagar och föreskrifter följs när uppdraget utförs
- Kontrollera att uppdraget utförs i enlighet med kommunens kvalitets- och effektivitetskrav såsom dessa formulerats i uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- Utveckla verksamheten för att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster
- Garantera allmänhetens insyn i verksamhet som utförs av privat utförare.

2. Definitioner

En privat utförare är en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan vara ett aktiebolag, en stiftelse, enskild firma, idéburna organisationer eller kooperativa föreningar.

Definitionen av när Hjo kommun överlämnar en uppgift till en privat utförare är:

- när en kommunal uppgift överlämnas till en extern part (vanligtvis via upphandling) istället för att utföras av den kommunala organisationen,
- där kommunen har kvar ansvaret (huvudmannaskapet) för uppgiften/verksamheten som överlämnats,
- uppgiften rör kommunens huvudverksamhet som riktar sig mot medborgarna,
- samt att verksamheten är i ordinarie drift (och inte i en förberedande fas eller är ett tillfälligt underhållsarbete eller liknande).

3. Omfattning och avgränsningar

Programmet gäller för samtliga utförare av kommunala angelägenheter där verksamhet har överlämnats till privata utförare.

Programmet omfattar inte fristående skolor, förskolor och fristående pedagogisk omsorg eftersom de är verksamheter med egna huvudmän som inte upphandlats utan regleras genom tillståndsgivning.

Kommunala hel- och delägda bolag omfattas inte av begreppet privata utförare.

Omfattningen på kontrollen och uppföljningen är olika beroende på hur angelägen verksamheten är ur ett allmänintresse. Ju mer beroende invånarna är av verksamheten desto större är kravet på uppföljning och kontroll och att identifiera vilka risker som finns.

4. Mål och riktlinjer

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa att utförare, såväl kommunala som privata inom nämndens ansvarsområde, bedriver verksamhet i enlighet med följande:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för verksamheten
- de mål, riktlinjer och andra styrdokument som kommunfullmäktige fastställer för respektive verksamhet
- de riktlinjer och andra styrdokument som nämnden fastställer för respektive verksamhet.

5. Allmänhetens insyn

När en uppgift överlämnas till privat utförare behöver allmänhetens insyn säkerställas i processen när uppgiften överlämnas, exempelvis vid slutande av avtal med privat utförare. Det bör primärt vara skriftlig information, såsom dokument som tydliggör hur verksamheten utförs, i syfte att ge allmänheten möjlighet att tillförsäkra sig information om verksamheten.

Nämnden som överlämnar uppgiften ansvarar för att säkerställa allmänhetens insyn hos den privata utförare som utför uppgiften. Verksamhetens art och storlek ska vara avgörande för nämndens krav på insyn. Högre krav på insyn bör ställas på verksamhet som invånarna är beroende av eller där riskerna kan bedömas vara stora.

6. Uppföljning och kontroll

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och ansvarar för att detta regleras i avtal och uppdragsbeskrivningar som träffas med privata utförare, likväl som i överenskommelser med kommunens verksamhet om uppgiften utförs i egen regi. Processerna vid uppföljning bör så långt det är möjligt ha samma utgångspunkter och tillvägagångssätt oavsett utförare.

Avtalet eller överenskommelsen ska också reglera hur kommunens uppföljningar återrapporteras till utföraren och redovisas för allmänheten.

I avtalen ska säkras att utföraren lämnar nödvändiga uppgifter för kommunens uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter till kommunen, nationellt register eller annan myndighet.

Formerna för uppföljning kan bli aktuellt vid olika tidpunkter beroende på verksamhet. Uppföljning kan även tänkas ske i form av t.ex. utförarmöten, verksamhetsbesök, oanmälda besök vid förekommen anledning etc.

7. Återrapportering till kommunfullmäktige

Nämnden ska årligen, i bokslutet, rapportera till Kommunfullmäktige:

- Vilka uppgifter som överlämnats till privata utförare inom nämndens ansvarsområde, antingen via nämnd eller verksamhet
- Hur uppföljningen av uppgifterna som utförts av privata utförare har skett och om kvaliteten som avtalats har levererats eller om det finns avvikelser.

Kommunstyrelsen

Ks § 130

2024-266

Revidering av Avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn

Kommunstyrelsens beslut

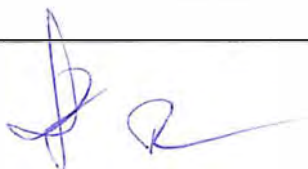
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för båtplatser, sommaruppställning, rampavgifter och gästhamnsavgift att gälla från 2026-01-01.
- fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för vinteruppställning att gälla från 2026-09-01.

Sammanfattning

Förvaltningen har sett behov av att även detta år se över avgifterna för Hjo kommuns småbåtshamn, som senast höjdes from årets båtsäsong 2025. I tabellen nedan sammanfattas föreslagna revideringar av avgifterna. Nuvarande avgift markeras med överstrykning och ny föreslagen avgift är gulmarkerad. Förvaltningens förslag är att föreslagen höjning ska gälla till och med båtsäsongen 2026.

Avgift båtplats sommarsäsong	
Per meter bryggängd	1100 1200 kr
Tillägg båtlängd över 7 meter	200 220 kr
Avgift för enstaka veckor för- och eftersäsong	
Avgift per påbörjad vecka	240 260 kr
Avgift båtplats vintersäsong	
Per plats och månad	350 380 kr
Vinteruppställning utomhus	
Per löpmeter båtbredd	260 290 kr
Minimiavgift	1000 1100 kr
Tillägg för båtlängd över 7 meter	80 90 kr
Vinteruppställning inomhus	
Per löpmeter båtbredd	850 930 kr
Minimiavgift	2500 2750 kr
Tillägg för båtlängd över 7m	260 290 kr
Sommaruppställning per säsong	
Fast avgift ute	1000 1100 kr
Fast avgift inne	2500 2750 kr

Kommunstyrelsen

forts. Ks § 130

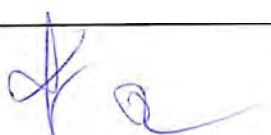
2024-266

Övriga avgifter uppställning	
Borttappad nyckel	Oförändrad 1 000 kr
Borttappad nummerskylt	Oförändrad 200 kr
Avgift båtplatskö	
Anmälningsavgift	Oförändrad 300 kr
Årlig avgift	Oförändrad 150 kr
Gästhamnsavgift	
Dagsavgift 3 timmar	60 70 kr
Per dygn, båt under 12 meter	220 240 kr
Per dygn, båt över 12 meter	300 330 kr
El, per dygn	Oförändrad 30 kr
Rampavgift	
Årskort	1000 1100 kr
Per dygn	60 70 kr

Beslutsunderlag

Gata/parkchefs missiv, 2025-10-01

Förslag till revidering av "Avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn"

Skickas tillSamhällsbyggnad
Ekonomienheten

Enhet

Gata/park/hamn

Datum

2025-10-01

Dnr

2024-266

Handläggare

Karl-Johan Johansson

Mottagare

Kommunfullmäktige

Revidering av avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för båtplatser, sommaruppställning, rampavgifter och gästhamnsavgift att gälla från 2026-01-01.
- fastställa förvaltningens förslag till reviderade avgifter för vinteruppställning att gälla från 2026-09-01.

Sammanfattning

Förvaltningen har sett behov av att även detta år se över avgifterna för Hjo kommuns småbåtshamn, som senast höjdes från årets båtsäsong 2025. I tabellen nedan sammanfattas föreslagna revideringar av avgifterna. Nuvarande avgift markeras med överstrykning och ny föreslagen avgift är gulmarkerad. Förvaltningens förslag är att föreslagen höjning ska gälla till och med båtsäsongen 2026.

Avgift båtplats sommarsäsong	
Per meter bryggängd	1100 1200 kr
Tillägg båtängd över 7 meter	200 220 kr
Avgift för enstaka veckor för- och eftersäsong	
Avgift per påbörjad vecka	240 260 kr
Avgift båtplats vintersäsong	
Per plats och månad	350 380 kr
Vinteruppställning utomhus	
Per löpmeter båtbredd	260 290 kr
Minimiavgift	1000 1100 kr
Tillägg för båtängd över 7 meter	80 90 kr
Vinteruppställning inomhus	
Per löpmeter båtbredd	850 930 kr

Minimiavgift	2500 2750 kr
Tillägg för båtlängd över 7m	260 290 kr
Sommaruppställning per säsong	
Fast avgift ute	1000 1100 kr
Fast avgift inne	2500 2750 kr
Övriga avgifter uppställning	
Borttappad nyckel	Oförändrad 1 000 kr
Borttappad nummerskylt	Oförändrad 200 kr
Avgift båtplatskö	
Anmälningssavgift	Oförändrad 300 kr
Årlig avgift	Oförändrad 150 kr
Gästhamnsavgift	
Dagsavgift 3 timmar	60 70 kr
Per dygn, båt under 12 meter	220 240 kr
Per dygn, båt över 12 meter	300 330 kr
El, per dygn	Oförändrad 30 kr
Rampavgift	
Årskort	1000 1100 kr
Per dygn	60 70 kr

Beslutsunderlag

Förslag till Avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn fr o m 2026-01-01

Skickas till

Samhällsbyggnad

Ekonomienheten

Anders Westermarck

Gata/ parkchef

Avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn

Dokumenttyp	Avgifter
Fastställt/upprättad	Kommunfullmäktige 2015-06-17, § 155
Senast reviderad	Kommunfullmäktige 2025-11-13 § xx Kommunfullmäktige 2024-11-14 § 95
Detta dokument gäller för	Hjo kommun
Giltighetstid	2025-01-01 2026-01-01 – tills vidare
Dokumentansvarig	Gata/parkchef
Dnr	2024-266

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Taxor och avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn	3
Avgift för båtplats sommarsäsong.....	3
Avgift för enstaka veckor under för- och eftersäsong	3
Avgift för båtplats under vintersäsong	3
Avgift för vinteruppställningsplats – Metallvägen.....	3
Avgift för sommaruppställning – Metallvägen.....	4
Avgift båtplatskö	4
Gästhamnsavgift	4
Rampavgift	4

Taxor och avgifter för Hjo kommuns småbåtshamn

För användning av offentlig plats och för område som kommunen har jämställt med offentlig plats, har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige. Denna taxa antogs av kommunfullmäktige i juni 2015 och gäller sedan dess med beslutade tillägg och revideringar.

Avgifterna i denna taxa gäller till och med båtsäsongen 2026.

Avgift för båtplats sommarsäsong

Avgift för båtplats vid kaj eller brygga per säsong omfattande tiden från och med 15 april till och med 31 oktober. I denna avgift ingår tillgång till gästhamnsservicen

Avgift: ~~1400~~ 1200 kr per löpmeter bryggängd

Tillägg för båtängd: ~~200~~ 220 kr per varje påbörjad halv meter överstigande 7 meter

Avgift för enstaka veckor under för- och eftersäsong

Avgift: 240 260 kr per påbörjad vecka vid sjösättning och upptagning när fast båtplats inte innehas. (Innebär att båtägare som har annan hemmahamn än Hjo ges möjlighet att ligga enstaka veckor i Hjo hamn i samband med sjösättning och upptagning)

Avgift för båtplats under vintersäsong

Avgift för båtplats vid kaj eller brygga per säsong omfattande tiden från och med 1 november till och med 14 april.

Avgift: ~~350~~ 380 kr per plats och månad oavsett löpmeter bryggängd, inklusive el för frostvakt. I de fall då el används för uppvärmning av båt debiteras faktisk uppmätt elkostnad

Avgift för vinteruppställningsplats – Metallvägen

Utomhus

Avgift för vinteruppställningsplats, per säsong omfattande tiden från och med 1 september till och med 31 maj.

Avgift: ~~260~~ 290 kr per löpmeter båtbredd (+ 0,5 meter) eller tältstorlek

Minimiavgift: ~~1000~~ 1100 kr

Tillägg för båtängd: ~~80~~ 90 kr per påbörjad halv meter överstigande 7 meter eller tältstorlek

Inomhus

Avgift för vinteruppställningsplats, per säsong omfattande tiden från och med 1 september till och med 31 maj.

Avgift:	850 930 kr per löpmeter båtbredd
Minimiavgift:	2-500 2750 kr
Tillägg för båtlängd:	260 290 kr per påbörjad halv meter överstigande 7 meter
Högsta tillåtna längd:	11 meter

Avgift för sommaruppställning – Metallvägen

Avgift för sommaruppställning, per säsong omfattande tiden från och med den 1 juni till och med den 31 augusti.

Fast avgift ute:	4000 1100 kr
Fast avgift inne:	2-500 2750 kr

Övriga avgifter uppställning

Borttappad nyckel:	1 000 kr
Borttappad nummerskylt:	200 kr

Avgift båtplatskö

Anmälningssavgift:	300 kr ¹⁾
Årlig avgift:	150 kr ²⁾

Gästhamnsavgift

Dagsavgift 3 timmar:	60 70 kr
Per dygn, båt under 12 meter:	220 240 kr ³⁾
Per dygn, båt över 12 meter:	300 330 kr ³⁾
El per dygn:	30 kr

Rampavgift

Årskort:	4-000 1100 kr
Per dag:	60 70 kr

Samtliga avgifter i denna taxa inkluderar mervärdesskatt.

¹⁾ Anmälningssavgiften inkluderar den årliga avgiften för det första året

²⁾ Avser kostnadstäckning för administration

³⁾ Avgiften inkluderar tillgång till gästhamnsservice

Kommunstyrelsen

Ks § 131

2025-317

Revidering av VA-taxa / Taxa Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Va-taxan höjs enligt förvaltningens förslag, att gälla från 2026-01-01.

Sammanfattning

VA-verksamheten finansieras helt och hållet via brukningsavgifter och anslutningsavgifter. Budgetarbetet inför 2026 visar på ökande driftskostnader för löner och allmänna kostnader på 3% vardera. Även kapitaltjänstkostnaderna i form av avskrivningar och ränta ökar till följd av reinvesteringar på ledningsnätet. Sammantaget innebär detta att förvaltningen ser ett behov av att höja brukningsavgiften för enbostadshus med 10 % och med 7% för flerbostadshus inför 2026. Brukningsavgifterna höjdes senast med 9% från 2024-01-01.

De anslutningsavgifter som debiterats vid nyanläggning av vatten- och avloppssystem täcker inte de faktiska kostnaderna. I de nya exploateringar som gjorts under den senaste tioårsperioden uppgår kostnadstäckningen till strax under 30 procent. Samtliga avgiftsdelar i anslutningsavgiften föreslås höjas med 20% från 2026-01-01. Anläggningsavgiften höjdes senast med 15% för flerbostadshus och 7 % för enbostadshus från 2025-01-01.

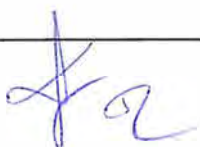
Beslutsunderlag

VA-chefens missiv, 2025-10-08

Förslag till reviderad "VA-taxa / Taxa Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning"

Skickas till

VA-verksamheten
Samhällsbyggnad
Ekonomienheten
Hjo Energi

Enhet

Vatten och avlopp

Datum

2025-10-08

Dnr

2025-317

Handläggare

Jesper Pettersson

Mottagare

Kommunfullmäktige

Höjning av Va-taxan att gälla från 2026-01-01

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Va-taxan höjs enligt förvaltningens förslag, att gälla från 2026-01-01.

Sammanfattning

VA-verksamheten finansieras helt och hållet via bruksavgifter och anslutningsavgifter. Budgetarbetet inför 2026 visar på ökande driftskostnader för löner och allmänna kostnader på 3% vardera. Även kapitaltjänstkostnaderna i form av avskrivningar och ränta ökar till följd av reinvesteringar på ledningsnätet. Sammantaget innebär detta att förvaltningen ser ett behov av att höja bruksavgiften för enbostadshus med 10 % och med 7% för flerbostadshus inför 2026. Bruksavgifterna höjdes senast med 9% från 2024-01-01.

De anslutningsavgifter som debiterats vid nyanläggning av vatten- och avloppssystem täcker inte de faktiska kostnaderna. I de nya exploateringar som gjorts under den senaste tioårsperioden uppgår kostnadstäckningen till strax under 30 procent. Samtliga avgiftsdelar i anslutningsavgiften föreslås höjas med 20% från 2026-01-01. Anläggningsavgiften höjdes senast med 15% för flerbostadshus och 7 % för enbostadshus från 2025-01-01.

Bruksavgifter

Den föreslagna höjningen av bruksavgifterna motsvarar 10 % för ett enbostadshus (Typhus A) och 7 % för ett flerbostadshus (Typhus B). Den fasta delen, se punkt a) i tabellen nedan, av taxan höjs relativt mer än den rörliga delen. I nuläget utgör den fasta delen av brukningstaxan ca 35% av den årliga kostnaden för ett enbostadshus. Samtidigt är cirka 90% av VA-verksamhetens kostnader fasta. Den föreslagna höjningen innebär att den fasta delen uppgår till 40% och på sikt är målet att den ska utgöra ca 50% av den årliga bruksavgiften. Syftet är att fastighetsägarna fortsatt ska ha incitament att påverka sina kostnader genom minskad förbrukning av vatten och samtidigt ge Va-verksamheten en större andel förutsägbara intäkter som möter de fasta kostnaderna.

	Avgift utgår per fastighet med:	Med moms
a)	en fast avgift per år och vattenmätare ≤ 2,5 m³/h > 2,5 m³/h ≤ 6 m³/h > 6 m³/h	om (2-645) 3 145kr om (10-145) 12 063kr om (37-245) 44 286kr
b)	En avgift per m³ levererat vatten	Om (36,50) 37,60 kr
c)	En Bostadsenhetsavgift per Bostadsenhet och år för Bostadsfastighet	om (355) 555 kr
d)	En Tomtyteavgift per påbörjat 100-tal m² Tomtyta och år för Annan fastighet	Om (17,00) 20,21 kr
e)	En avgift per m³ levererat råvatten	Om (4,40) 5,50kr

Flera kommuner i Skaraborg aviserar höjningar av bruksavgifterna inför 2026. I tabellen nedan redovisas årlig bruksavgift i resp. skaraborgskommun. De grönmarkerade cellerna motsvarar den årliga kostnaden från 2026-01-01 inklusive kända förslag till höjning av taxan. De ofärgade cellerna motsvarar taxan 2025. Förvaltningens förslag till höjning av bruksavgiften från 2026-01-01 innebär att Hjo skulle placera sig i mitten av Skaraborgskommunerna gällande flerbostadshus (Typhus B) och på sjunde plats vad gäller enbostadshus (Typhus A).

I tabellen nedan jämförs brukningstaxan i de 15 Skaraborgskommunerna:

Flerbostadshus (Typhus B)			Enbostadshus (Typhus A)		
Namn	kr/år	Placering	Namn	kr/år	
Vara	68 920	1	Tidaholm	5 874	1
Tibro	68 933	2	Tibro	6 635	2
Götene	70 864	3	Götene	7 449	3
Tidaholm	72 400	4	Vara	8 502	4
Skara	73 509	5	Skara	9 206	5
Essunga	88 675	6	Karlsborg	9 238	6
Karlsborg	89 244	7	Hjo	9 340	7(6)
Hjo	89 815	8 (7)	Grästorp	9 361	8
Grästorp	90 438	9	Lidköping	9 502	9
Falköping	92 197	10	Essunga	9 712	10
Mariestad	94 122	11	Falköping	11 002	11
Lidköping	103 645	12	Mariestad	11 507	12
Töreboda	105 830	13	Skövde	12 889	13
Skövde	116 011	14	Töreboda	14 023	14
Gullspång	128 597	15	Gullspång	15 171	15

Siffran inom parentes är förra årets placering.

Anslutningsavgifter

De anslutningsavgifter som debiterats vid nyanläggning av vatten- och avloppssystem täcker inte de faktiska kostnaderna. I de nya exploateringar som gjorts under den senaste tioårsperioden uppgår kostnadstäckningen till strax under 30 procent. Resterande del av investeringskostnaden för nya Va-anläggningar blir en kostnad i driften i form av avskrivningar. Dessa avskrivningar påverkar i sin tur brukningstaxan. Förvaltningen ser ett behov av att på några års sikt nå en kostnadstäckning på 50% vid nya exploateringar. Samtliga avgiftsdelar i anslutningsavgiften föreslås därför höjas med 20% från 2026-01-01.

a)	Servisavgift (kr)	42 000kr (35 000kr)
b)	Förbindelsepunktsavgift (kr)	42 000kr (35 000kr)
c)	Tomtyteavgift (kr/m²)	48,00kr (40,00kr)
d)	Bostadsenhetsavgift (kr)	19 164kr (15 970kr)
e)	Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad (kr)	14 700kr (12 250kr)

De flesta andra kommuner i Skaraborg har samma problematik och ser ett behov av årliga höjningar av anslutningsavgiften i den nära framtiden. I tabellen nedan redovisas anläggningsavgiften i resp. skaraborgskommun. De grönmarkerade cellerna motsvarar den årliga kostnaden från 2026-01-01 inklusive kända förslag till höjning av taxan. De ofärgade cellerna motsvarar taxan 2025. Förvaltningens förslag till höjning av anläggningsavgiften innebär att Hjo skulle placera sig på sjunde plats i Skaraborgskommunerna gällande flerbostadshus (Typhus B) och på sjätte plats vad gäller enbostadshus (Typhus A).

I tabellen nedan jämförs brukningstaxan i de 15 Skaraborgskommunerna:

Typhus B			Typhus A		
Namn	kr	Placering	Namn	kr	Placering
Tidaholm	248 806	1	Skara	84 208	1
Skara	311 073	2	Tidaholm	87 400	2
Grästorp	340 758	3	Grästorp	112 376	3
Vara	371 300	4	Vara	132 425	4
Karlsborg	383 900	5	Falköping	137 941	5
Tibro	383 900	6	Hjo	141 564	6(4)
Hjo	409 860	7(4)	Essunga	144 250	7
Essunga	420 750	8	Töreboda	148 889	8
Töreboda	431 969	9	Karlsborg	152 900	9
Gullspång	481 986	10	Tibro	152 900	10
Falköping	497 195	11	Lidköping	167 299	11
Mariestad	504 775	12	Götene	172 944	12
Lidköping	547 114	13	Skövde	179 148	13
Götene	549 141	14	Gullspång	183 450	14
Skövde	598 106	15	Mariestad	192 533	15

Siffran inom parentes är förra årets placering.

Anslutningsavgift allmän platsmark

Anslutningsavgiften för den som svarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls hänger ihop med dagvattendelen i tomtYTEavgiften och föreslås också höjas med 20%.

	Utan moms	Med moms
En avgift per m ² Allmän platsmark för bortledning av dagvatten	om 3,84kr (3,20kr)	om 4,80kr (4,00kr)

Övriga avgifter

Brukningsavgiften för bortledning av dagvatten från Allmän platsmark föreslås höjas med 10%.

	Utan moms	Med moms
En årlig avgift per m ² allmän platsmark för bortledning av dagvatten	om 0,35 kr (0,32kr)	om 0,44 kr (0,40kr)

Avgiften per kubikmeter externslam som avlämnas vid Hjo reningsverk föreslås höjas med 3% (samma som rörliga delen av brukningsavgiften).

Mottagningsavgift för externslam	Kr/m3 exkl. moms
Avgift per kubikmeter externslam som avlämnas vid av kommunen anvisad punkt för avlämning av externslam.	206 (200)

Beslutsunderlag

Detta missiv

Förslag till reviderad "Va-taxa / Taxa Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning", Dnr 2025–317

Skickas till

VA-verksamheten

Samhällsbyggnad

Ekonomienheten

Hjo Energi

VA-taxa / Taxa Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Dokumenttyp Taxa

Fastställd/upprättad Kommunfullmäktige 2024-11-14, § 98 (Dnr 2024-271)

Senast reviderad Kommunfullmäktige 2025-xx-xx, § xx (Dnr 2025-317)

Detta dokument gäller för Alla ägare av fastigheter och/eller andra avgiftsskyldiga inom verksamhetsområdet för en eller flera vattentjänster.

Giltighetstid Tills vidare

Dokumentansvarig VA-chef

Dnr 2025-317

TAXA FÖR HJO KOMMUNS ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPS-ANLÄGGNING

Denna taxa är antagen 2024-11-14 av kommunfullmäktige, § 98 (Dnr 2024-271).

Reviderad av kommunfullmäktige 2025-xx-xx § xx (2025-317).

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Hjo kommun.

Huvudmannaskapet utövas av samhällsbyggnadsavdelningen.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Hjo kommun.

Ordförklaringar

LAV: Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen)

Vatten (V): vattenförsörjning, renvatten, för normal hushållsanvändning

Spillvatten (S): avloppsvatten från bad, dusch, disk och toalett

Dagvatten (D): regnvatten och smältvatten som tillfälligt rinner på mark och andra ytor

Dagvatten fastighet (Df): dag- och dräneringsvatten som leds bort från fastigheter till den allmänna VA-anläggningen

Dagvatten gata (Dg): dag- och dränvatten som leds bort från allmänna platser till den allmänna VA-anläggningen

Servisavgift: en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledning till förbindelsepunkter för V, S och D

Förbindelsepunktsavgift: en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och D

Tomtyteavgift: en avgift per m² Tomtyta

Bostadsenhetsavgift: en avgift per Bostadsenhet, motsvarades i P96 av lägenhetsavgift

Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad: en avgift för anordnandet av anläggning för bortledning av Df, som endast tas ut om bortledning av Dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Hjo kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Den som jämställs som fastighetsägare enligt 2 och 4 §§ lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster är också avgiftsskyldig. För ändamålet Dg är även den avgiftsskyldig som ansvarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i LAV är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

§ 3

3.1 I dessa taxeföreskrifter avses med

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs inomhus:

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Shoppingcentrum	Serverhallar
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	
Industri	Lagerbyggnader	
Skola	Sjukvårdslokal	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med Bostadsfastighet. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs utomhus.

Exempel på sådana byggnader är:

Hamn	Virkesupplag
Fordonsuppställningsplats	obemannad bensinstation
Biltvätt med skärmtak	Kyrkogård
Återvinningsstationer	Idrottsplats

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Bostadsenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i Bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, där begreppet bostadsenhet inte är tillämpligt, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en bostadsenhet.

Tomtyta: Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheten i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvatten	Ja	Ja
Df, dag- och/eller dräneringsvatten från fastighet	Ja	Ja
Dg, dag- och/eller dräneringsvatten från allmän platsmark	Ja	Ja
R, råvattenförsörjning	Ja	Ja

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S, Df, Dg och R inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av Dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

För att avgiftsskyldighet ska uppstå ska kraven i 24 § LAV vara uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av Dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren enligt 26 § LAV, eller den som enligt 27 § LAV ansvarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, informerats om detta.

4.4 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5–12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med (inklusive moms)

a)	Servisavgift (kr)					
	En ledning	70%, 29 400kr (24 500kr)				
	Två ledningar	85%, 35 700kr (29 750kr)				
	Tre ledningar	100%, 42 000kr (35 000kr)				
		V	S	Df	Dg	Total avgift 100%
b)	Förbindelsepunktsavgift (kr)	30% 12 600kr (10 500kr)	50% 21 000kr (17 500kr)	20% 8 400kr (7 000kr)		42 000kr (35 000kr)
c)	Tomtyteavgift (kr/m²)	30% 14,40kr (12,00kr)	50% 24,00kr (20,00kr)	10% 4,80kr (4,00kr)	10% 4,80kr (4,00kr)	48,00kr (40,00kr)
d)	Bostadsenhetsavgift (kr)	40% 7 666kr (6 388kr)	60% 11 498kr (9 582kr)	-	-	19 164kr (15 970kr)
e)	Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad (kr)			100% 14 700kr (12 250kr)		

*Avgift enligt 5.1 e) tas inte ut om avgift för Df enligt 5.1 a) och b) tas ut. I de fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) med delen Df, eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats.

Om en fastighet ansluter till råvattenledningen mellan Skaraborgsvatten och Gate vattenverk ska avgift enligt 5.1 a), b), c) samt d) betalas såsom anslutning till Vatten. Möjligheten att ansluta till råvattenledningen gäller enbart fastigheter utanför verksamhetsområdet för dricksvatten.

5.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna. Exempel på sådana fastigheter är fastigheter som ingår i en Samfällighet. För fastigheter som tillhör Samfällighet reduceras Förbindelsepunktsavgiften enligt 5.1 b) med 50%.

Om servisledningar för olika vattentjänster anläggs vid olika tillfällen i tid, på grund av att verksamhetsområdet inte omfattat en eller flera vattentjänster vid första anslutningstillfället, har huvudmannen rätt att ta ut Servisavgift för en eller två ledningar enligt 5.1 a) och 6.1 a). Samma princip gäller om avgiftsskyldighet för en eller flera vattentjänster uppkommer vid senare tillfälle än första anslutningstillfället och det medför att nya servisledningar behöver anläggas.

Vid beräkning av Servisavgiften tas inte hänsyn till om det finns en eller två serviser anlagda sedan tidigare. Om servisledningar anläggs vid olika tillfällen eller avgiftsskyldighet uppkommer vid senare tillfälle debiteras 70% eller mer av full Servisavgift vid olika tillfällen, vilket innebär att den totala Servisavgiften kommer att uppnå till mer än 100%. Oavsett om total Servisavgift överstiger 100% över tid får inte tomttebegränsningsberäkningar utgå från mer än 100% av Servisavgiften.

5.3 Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 Antalet Bostadsenheter bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Om ytterligare servisledningar dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas, ska avgifter betalas enligt 5.1 a) och b).

5.6 Om en fastighets Tomtyta ökar ska avgift betalas enligt 5.1 c) för sådan tillkommande Tomtyta som kommer från fastighet för vilken Tomtyteavgift inte tidigare ska anses ha betalats.

Vid beräkning av avgift för tillkommande Tomtyta ska begränsningsregeln i 5.3 iakttagas.

5.7 Om till-eller ombyggnader sker, ytterligare byggnad uppförs eller om riven bebyggelse ersätts på fastighet, ska avgift enligt 5.1 d) betalas för varje tillkommande Bostadsenhet.

5.8 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för upprättats, ska avgift betalas enligt 5.1 e).

§ 6

6.1 Anläggningsavgift ska betalas för *annan fastighet*.

Avgift utgår per fastighet med:

a)	Servisavgift (kr)					
	En ledning	70%, 29 400kr (24 500kr)				
	Två ledningar	85%, 35 700kr (29 750kr)				
	Tre ledningar	100%, 42 000kr (35 000kr)				
		V	S	Df	Dg	Total avgift 100%
b)	Förbindelsepunktsavgift (kr)	30% 12 600kr (10 500kr)	50% 21 000kr (17 500kr)	20% 8 400kr (7 000kr)		42 000kr (35 000kr)
c)	Tomtyteavgift (kr/m2)	30% 14,40kr (12,00kr)	50% 24,00kr (20,00kr)	10% 4,80kr (4,00kr)	10% 4,80kr (4,00kr)	48,00kr (40,00kr)
d)	Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad (kr)			100% 14 700kr (12 250kr)		

*Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift för Df enligt 6.1 a) och b) tas ut. I de fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, reduceras avgift enligt 6.1 a) och b) med delen Df, eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts eller upprättats. Om en fastighet ansluter till råvattenledningen mellan Skaraborgsvatten och Gate vattenverk ska avgift enligt 6.1 a), b) samt c) betalas såsom anslutning till Vatten. Möjligheten att ansluta till råvattenledningen gäller enbart fastigheter utanför verksamhetsområdet för dricksvatten.

6.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

För fastigheter som tillhör Samfällighet reduceras Förbindelsepunktsavgiften enligt 6.1 b) med 50%.

6.3 Om godtagbar säkerhet ställs, kan huvudmannen medge anstånd med betalning av Tomtyteavgift för viss andel av fastighets areal som motsvarar markyta som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.4 Om ytterligare servisledning dras fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas ska avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.5 Om en fastighets Tomtyta ökar, ska avgift betalas enligt 6.1 c) för sådan tillkommande Tomtyta för vilken Tomtyteavgift inte förut kan anses ha betalats.

6.6 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för upprättats, ska avgift betalas enligt 6.1 d).

§ 7

7.1 Anläggningsavgift ska betalas för *Obebyggd fastighet*

Avgift utgår per fastighet med:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100%	6.1 a)	100%
Förbindelsepunktsavgift	5.1 b)	100%	6.1 b)	100%
Tomtyteavgift	5.1 c)	100%	6.1 c)	70%
Bostadsenhetsavgift	5.1 d)	0%	-	
Avgift för Dagvatten utan att förbindelsepunkt är upprättad	5.1 e)	100%	6.1 d)	100%

* Avgift enligt 5.1 e) och 6.1 d) tas inte ut om avgift för Df enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och b) tas ut. I de fall avgift enligt 5.1 e) eller 6.1 d) tas ut, reduceras avgift enligt 5.1 a) och b) samt 6.1 a) och b) med delen Df.

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jämför 5.3 andra stycket.

7.2 Bebyggs Obebyggd fastighet ska resterande avgifter betalas enligt följande:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	100 %	-	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift per vattentjänst.

*Bebyggs Bostadsfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket medger detta.

§ 8

8.1 Om avgiftsskyldighet inträder för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska tillkommande avgifter betalas enligt §§ 5-7.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledning inte till ett högre belopp än 100% av avgiften enligt 5.1 a) och 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.2 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt §§ 5-7, en etableringsavgift betalas om 17 500kr (inklusive moms). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragnings av övriga servisledningar.

§ 9

Den som svarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga anläggningsavgift.

	Utan moms	Med moms
En avgift per m ² Allmän platsmark för bortledning av dagvatten	om 3,84kr (3,20kr)	om 4,80kr (4,00kr)

§ 10

Om huvudmannens kostnad för att förse en viss eller vissa fastigheter med vatten och/eller avlopp avviker i beaktansvärd omfattning från normal genomsnittlig kostnad för fastigheter inom verksamhetsområdet i övrigt, ska avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 5-7 för viss fastighet, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11

11.1 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i räkning

11.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

11.3 Enligt 36 § LAV ska en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt 11.2.

11.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – till exempel ökning av Tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12

12.1 Om en fastighetsägare har ansökt om att ledningar ska utföras på annat sätt eller förses med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, och huvudmannen godkänner det, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen överenskomna kostnader.

12.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska läggas i stället för redan befintlig och huvudmannen godkänner det, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3 Om huvudmannen anser att ny servisledning ska läggas i stället för och med annat läge än redan befintlig servisledning, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren för kostnaden för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 13–20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13

13.1 För bebyggd fastighet ska brukningsavgift betalas.

Avgift utgår per fastighet med (inklusive moms):

		V	S	Df*	Dg	Total avgift
a)	en fast avgift per år och vattenmätare ≤ 2,5 m³/h	40% 1258kr (1 058kr)	40% 1258kr (1 058kr)	10% 315kr (265kr)	10% 315kr (265kr)	100% 3 145kr (2 645kr)
	> 2,5 m³/h ≤ 6 m³/h	4 825kr (4 058kr)	4 825kr (4 058kr)	1 206kr (1 015kr)	1 206kr (1 015kr)	12 063kr (10 145kr)
	> 6 m³/h	17 714kr (14 898kr)	17 714kr (14 898kr)	4 429kr (3 725kr)	4 429kr (3 725kr)	44 286kr (37 245kr)
b)	En avgift per m³ levererat vatten	40% 15,04kr (14,60kr)	60% 22,56kr (21,90kr)	-	-	100% 37,60kr (36,50kr)
c)	En Bostadsenhetsavgift per Bostadsenhet och år för Bostadsfastighet	40 % 222kr (144kr)	40 % 222kr (144kr)	10 % 55,50kr (35,50kr)	10 % 55,50kr (35,50kr)	100% 555kr (355kr)
d)	En Tomtyteavgift per påbörjat 100- tal m² Tomtyta och år för Annan fastighet	40 % 8,08kr (6,80kr)	40 % 8,08kr (6,80kr)	10 % 2,02kr (1,70kr)	10 % 2,02kr (1,70kr)	100% 20,21kr (17,00kr)
e)	En avgift per m³ levererat råvatten	20% 5,50kr (4,40kr)	80% 22,56kr (21,90kr)	-	-	100% 28,06kr (27,40kr)

* Om en fastighet är ansluten till råvattenledningen mellan Skaraborgsvatten och Gate vattenverk ska en avgift enligt 13.1 a), c) samt d) betalas såsom om fastigheten vore ansluten till Vatten samt en avgift per m³ levererat råvatten enligt 13.1 e). Möjligheten att ansluta till råvattenledningen gäller enbart fastigheter utanför verksamhetsområdet för dricksvatten.

13.2 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten.

Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 150m³/Bostadsenhet och år i permanentbostad och med 75 m³/Bostadsenhet och år för fritidsbostad. Samt avgifter motsvarande 13.1 a), c) och d) för motsvarande fastighet.

13.3 Brukningsavgift för byggvatten ska betalas enligt 13.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m³ per Bostadsenhet.

13.4 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) och/eller extra servis (extra servis utöver första servicen för vattentjänsten) ska en årlig avgift betalas med ett belopp motsvarande 100 % av den

fasta avgiften enligt 13.1 a).

Parallellkopplade mätare räknas som ett mätställe.

13.5 Om mätaren antas visa annan förbrukning än den verkliga, ska huvudmannen låta undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Om mättelets storlek inte kan bestämmas, eller om mätaren inte fungerat, får huvudmannen uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos mark- och miljödomstolen.

13.6 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren godkänns, ska fastighetsägaren betala de undersökningskostnader huvudmannen har haft för prövning av mätaren i enlighet med reglerna i § 17.

13.7 Om huvudmannen har medgivit att spillvattenmängd avleds till dagvattenledning (kylvatten o d), ska avgift utgå med 20 % av avgiften enligt 13.1 b).

§ 14

Den som ansvarar för att Allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga bruksavgift.

	Utan moms	Med moms
en årlig avgift per m ² allmän platsmark för bortledning av dagvatten	om 0,35 kr (0,32kr)	om 0,44 kr (0,40kr)

§ 15

Om avloppsnätet tillförs större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller om inte hela den levererade vattenmängden avleds till avloppsnätet, ska fastighetsägaren betala avgift för spillvatten efter den mängd Spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett Spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna Vatten och Spillvatten är avsevärd.

§ 16

Bruksavgift ska betalas för Obebyggd fastighet. Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras den fasta avgiften. Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a)	40 %	40 %	10 %	10 %

§ 17

17.1 Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Nedtagning av vattenmätare på kundens begäran:	500 kr	625 kr
Uppsättning av vattenmätare på kundens begäran:	500 kr	625 kr
Avstängning av vattentillförsel	500 kr	625 kr
Påsläpp av vattentillförsel	500 kr	625 kr
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1 000 kr	1 250 kr
Undersökning vattenmätare (debiteras den faktiska kostnaden enligt 13.7)	Ca 1 677 kr	Ca 2 096 kr
Länsning av vattenmätarbrunn	1 000 kr	1 250 kr
Förgäves besök (3e gången)	1 000 kr	1 250 kr

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 50 % av ovan angivna belopp.

17.2 Mottagningsavgift tas ut av verksamhetskunder.

Mottagningsavgift för externslam	Kr/m3 exkl moms
Avgift per kubikmeter externslam som avlämnas vid av kommunen anvisad punkt för avlämning av externslam.	206 (200)

§ 18

Om huvudmannens kostnad för att förse en viss eller vissa fastigheter med vatten och avlopp, i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt LAV avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Om det inte är skäligt att beräkna avgift enligt §§ 13–16 för viss fastighet får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19

Avgift enligt 13.1 a), c), d) och e) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertiäl eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Om debiterat belopp inte betalas inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta betalas på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalning en skulle skett.

Om påminnelse måste skickas ut för obetald räkning tillkommer 50 kr.

Om huvudmannen har beslut att mätaravläsning inte ska ske inför för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen ska företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende, eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

TAXANS INFÖRANDE

§ 21

Denna taxa träder i kraft 2026-01-01. De bruksavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark-och miljödomstolen enligt 53 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Motion till Kommunfullmäktige angående minskad miljöpåverkan genom färre transporter

Klimatförändringarna är ett globalt hot som påverkar oss alla. För att möta denna utmaning behöver vi tänka nytt och agera lokalt. Centerpartiet vill lyfta fram möjligheten att minska transporter inom kommunen på ett sätt som både gynnar miljön, ekonomin och den enskildes vardag.

Färre transporter leder till minskade utsläpp av växthusgaser och andra föroreningar. Det bidrar till renare luft, bättre trafiksäkerhet och lägre kostnader för bränsle, underhåll, fordon och personal. Vi ser därför att kommunen kan gå före och visa vägen genom att minska antalet onödiga transporter.

Förslag till åtgärder

1. Längre tömningsintervall för enskilda avlopp

- o I dagsläget töms enskilda avlopp årligen, men för små hushåll med godkända system är detta inte nödvändigt.
- o Genom att anpassa tömning utifrån faktisk belastning kan vi minska antalet transporter och därmed utsläppen.
- o Där det prövats med längre tömningsintervall har det inte medfört negativa konsekvenser för miljö eller funktionalitet.

2. Flexiblare tömning av sopor

- o Nästan varje hushåll har två sopkärl och efter lagändring fler: ett för brännbart restavfall och ett för matavfall. Under vinterhalvåret, när temperaturen är låg, kan tömningsintervallen förlängas utan att det innebär någon risk för hygien eller lukt.
- o Färre tömningar under denna period minskar belastningen på vägar, särskilt grusvägar och känsliga vintervägar, vilket även leder till lägre underhållskostnader.

3. Effektivare insamling av förpackningar

- o Genom att använda lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) och återvinningscentraler (ÅVC) kan insamlingsintervallen för förpackningar förlängas.
- o Detta minskar behovet av transporter.

Slutsats

Förslagen innebär att kommunen kan bidra till minskade utsläpp av växthusgaser, lägre kostnader för både kommunen och fastighetsägarna, samt en bättre lokal miljö.

Centerpartiet föreslår därför:

- Att kommunen inför längre och mer flexibla tömningsintervall för enskilda avlopp och hushållsavfall.
- Att kommunen ser över och anpassar insamlingsintervallet för hushållsavfall och förpackningar.

På detta sätt kan vi tillsammans bidra till ett mer hållbart samhälle – lokalt och globalt.

Centerpartiet i Hjo

Berit Henriksson, kretsordförande